

ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Κλυδωνίζεται η διεθνής οικονομία

Συμμετρικός ο αριθμός 2020, ένα χαρακτηριστικό που έχει χρονολογία για πρώτη φορά μετά το 1919. Οποιους συνειρμούς και αν προκαλεί, είναι βέβαιο ότι το 2020 δεν προδιαγράφεται γαλήνιο, αν κρίνει κάποιος από τις εξελίξεις που συνόδευσαν την αυγή του. Εντονη ανησυχία για τις επιπτώσεις από ενδεχόμενη ευρύτερη ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή. **Σελ. 10**

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΗΡΟΚΩΣΤΑΣ

Τεχνολογικός κόμβος να γίνει η Ελλάδα

Υπάρχουν οι δυνατότητες η Ελλάδα να γίνει κόμβος παροχής υπηρεσιών τεχνολογίας. Για να γίνει αυτό και να ενισχυθεί η ανάπτυξη, χρειάζεται το αντίστοιχο προσωπικό. «Εκτός από αυτούς που έφυγαν, πρέπει να νοιαστούμε και για αυτούς που έμειναν», υπογραμμίζει ο διευθύνων σύμβουλος της SAP Ελλάδας, Κύπρου και Μάλτας, Ανδρέας Ξηρόκωστας. **Σελ. 18**

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 1,5 ΤΡΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ

Αναζητούν επενδυτικές ευκαιρίες

Σε επίπεδα-ρεκόρ του σχεδόν 1,5 τρις. δολ. ανήλθαν τα υπό διαχείριση κεφάλαια που έχουν στη διάθεσή τους τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, όπως των Blackstone Group και Carlyle Group. Πέρυσι έγιναν συμφωνίες 460 δισ. δολ., ενώ για φέτος γίνεται λόγος για εξαγορές και συγχωνεύσεις, των οποίων η αξία θα εκτιναχθεί σε πρωτοφανή επίπεδα. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Όγκος συναλλαγών (χιλιάδες €)

Θα χρεώνουν μεγάλους εταιρικούς καταθέτες

Στην τροχιά των αρνητικών επιτοκίων μπαίνει από τον Μάρτιο και η Κύπρος με πρώτη την Ελληνική Τράπεζα

Στην εποχή των αρνητικών επιτοκίων μπαίνει η Κύπρος. Ποδαρικό στη νέα εποχή κάνει η Ελληνική Τράπεζα, η οποία αποφάσισε την επιβολή χρεώσεων σε μεγάλους εταιρικούς πελάτες της. Πρόκειται για μετακύλιση των χρεώσεων που επέβαλε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε όλες τις τράπεζες που έχουν υπερβάλλουσα ρευστότητα. Η Ελληνική Τράπεζα, όπως και οι άλλες τράπεζες της Κύπρου, έχει υπερβάλλουσα ρευστότητα για την οποία πληρώνει 0,4% στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Από τις 3 Μαρτίου 2020, η

Ελληνική αποφάσισε να βάλει στους μεγάλους –και μόνο– εταιρικούς πελάτες με καταθέσεις άνω των 100.000 ευρώ, χρεώσεις με επιτόκιο -0,6%. Πρόσθετα, για λογαριασμούς ταμειευτηρίου και προειδοποιήσιμους (γραμμάτια) που διατηρούν εταιρικοί πελάτες αποφασίστηκε

να τεθεί επιτόκιο -0,6% δίχως να υπάρχει κάποιο χρηματικό όριο που να μην εφαρμόζεται. Το μέτρο λήφθηκε προκειμένου να αρχίσουν οι πελάτες να δημιουργούν νοοτροπία «επένδυσης» των χρημάτων τους και όχι απλώς καταθέσεις. Μετά την Ελληνική Τράπεζα,

δεν αποκλείεται να ακολουθήσουν και άλλες τράπεζες. Τα φώτα πλέον στρέφονται στην Τράπεζα Κύπρου, η οποία ωστόσο, όπως ανέφεραν πηγές της στην «Κ», δεν έχει κάτι άμεσα ανακινώσιμο, αντίστοιχο με την απόφαση της Ελληνικής Τράπεζας. **Σελ. 3**

Η Google επαναπατρίζει στις ΗΠΑ τα περιουσιακά της στοιχεία

Η Google ανακοίνωσε πως δεν θα εκμεταλλεύεται πλέον το «παρθενικό» της ιρλανδικής νομοθεσίας που τη διευκόλυνε να μην καταβάλλει στο αμερικανικό κράτος φόρους δισηκατομμυρίων δολαρίων ως όφειλε. Ο κολοσός της ανήκεν στην Ιντερνέτ ανακοίνωσε ότι επαναπατρίζει στις ΗΠΑ τα περιουσιακά της στοιχεία και τα πνευματικά της δικαιώματα και συντάσσεται με τις προθέσεις που καταβάλλει ο ΟΟΣΑ για να περιορίσει τη φοροαποφυγή, αλλά και με τις αλλαγές που έγιναν στη φορολογική νομοθεσία τόσο της Ιρλανδίας όσο και των ΗΠΑ. **Σελ. 9**

Ανεβαίνει συνεχώς η τιμή του πετρελαίου στην Κύπρο

Από τις ψιλότερες στην ΕΕ

Στις δέκα ψιλότερες της Ευρώπης η μέση τιμή του πετρελαίου στην Κύπρο. Κάθε χρόνο η ψαλίδα μεταξύ της τιμής του πετρελαίου κίνησης και της αμόλυβδης 95 οκτανίων μειώνεται. Ακριβό εσφαλμένα και το πετρέλαιο θέρμανσης. Πάνω από 1 δισ. ευρώ πλήρωσαν οι Κύπριοι οδηγό για καύσιμα το 2019 σύμφωνα με τα στοιχεία του συνδέσμου καταναλωτών. **Σελ. 8**

Εισέφεραν 35 εκατ. ευρώ στο Πρόγραμμα Αγνοουμένων

Σε διάστημα 13 χρόνων

Από το 2007, που ξεκίνησαν οι εισφορές για το πρόγραμμα των αγνοουμένων, έχουν παραχωρηθεί κοντά στα 35 εκατ. ευρώ. Τα 28,1 εκατ. ευρώ αποτελούν αρωγή της ΕΕ. Η μισθοδοσία 100 υπαλλήλων της ΔΕΑ και το κομμάτι των ερευνών απορροφούν το 63% του ετήσιου προϋπολογισμού της Επιτροπής, ο οποίος ανέρχεται στα 3 εκατ. ευρώ. **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 14

• **Συνάντηση Τραμπ-Μητσοτάκη**
Τι έθεσε στον Αμερικανό Πρόεδρο ο Έλληνας Πρωθυπουργός.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΣΤΙΑ

Εκκρεμούν 2.500 αιτήσεις λόγω έλλειψης στοιχείων

Χωρίς τα αναγκαία δικαιολογητικά υποβλήθηκαν περισσότερες από 2.500 αιτήσεις για το σχέδιο ΕΣΤΙΑ. Μάλιστα ορισμένες υποβλήθηκαν απλώς με μία μόνο δήλωση ότι ο δανειολήπτης θέλει να συμμετάσχει. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, οι αιτήσεις από δανειολήπτες που μπορούν να συμμετάσχουν στο Σχέδιο ανέρχονται στους 1.000 - 1.500. **Σελ. 4**

Ενα φωτογραφικό ταξίδι στη δεκαετία

Κάθε ευκαιρία στοχασμού και ανασκόπησης για τη δεκαετία που διανύσαμε καλό είναι να μην πάει χαμένη. Η δύναμη της φωτογραφίας αποδείχθηκε περίτρανα. Από τον καταστροφικό τυφώνα «Σάντι» μέχρι τις πιο πρόσφατες όψεις μιας συρρικνωμένης Γροιλανδίας. **Σελ. 12**

Διαδικτυακή η συνδρομητική TV στην Ελλάδα

Κερδίζει συνεχώς έδαφος

Αν και υπάρχει πολύς δρόμος να διανυθεί ακόμη, εντούτοις φαίνεται ότι η συνδρομητική τηλεόραση στην Ελλάδα καθίσταται διαδικτυακή. Τα στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων παρουσιάζουν τη μικρή, αλλά σαφή προτίμηση των καταναλωτών προς τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Παράλληλα, η δορυφορική μετάδοση παρουσιάζει σαφή σημάδια υποχώρησης. **Σελ. 16**

Αλλάζει η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία

Αυτοκίνητα επικοινωνούν με τεχνητή νοημοσύνη και προειδοποιούν για πιθανό κίνδυνο ατυχήματος. Ηλεκτρικά οχήματα «γράφουν» εκατομμύρια χιλιόμετρα, εκτοπίζοντας τους συμβατικούς κινητήρες. Η αβεβαιότητα για το μέλλον της αυτοκινητοβιομηχανίας προκαλεί τριγμούς στα μεγάλα ονόματα του κλάδου. Ηδη καταργούνται χιλιάδες θέσεις εργασίας. **Σελ. 9**

ΑΡΘΡΟ Του SHAWN DONNAN / BLOOMBERG

Το εμπόριο θα διαταράξει την οικονομία και το 2020

Τα τελευταία τρία χρόνια τα έντονα του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και οι προσπάθειες της κυβέρνησής του να τα επιβάλουν ως πολιτική αποτελούν κυρίαρχη δύναμη στην οικονομία και στις αγορές. Χρειάζεται θάρρος για να υποστηρίξει κανείς ότι η εμπορική πολιτική δεν θα διαταράξει την οικονομία και το 2020.

Ακόμη και υπό αισιόδοξη σκοπιά, είναι δύσκολο να υποστηρίξει κανείς ότι η περιορισμένου εύρους συμφωνία με την Κίνα, την οποία ο Τραμπ αναμένεται να υπογράψει στις 15 Ιανουαρίου, θα αποκαταστήσει σε μακροχρόνιο επίπεδο την οικονομική σχέση μεταξύ των δύο πα-

γκόσμων υπερδυνάμεων. Ας το σκεφτούμε κατ' αυτόν τον τρόπο: Ένας πρόεδρος, που διαφαίνεται για τους κανόνες και κατηγορεί έναν ανερχόμενο αντίπαλο για περιφρόνηση των υφιστάμενων κανόνων, ζητεί την επιβολή νέων ρυθμίσεων. Οι ιστορικοί ενδέχεται να διαπιστώσουν στο μέλλον ότι υπάρχει κάτι περισσότερο σε αυτή την κατάσταση.

Η διαμάχη με την Κίνα πιθανότατα να έχει μόλις ξεκινήσει. Οι εμπορικοί πόλεμοι στη μορφή που είχαν το 2019 αποτέλεσαν για πολλούς λόγους αντιπερισπασμό από μία πιο θεμελιώδη ρήξη στη σχέση και στον τεχνολογικό ανταγωνισμό, που είχε διαμορφωθεί ακόμη και πριν α-

ναλάβει τα καθήκοντά του ο Τραμπ.

Πολλοί θα μπουν στον πειρασμό να χαρακτηρίσουν τη σύγκρουση ΗΠΑ - Κίνας τον υπαρκτό πόλεμο των καιρών μας, όπως αποκαλείται από πολλούς στην Ουάσινγκτον. Αλλά όποιος έζησε έστω και ένα μέρος του Ψυχρού Πολέμου ή την οικονομική άνοδο της Ιαπωνίας και τη ραγδαία ανάπτυξη των χωρών της Ασίας τη δεκαετία του 1980, γνωρίζει ότι η Ιστορία είναι απρόβλεπτη.

Οι δασμοί είναι πιθανό πως θα μείνουν για αρκετά χρόνια ως η μεγαλύτερη οικονομική κληρονομιά του Τραμπ. Αλλά ενδέχεται να υπάρξει και ένα αποτέλεσμα, που δεν περιμένει κανείς. Η αμερικανική

Ιστορία είναι γεμάτη από νύξεις για φορολογία στις εισαγωγές και το πολιτικό μοτίβο είναι ξεκάθαρο. Σχεδόν κάθε επείσοδο προστατευτισμού οδηγεί σε αντίδραση.

Οι εκλογές έχουν πολιτικές επιπτώσεις. Ωστόσο, οι δημοσκοπήσεις δείχνουν συχνά ότι οι Αμερικανοί είναι λιγότερο οπαδοί του προστατευτισμού συγκριτικά με περασμένες δεκαετίες. Εν μέρει χάρη στον Τραμπ. Σύμφωνα με την εταιρεία συμβούλων Gallup, το 74% των Αμερικανών θεωρούσε πέρυσι ότι το εμπόριο είναι ευκαιρία για οικονομική ανάπτυξη. Πρόκειται για το υψηλότερο ποσοστό των τελευταίων 25 ετών. Μόλις 21% θε-

ώρησαν ότι οι εισαγωγές είναι απειλή σε σχέση με το 48% το 1992.

Υπάρχει ήδη μία θεωρία ότι οι αντίπαλοι του Τραμπ από το κόμμα των Δημοκρατικών ενδέχεται να είναι ακόμη μεγαλύτεροι οπαδοί του προστατευτισμού. Θα μπορούσε επίσης να πρόκειται για άχαρη απόδοση. Ακόμη και γεράκια του εμπόρου, όπως για παράδειγμα η Ελίζαμπεθ Γουόρεν και ο Μπέρνι Σάντερς, προσέφεραν μία πιο ισορροπημένη πρόταση εμπορικής πολιτικής από τον νυν πρόεδρο. Ο Σάντερς έχει κατηγορήσει επανειλημμένως τον Τραμπ για απειρόκεκτη επιβολή δασμών και για περιττή επιβάρυνση των αγροτών και των βιομηχανιών.

THE X6.

Char. Pilakoutas Ltd, Pancyprion Number: 77 77 16 00.

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Μέτρα επέκτασης επενδύσεων σε ακίνητα

Ουδείς αμφισβητεί πως ο τομέας των ακινήτων είναι μια από τις κύριες κινητήριες δυνάμεις της οικονομίας. Δεδομένου του γεγονότος ότι το κόστος δανεισμού είναι στο χαμηλότερο του σημείο στην οικονομική ιστορία μας, αλλά και επειδή οι ευρύτερες οικονομικές συνθήκες είναι αρκετά πρόσφορες, θα ήταν καλά να δούμε άμεσα τρόπους επέκτασής του επενδυτικού ενδιαφέροντος σε τομείς πέραν της απλής αγοράς ακινήτων ή/και ανάπτυξης γης.

Θα χρεώνει μεγάλους εταιρικούς πελάτες η Ελληνική

Το μέτρο των αρνητικών επιτοκίων θα τεθεί σε εφαρμογή στις 3 Μαρτίου με τους επηρεαζόμενους μεγαλοκαταθέτες να επιβαρύνονται με 0,6%

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η επιβολή των χρεώσεων σε μεγάλους εταιρικούς πελάτες της Ελληνικής Τράπεζας είναι γεγονός. Είναι η πρώτη τράπεζα στην Κύπρο, η οποία «αρχίζει το χορό» της μετακύλισης των χρεώσεων που επέβαλε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε όλες τις τράπεζες που έχουν υπερβάλλουσα ρευστότητα, τέσσερις μόνο μήνες μετά την απόφαση των ευρωπαίων εποπτών για την αύξηση του βασικού επιτοκίου διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων από 0,4%, στο 0,5%.

Η «ευλογία» του 2013 που οι πελάτες εμπιστεύονταν την Ελληνική Τράπεζα και έφερναν καταθέσεις στην τράπεζα, αφού ήταν τράπεζα που δεν επηρεάστηκε από το κούρεμα των καταθέσεων, με τα χρόνια μετατράπηκε σε «κατάρ». Ο λόγος για την υπερβάλλουσα ρευστότητα την

Η επιβολή των χρεώσεων δεν αφορά σε καμία περίπτωση πελάτες καταθέσεων νοικοκυριών (house holds) και ούτε αναμένεται αντίστοιχο μέτρο στο μέλλον γι' αυτή τη μερίδα πελατών.

οποία εκτός του ότι αποδείχτηκε ακατόρθωτο να τη διαθέσει –όπως άλλωστε το ίδιο ισχύει και για όλες τις τράπεζες του νησιού– της έγινε το «βαριδί» για το οποίο πλήρωνε 0,4% στην ΕΚΤ για να της την φυλάει. Έτσι, από 3 Μαρτίου 2020 η Ελληνική αποφάσισε να βάλει στους μεγάλους –και μόνο– εταιρικούς πελάτες με καταθέσεις άνω των 100 χιλιάδων ευρώ που διατηρούν λογαριασμούς τρεχούμενους και παρατραβήγματος, χρεώσεις με επιτόκιο -0,6%.

Πρόσθετα, για λογαριασμούς ταμειοτηρίου και προειδοποίησης (γραμμάτια) που διατηρούν εταιρικοί πελάτες αποφασίστηκε να τεθεί επιτόκιο -0,6% δίχως να υπάρχει κάποιο χρηματικό όριο που

Η «ευλογία» του 2013 που οι πελάτες εμπιστεύονταν την τράπεζα και έφερναν καταθέσεις μετατράπηκε γρήγορα σε «κόσποβόρο εφιάλτη».

να μην εφαρμόζεται. Όπως υπολογίζουν πηγές της Ελληνικής Τράπεζας, με το μέτρο της επιβολής των χρεώσεων σε μεγάλους εταιρικούς πελάτες αναμένεται να μειώσει τα ετήσια έξοδα που προέρχονται από το «παρκάρισμα» των καταθέσεων στην ΕΚΤ, περίπου στα μισά. Από τα 15,7 εκατ. ευρώ δηλαδή που δίνει κάθε χρόνο στην ΕΚΤ από το «παρκάρισμα» των καταθέσεων στην ΕΚΤ, θα περιοριστεί περίπου στα 8 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, μέχρι να εφαρμοστεί το μέτρο από τις 3 Μαρτίου και εντεύθεν, δεν μπορεί να είναι ορθό αυτό το αποτέλεσμα. Οι ίδιες πηγές σημείωσαν πως θα εξαρτηθεί από τη συμπεριφορά των συγκεκριμένων πελατών, δηλαδή εάν οι πελάτες που επηρεάζονται

θα αποσύρουν από την Ελληνική τις καταθέσεις τους. «Τα οικονομικά αποτελέσματα του 2020 θα δείξουν τη συμπεριφορά των συγκεκριμένων πελατών», σημείωσαν χαρακτηριστικά.

Η Ελληνική Τράπεζα απέστειλε συγκεκριμένες επιστολές – ενημερώσεις σε περίπου 50.000 πελάτες, οι οποίοι όπως εξήγησαν αρμόδιες πηγές, είναι απλά στην κατηγορία «εταιρικοί πελάτες». Αυτό δεν σημαίνει ότι επηρεάζονται όλοι, αντιθέτως –όπως επισημάνθηκε στην εφημερίδα– επηρεάζονται μόνο το 5% του δείγματος. Όσοι πελάτες δε, θελήσουν να διακόψουν αυτή τη συνεργασία με την Τράπεζα, έχουν τη δυνατότητα μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου του 2020 να τερματίσουν τους

λογαριασμούς τους δίχως την όποια επιβαρύνση.

Το μέτρο το οποίο εφαρμόζουν άλλες τράπεζες από το 2017, κατά την ίδια, εφαρμόζεται ώστε να αρχίσουν οι πελάτες να δημιουργούν νοοτροπία «επένδυσης» και όχι απλώς κατάθεσης των χρημάτων τους, ενώ όπως σχολίασαν αρμόδιες πηγές της τράπεζας, θα δημιουργηθούν στο αμέσως επόμενο διάστημα επενδυτικά προϊόντα συνδεδεμένα με την Τράπεζα που θα μπορέσουν να επενδύσουν. Εξάλλου, όπως τονίστηκε, ο Κύπριος καταθέτης εκτιμά ως επένδυση μόνο τις μετοχές και την ακίνητη περιουσία, έχοντας μετατρέψει τις τράπεζες στο μυαλό του ως «asset management companies». Οι τρά-

πεζες αναζητούν τρόπους να ωθήσουν τους πελάτες τους για να μειώσουν τις καταθέσεις τους, ενώ επεξεργάζονται υπηρεσίες και προϊόντα ούτως ώστε να δώσουν στους πελάτες εναλλακτικές επιλογές για να μπορέσουν να αποφύγουν τις χρεώσεις.

Τέλος, τονίστηκε πως η επιβολή των χρεώσεων δεν αφορά σε καμία περίπτωση πελάτες καταθέσεων νοικοκυριών (house holds) και ούτε αναμένεται αντίστοιχο μέτρο στο μέλλον γι' αυτή τη μερίδα.

Οι λεπτομέρειες

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση που απεστάλη την τελευταία ημέρα του 2019 στους επηρεαζόμενους πελάτες της Ελληνικής, το αρνητικό επιτόκιο θα υπολογίζεται στο εκάστοτε ημερήσιο υπόλοιπο του λογαριασμού και ο συσσωρευμένος τόκος θα συνυπολογίζεται στο διαθέσιμο υπόλοιπο του λογαριασμού μέχρι την κεφαλαιοποίησή του, που θα γίνεται δύο φορές το χρόνο, ήτοι στις 30 Ιουνίου και στις 31 Δεκεμβρίου. Με την ίδια επιστολή, η Ελληνική ενημέρωσε τους κατόχους λογαριασμών προειδοποιώντας πως δεν θα χρειάζεται οποιαδήποτε προειδοποίηση για τη μεταφορά χρημάτων, καθώς δεν θα χρεώνεται οποιαδήποτε επιβάρυνση. Η ρύθμιση αυτή θα ισχύει μέχρι νεότερης ειδοποίησης.

Επενδύσεις

Τον Σεπτέμβριο του 2019 ο πρόεδρος της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι, με την αύξηση του βασικού επιτοκίου διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων από 0,4%, στο 0,5% προσπάθησε να δώσει κίνητρο στις τράπεζες να δανείσουν σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, παρά να διατηρούν τη ρευστότητά τους στην ΕΚΤ.

Υπενθυμίζεται πως ο κ. Ντράγκι θέσπισε ένα σύστημα δύο βαθμίδων εκτοκισμού των αποθεματικών, βάσει του οποίου ένα μέρος της υπερβάλλουσας ρευστότητας θα εξαιρείται από τα αρνητικά επιτόκια, άρα και το επίπεδο που διαχωρίζει τις δύο κατηγορίες θα ορίζεται με βάση την απαίτηση σε ελάχιστα αποθεματικά ανά τράπεζα και από έναν σταθερό πολλαπλασιαστή που είναι κοινός για όλες τις τράπεζες. Οι κυπριακές τράπεζες επηρεάζονται αναλόγως.

Δεν αποκλείεται να ακολουθήσουν κι άλλες τράπεζες

Μετά την Ελληνική Τράπεζα, δεν αποκλείεται να ακολουθήσουν και άλλες τράπεζες της Κύπρου το ίδιο μέτρο. Τα φώτα πλέον στρέφονται στη μεγαλύτερη τράπεζα της Κύπρου, την Τράπεζα Κύπρου, η οποία ωστόσο, όπως ανέφεραν πηγές της στην «Κ», δεν έχει κάτι άμεσα ανακοινώσει, αντίστοιχο με την απόφαση της Ελληνικής. Η θέση της τράπεζας για την επιβολή αντιστάσεων χρεώσεων σε μεγάλους εταιρικούς καταθέτες παραμένει ίδια όπως είχε εκφραστεί στην εφημερίδα στο προηγούμενο διάστημα. «Δεν υπάρχει άμεσος σχεδιασμός ή κάποια απόφαση. Ωστόσο, η γενικότερη εικόνα όπως αυτή διαμορφώνεται διεθνώς, καταδεικνύει πως είμαστε σε μια εποχή μακροπρόθεσμα χαμηλών επιτοκίων και πως, τόσο οι τράπεζες όσο και οι πελάτες τους, θα πρέπει να προσαρμόσουν τα πλάνα τους για το μέλλον. Αυτή είναι η εικόνα, όχι της κυπριακής, αλλά της παγκόσμιας οικονομίας», σημείωσε αρμόδια πηγή της Τράπεζας Κύπρου. Όπως είχε δηλώσει πηγή της Τρ. Κύπρου, οι δύο μεγάλες τράπεζες έχουν υψηλή ρευστότητα αλλά αδυνατούν να παραχωρήσουν περισσότερα νέα δάνεια, αφού τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις έχουν ήδη υψηλό χρέος. «Με τα 2 δισεκατομμύρια σε νέο δανεισμό που παραχωρήσαμε πέρσι, με αντίστοιχο αν όχι και υψηλότερο ποσό για φέτος, είναι σαφές πως η οικονομία μας δεν μπορεί να απορροφήσει όλη αυτή την ρευστότητα. Απλούστατα, αναζητούμε απεγνωσμένα να αξιοχρεώσουμε δανειζόμενους που να μην συνεπάγονται υψηλό ρίσκο», είχε τονίσει στέλεχος της Τράπεζας Κύπρου.

DREAM TOWER

What is inside your dream?

EUROPEAN PROPERTY AWARDS

DEVELOPMENT ★★★★★ BEST RESIDENTIAL HIGH-RISE DEVELOPMENT CYPRUS 2019-2020

ARCHITECTURE ★★★★★ AWARD WINNER RESIDENTIAL HIGH-RISE ARCHITECTURE CYPRUS 2019-2020

MARKETING ★★★★★ BEST DEVELOPMENT MARKETING CYPRUS 2019-2020

CALL FREE 8000 77 88

DREAMCYPRIUSPROPERTYGALLERY.COM
DREAMTOWERCYPRIUS.COM

PROPERTY GALLERY

Πενταμερής Υπουργών Εξωτερικών για Ανατολική Μεσόγειο στο Κάιρο

Οι τουρκικές προκλήσεις στην ατζέντα των ΥπΕΕ Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου, Γαλλίας και Ιταλίας

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Διευρύνεται το διπλωματικό μέτωπο απέναντι στην τουρκική προκλητικότητα και επιθετικότητα στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Στα όσα απεργάζεται η Άγκυρα, Κύπρος, Ελλάδα και Αίγυπτος, με τη συνδρομή Γαλλίας και Ιταλίας, αναζητούν τρόπους προκειμένου να ενισχύσουν την ασφάλεια και συνεργασία στην ευρύτερη περιοχή. Η πενταμερής συνάντη στο Κάιρο, την Τετάρτη, στόχο έχει να συνδράμει τις προσπάθειες που καταβάλλονται, προκειμένου να ακυρωθούν στην πράξη οι τουρκικές επιδιώξεις. Η πενταμερής των Υπουργών Εξωτερικών, που θα φιλοξενηθεί στην αιγυπτιακή πρωτεύουσα, αποσκοπεί στην αξιολόγηση των εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και το πώς αντιμετωπίζονται οι προκλήσεις που υπάρχουν, με βάση το διεθνές δίκαιο, ώστε να διαμορφωθούν συνθήκες ασφάλειας και σταθερότητας προς όφελος όλων των κρατών και των λαών της περιοχής. Η συνάντηση, σύμφωνα με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Χριστοδουλίδη ο οποίος θα βρίσκεται στο Κάιρο την Τετάρτη το πρωί, γίνεται μέσα στο πλαίσιο των άριστων σχέσεων των πέντε χωρών και της συνεχούς ανταλλαγής απόψεων και συντονισμού για τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Η ατζέντα

Στο τραπέζι των συζητήσεων των πέντε ΥΠΕΕ αναμένεται να βρεθούν, μεταξύ άλλων, οι εξελίξεις στην Λιβύη, η κατάσταση στη Συρία και οι παράνομες ενέργειες της Τουρκίας εντός της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όπως μεταδίδεται από αιγυπτιακές πλευράς, οι συνεχιζόμενες ραγδαίες εξελίξεις στη Λιβύη έτσι όπως αυτές

Οι πέντε Υπουργοί Εξωτερικών στο Κάιρο θα συζητήσουν τη συνολική κατάσταση στην Αν. Μεσόγειο σε μια προσπάθεια εκτόνωσης του τεταμένου κλίματος που έχει προκληθεί η Τουρκία.

διαμορφώνονται μετά την απόφαση της Άγκυρας για αποστολή στρατευμάτων θα είναι ψηλά στην ατζέντα της πενταμερούς, με βασικό στόχο τη προώθηση προσπάθειών «για εξεύρεση μιας συνολικής πολιτικής διεύθυνσης για την κρίση στη Λιβύη και για τις στρατιωτικές ενέργειες που στοχεύουν στο να εμποδίσουν αυτές τις προσπάθειες».

Το Κάιρο, μετά την απόφαση της Άγκυρας για αποστολή στρατευμάτων

στη Λιβύη, είχε αντιδράσει έντονα τονίζοντας πως η απόφαση «θεωρείται καταφανής παραβίαση του διεθνούς δικαίου και των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας για τη Λιβύη, ιδιαίτερα του ψηφίσματος 1970 (του 2011), το οποίο επιβάλλει απαγόρευση της στρατιωτικής συνεργασίας με τη Λιβύη». Το αιγυπτιακό ΥΠΕΕ στην ανακοίνωση που εκδόθηκε, κατηγορεί την Τουρκία πως υποστηρίζει τρομοκρατικές οργανώσεις που μεταφέρο-

νται από τη Συρία στη Λιβύη, και για το λόγο αυτό, είναι αναγκαία, όπως αναφέρεται, η αποκατάσταση του εθνικού κράτους στη Λιβύη και των θεσμών στη χώρα.

Η Λευκωσία

Για την κυπριακή πλευρά η πενταμερής του Καΐρου θεωρείται ένα επιπρόσθετο διπλωματικό ανάχωμα στη συνεχιζόμενη προκλητική και παραβατική συμπεριφορά της Τουρκίας,

εντός της κυπριακής ΑΟΖ. Εκτός από την Αίγυπτο και τις προοπτικές, το πρώτο κυπριακό φυσικό αέριο να καταλήξει σε ένα από τα δυο, εκεί, τεμαχικά υγροποίησης, η συμμετοχή και παρουσία Γαλλίας και Ιταλίας θεωρείται μείζονος σημασίας, τόσο για το ευρύτερο ζήτημα της Ανατολικής Μεσογείου όσο και για τα ενεργειακά της ΑΟΖ. Η παρουσία των ΥΠΕΕ των δυο χωρών, θεωρείται στη Λευκωσία ένας ισχυρός παράγοντας που θα στείλει τα ανάλογα μηνύματα, ειδικά την περίοδο αυτή όπου αναμένεται η επανέναρχη των δραστηριοτήτων από πλευράς ENI και TOTAL.

ΑΟΖ με Ελλάδα

Για την Ελλάδα η παρουσία των ΥΠΕΕ στο Κάιρο έρχεται στον απόηχο των επαφών Αιγύπτου και Ελλάδας για συμφωνία στην οριοθέτηση ΑΟΖ των δυο κρατών. Ένα θέμα το οποίο φέρει τον χαρακτηρισμό του επείγοντος για την ελληνική πλευρά, μετά και την πρόσφατη συμφωνία της Τουρκίας με την κυβέρνηση της Τρίπολης στη Λιβύη.

Επί του προκειμένου, ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Νίκος Δένδιας, στη συνέντευξη του την περασμένη Κυριακή στην «Κ», εμφανίστηκε αισιόδοξος για θετική κατάληξη των διαβουλεύσεων που πραγματοποιούνται. Ερωτηθείς αν υπάρχουν πιθανότητες οριοθέτησης ΑΟΖ με χώρες όπως η Ιταλία και η Αίγυπτος, ο κ. Δένδιας ανέφερε πως οι συνομιλίες αυτές διεξάγονται σε μια συγκυρία ευνοϊκή, με χώρες φιλικές που επιθυμούν, όπως και η Ελλάδα, μια εγκάρδια συνεννόηση και ότι όλες οι πλευρές αναγνωρίζουν τα απτά οφέλη που θα προκύψουν από την επίτευξη σχετικών συμφωνιών οριοθέτησης. Καταληκτικά τόνισε πως σαφώς υπάρχουν πιθανότητες οριοθέτησης με τις χώρες αυτές.

Μέχρι τον Μάρτιο ολοκληρώνονται οι εξωτερικές εργασίες του κτηρίου.

Πέραν του 60% οι πωλήσεις στο 360

Τον περασμένο Μάιο οι πωλήσεις διαμερισμάτων στο ψηλότερο κτήριο της Λευκωσίας 360, είχαν υπολογιστεί στο 50%, δηλαδή 60, από τα 120 διαμερίσματα που διαθέτει συνολικά. Οκτώ μήνες μετά, αν και δεν δίνεται εικόνα για το ακριβές ποσοστό υπολογίζεται ότι έχουν πωληθεί πέραν του 60% των διαμερισμάτων. Από πλευράς Cyfield εκφράζεται μεγάλη ικανοποίηση για τον αριθμό και τον ρυθμό των πωλήσεων διαμερισμάτων. Αναφέρεται επίσης ότι η πλειοψηφία των αγοραστών είναι Κύπριοι, κυρίως δε Λευκωσιώτες αλλά υπάρχει και αριθμός ξένων αγοραστών.

Το κτήριο έχει ύψος 135 μέτρων, είναι 34 όροφοι και διαθέτει 120 διαμερίσματα. Διαθέτει επίσης τρία καταστήματα, δύο εστιατόρια, πισίνα, γυμναστήριο, σάλони για εκδηλώσεις και τρία υπόγεια με 320 χώρους στάθμευσης και αποθήκες.

Διαθέτει επίσης 25 χιλιάδες τ.μ. δομημένο εμβαδόν και 9 χιλιάδες τ.μ στα υπόγεια. Οι τιμές των διαμερισμάτων ξεκινούν από 250 χιλιάδες ευρώ για διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου, 280 χιλιάδες για διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων και 350 χιλιάδες ευρώ για διαμέρισμα τριών υπνοδωματίων. Στον 33ο και 34ο όροφο χωροθετούνται το εστιατόριο και το κλαμπ του κτηρίου, το οποίο θα είναι ανοικτό τόσο για τους ένοικους όσο και για τους επισκέπτες του κτηρίου. Στο ισόγειο του κτηρίου θα υπάρχουν τα εμπορικά καταστήματα, μεταξύ των οποίων και η εμπορική επωνυμία καλλυντικών, τα Sephora. Στο δέκατο όροφο, βρίσκεται η πισίνα του κτηρίου η οποία θα χρησιμοποιείται μόνο από τους ενοίκους του κτηρίου. Υπενθυμίζεται ότι οι εργασίες για το έργο 360 άρχισαν το 2016. Αρχικά είχε εκτιμηθεί ότι μέχρι τέλος του 2019 θα έπρεπε να έχουν παραδοθεί όλα τα διαμερίσματα αν και οι εργασίες ακόμα συνεχίζονται. Όπως αναφέρεται από την εταιρεία, ήδη αριθμός διαμερισμάτων κατοικούνται, ενώ σε δυο-τρεις εβδομάδες εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθούν οι εργασίες για τους δύο τελευταίους ορόφους του κτηρίου εσωτερικά. Οι εξωτερικές εργασίες για να ολοκληρωθεί η εξωτερική όψη του κτηρίου ωστόσο αναμένεται ότι θα καθυστερήσουν περισσότερο λόγω της κακοκαιρίας σύμφωνα με τον ιδρυτή της εταιρείας Κυριάκο Χρυσόχο. Σύμφωνα με το ασφαλέστερο σενάριο η ολοκλήρωση του κτηρίου τοποθετείται χρονικά τον Μάρτιο. Ο κ. Χρυσόχος τόνισε την ανάγκη αναζωογόνησης της λεωφόρου Μακαρίου, κάτι που εκτιμάται ότι θα γίνει και με τα έργα ανάπλασης της από τον Δήμο Λευκωσίας.

Υπηρεσίες και μεταποίηση «έριξαν» το επιχειρηματικό κλίμα τον Δεκέμβριο

Ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας για την Κύπρο μειώθηκε κατά 1,8 μονάδες σε σύγκριση με τον Νοέμβριο

Επιμέλεια ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Ο **Δείκτης** Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο μειώθηκε κατά 1,8 μονάδες σε σύγκριση με τον Νοέμβριο 2019, τον Δεκέμβριο 2019, με τη μείωση αυτή να οφείλεται στην αποδυνάμωση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση.

Εντούτοις, σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ο ΔΟΣ κυμάνθηκε σε επίπεδα ψηλότερα του μακροχρόνιου μέσου όρου του, αν και ελαφρώς πιο κάτω από τις τιμές που είχαν καταγραφεί το 2018. Κατά μέσο όρο, ο

Η έρευνα του Πανεπιστημίου Κύπρου αναφέρει πως στο λιανικό εμπόριο το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε οριακά λόγω καλύτερης κυρίως των προσδοκιών.

Τον Δεκέμβριο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο παρέμειναν κοντά στα αρνητικά επίπεδα του Νοεμβρίου.

ΔΟΣ ανήλθε στις 110,9 μονάδες το 2019 συγκριτικά με 112,9 το 2018. Το Πανεπιστήμιο αναφέρει πως η υποχώρηση του ΔΟΣ το 2019 ήταν κυρίως αποτέλεσμα πιο συκρατημένων προσδοκιών, από πλευράς καταναλωτών και επιχειρήσεων στις υπηρεσίες και στο λιανικό εμπόριο, καθώς και λιγότερο ευνοϊκών αξιολογήσεων της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων στο λιανικό εμπόριο και στη μεταποίηση. Αντίθετα, οι βελτιώσεις που σημειώθηκαν κατά το 2019 στην τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων στις κατασκευές, οδήγησαν σε άνοδο του κλίματος στον τομέα συγκριτικά με το 2018 και συνεπείφεραν θετικά στον ΔΟΣ.

Αναλυτικότερα, βάσει της έρευνας οικονομικής συγκυρίας, στον τομέα των υπηρεσιών το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών. Τον Δεκέμβριο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την

οικονομική τους κατάσταση και τη ζήτηση τους το τελευταίο τρίμηνο διαμορφώθηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με τον περασμένο μήνα.

Παράλληλα, οι εκτιμήσεις τους για τον κύκλο εργασιών το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα κάτω. Τον Δεκέμβριο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο παρέμειναν κοντά στα αρνητικά επίπεδα του Νοεμβρίου, ενώ οι εκτιμήσεις τους για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το επόμενο τρίμηνο καταγράφηκαν πιο αισιόδοξες. Ακόμα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις τιμές πώλησης των υπηρεσιών τους αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω.

Από την άλλη, η έρευνα του Πανεπιστημίου Κύπρου αναφέρει πως στο λιανικό εμπόριο το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε οριακά λόγω καλύτερης κυρίως των προσδοκιών.

Συγκεκριμένα, τον Δεκέμβριο οι απαιτήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές, ενώ οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων αποτύπωσαν ανοδικές τάσεις, επιβαρύνοντας το κλίμα. Κατά τον τελευταίο μήνα του έτους, οι εκτιμήσεις σχετικά με τις πωλήσεις, τις παραγγελίες σε προμηθευτές και τις τιμές πώλησης κατά το επόμενο τρίμηνο, αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω.

Αντίθετα, οι προσδοκίες για την απασχόληση στον κλάδο κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω. Στον τομέα των κατασκευών στην έρευνα αναφέρεται πως το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε άνοδο σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, λόγω καλύτερης της τρέχουσας κατάστασης.

Οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο ήταν λιγότερο ευνοϊκές

συγκριτικά με τον Νοέμβριο, αλλά οι απαιτήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) σημείωσαν βελτίωση. Τον Δεκέμβριο οι προσδοκίες για την απασχόληση δεν σημείωσαν ουσιαστική μεταβολή από τα επίπεδα του Νοεμβρίου, ενώ οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω.

Πάνω οι προσδοκίες

Στη μεταποίηση το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης. Συγκριτικά με τον Νοέμβριο, η παραγωγή του τελευταίου τριμήνου και τα τρέχοντα επίπεδα των συνολικών παραγγελιών αξιολογήθηκαν αρνητικότερα, ενώ τα επίπεδα των παραγγελιών για εξαγωγές αξιολογήθηκαν πιο ευνοϊκά. Οι προσδοκίες για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω.

Οι αξιολογήσεις των αποθεμάτων

τελικών προϊόντων, καθώς και οι προσδοκίες για την απασχόληση και τις τιμές πώλησης, δεν σημείωσαν ουσιαστικές μεταβολές από τα επίπεδα του Νοεμβρίου.

Το κλίμα ανάμεσα στους καταναλωτές τον Δεκέμβριο παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα του Νοεμβρίου. Τον Δεκέμβριο οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους, αλλά και της Κύπρου γενικότερα, κατά τους τελευταίους 12 μήνες, δεν σημείωσαν μεταβολή.

Αντίθετα, οι προσδοκίες των καταναλωτών για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και τις χώρες γενικότερα καταγράφηκαν πιο αισιόδοξες. Οι προσδοκίες των καταναλωτών για τις τιμές στην αγορά εργασίας κατά τους επόμενους 12 μήνες παρέμειναν στα επίπεδα του Νοεμβρίου, με την πλειοψηφία των καταναλωτών να αναμένει μείωση του αριθμού των ανέργων.

Στο «περίμενε» 2.500 αιτήσεις για ΕΣΤΙΑ

Ξεπέρασαν τις 4.000 οι αιτήσεις για το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ. Οι τρεις τελευταίες ημέρες του 2019 ήταν καθοριστικές γι' αυτό τον αριθμό, ωστόσο οι τόσο πολλές αιτήσεις ενδεχομένως να μην αποκρίνονται στην πραγματικότητα. Περί τις 1.000 αιτήσεις έχουν απλώς υποβληθεί με ένα και μόνο χαρτί. Στην ουσία δηλαδή, έχει γίνει μία δήλωση πως ο συγκεκριμένος δανειολήπτης θέλει να συμμετάσχει στο Σχέδιο ΕΣΤΙΑ. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, οι αιτήσεις από δανειολήπτες που μπορούν να συμμετάσχουν στο Σχέδιο ανέρχονται στους 1.000 – 1.500, ενώ περίπου άλλοι τόσοι έχουν προχωρήσει σε αίτηση για το Σχέδιο και υπολείπονται πέντε δικαιολογητικά. Μέχρι να ξεκαθαρίσει ποιος είναι επιλέξιμος και μν, και με την επιτυχία του Σχεδίου να έχει φτάσει μόλις στο 1/3 από τους αρχικούς υπολογισμούς, είναι αμφίβολο το πόσες από τις 1.000 αιτήσεις που έγιναν το τελευταίο τρίμηνο του 2019 θα προχωρήσουν. Υπάρχει μία καλή πιτυχή όμως. Επί της ουσίας, έγινε αυτό που ήθελε ο πρώην υπουργός Οικονομικών, Χάρης Γεωργιάδης. Ακόμα και δανειολήπτες οι οποίοι δεν πληρούσαν τα κριτήρια για το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ να προχωρήσουν σε αίτηση για το Σχέδιο. Με αυτό τον τρόπο θα καταγραφούν όλες οι προβληματικές περιπτώσεις για τα Μν Εξυπηρετούμενα Δάνεια που σχετίζονται με την πρώτη κατοικία ή και με χαμηλόμισθους. Όπως είχε αφήσει να εννοηθεί ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών, ενδεχομένως και να έρχονταν άλλα Σχέδια, λιγότερο γενναιοδωρα από αυτό της ΕΣΤΙΑ, αλλά που θα ταίριαζαν σε άλλες κατηγορίες προβληματικών δανειοληπτών. Υπενθυμίζεται πως το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ προνοεί την επιχορήγηση της δόσης του δανείου ενός προβληματικού δανειολήπτη κατά 1/3, ενώ πρώτα θα έχει γίνει κούρεμα του δανείου του.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Εισφορές 35 εκατ. για το πρόγραμμα των αγνοουμένων

Από την ΕΕ το μεγαλύτερο ποσοστό τα τελευταία 13 χρόνια – Εισφορές και από τρίτες χώρες

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Συνολικά, 13 χρόνια έχουν συμπληρωθεί από τότε που ξεκίνησε το πρόγραμμα εκσκαφών και ανασκαφών, της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους (ΔΕΑ). Ένα πρόγραμμα το οποίο συνεχίζει να είναι εν ζωή σε μια προσπάθεια να ρίξει άπλετο φως σε μια από τις πιο τραγικές πιτυχές του Κυπριακού, την ανθρωπιστική. Το πρόγραμμα της ΔΕΑ ξεκίνησε το 2006, 10 χρόνια μετά τη συμφωνία Κληρίδη-Ντενκτάς να παραχωρήσει η μία πλευρά στην άλλη, άμεσα και ταυτόχρονα, όλες τις πληροφορίες που βρίσκονταν στην διάθεσή τους όσον αφορά τους χώρους ταφής των Ε/κ και Τ/κ αγνοουμένων και συνεχίζει το έργο της σε ελεύθερες και κατεχόμενες περιοχές. Ένα πρόγραμμα το οποίο βρίσκεται σε δράση, χάρη στην οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και τρίτων χωρών.

Από ενάρξεως των εκσκαφών και ανασκαφών, το πρόγραμμα των αγνοουμένων δεν αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα, ωστόσο για να συνεχισθεί απρόσκοπτα η οικονομική αρωγή τρίτων, κάθε χρόνο η ΔΕΑ παρουσιάζει στους δωρητές αποτελέσματα παρελθούσας περιόδου αλλά και στόχους για την επόμενη χρονική περίοδο. Την περίοδο

Η μισθοδοσία 100 υπαλλήλων της ΔΕΑ καθώς και το κομμάτι των ερευνών απορροφούν το 63% του ετήσιου προϋπολογισμού της Επιτροπής για τους αγνοούμενους, ο οποίος ανέρχεται στα 3 εκ. ευρώ.

2007, που ξεκίνησαν οι εισφορές, έως το 2019 συνολικά για το πρόγραμμα των αγνοουμένων έχουν παραχωρηθεί κοντά στα 35 εκατ. ευρώ από τα οποία τα 28,1 εκατ. ευρώ, αποτελούν αρωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο προϋπολογισμός

Στο πρόγραμμα της ΔΕΑ, σε ελεύθερες και κατεχόμενες περιοχές, απασχολούνται περίπου 100 άτομα η εργοδότηση των οποίων καλύπτεται αποκλειστικά από τα κονδύλια που παραχωρούνται, υπό τη μορφή συνεισφοράς, στην ΔΕΑ. Ετήσιως ο προϋπολογισμός της Επιτροπής ανέρχεται στα 3 εκατ. ευρώ εκ των οποίων, τα 2,6 εκατ. ευρώ από την Ε.Ε. και οι υπόλοιπες 400.000 ευρώ από τρίτες χώρες. Σε ετήσια βάση το πρόγραμμα των αγνοουμένων στήριζον με εισφορές η Ρωσία, για πρώτη χρονιά, η Κίνα, η Ιρλανδία, η Γερμανία, η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σλοβακία, η Αυστραλία και η Κύπρος με τη μεγαλύτερη εισφορά που ανέρχεται στις 125.000 ευρώ. Σε μη σταθερή βάση το πρόγραμμα στήριζουν το Κουβέιτ, η Ελβετία, η Ελλάδα, η Ισπανία και το Βέλγιο. Επίσης, κάποια από τα ετήσια έξοδα της ΔΕΑ, που αφορούν το γραφείο του ε/κ μέλους, καλύπτονται από το ταμείο της Δημοκρατίας και αφορά κυρίως το μισθολόγιο περίπου 20 προσώπων τα οποία εργάζονται για το πρόγραμμα των αγνοουμένων αλλά δεν έχουν εργασιακή εξάρτηση από την ΔΕΑ. Μεταξύ αυτών, συγκαταλέγονται και πρόσωπα που εργάζονται για κρατικές υπη-

ρεσίες, όπως το Κτηματολόγιο, τα οποία συνδράμουν το έργο της Επιτροπής.

Η κατανομή

Το μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού της ΔΕΑ απορροφάται από τη μισθοδοσία. Στους μισθούς του προσωπικού καταλήγει το 63% των ετήσιων εξόδων στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα των ερευνών. Ποσοστό 15% για το κομμάτι των ανασκαφών. Η εξαγωγή γεωτεκτονικού υλικού από τα οστά που αποστέλλονται σε εργαστήριο εκτός Κύπρου απαιτείται το 13,5% του ετήσιου προϋπολογισμού για την ασφάλεια,

Σε ετήσια βάση η Κυπριακή Δημοκρατία, εκτός από την κάλυψη της εργοδότησης 20 περίπου ατόμων, στήριζει τις έρευνες για ανεύρεση αγνοουμένων με 125.000 ευρώ, ποσό που αποτελεί τη μεγαλύτερη εισφορά μετά από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

φεύρεση υρεσιτεχνία πινόηση

Αν το μόνο που λείπει από την ιδέα σου είναι το €

Έλα στην Τράπεζα Κύπρου.

ΔΑΝΕΙΑ InnovFin

Δάνεια InnovFin SME Guarantee Facility για νεοφυείς (startup) και καινοτόμες επιχειρήσεις, με την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

- Από €25.000 μέχρι και €500.000
- Μειωμένες ή καθόλου απαιτήσεις για παροχή εξασφαλίσεων
- Διάρκεια 12-120 μήνες

www.bankofcyprus.com.cy | 800 00 800

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε μας στα Καταστήμά μας ή στα Κέντρα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Τράπεζα Κύπρου

Η χρηματοδότηση υποστηρίζεται από το InnovFin SME Guarantee Facility, τον μηχανισμό εγγύησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τα χρηματοδοτικά μέσα που προβλέπονται στο 'Ορίζοντας 2020' και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Επενδυτικού Σχεδίου για την Ευρώπη. Ο σκοπός του ΕΤΣΕ είναι να συμβάλλει στη χρηματοδότηση και την υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διασφαλίσει τη δυνατότητα αυξημένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

InnovFin
SME Guarantee

υγεία, τεχνολογική στήριξη το 4%, η προβολή το 2,5% και για ταξίδια - εκπαίδευση το 2% του προϋπολογισμού.

Το προσωπικό

Ανάμεσα στα πρόσωπα που εργοδοτούνται από την ΔΕΑ, συμπεριλαμβάνονται 40 αρχαιολόγοι, το ανθρόπινο δυναμικό 8 συνεργείων, σε συνεχή βάση, το προσωπικό του ανθρωπολογικού εργαστηρίου της ΔΕΑ στο παλαιό αεροδρόμιο Λευκωσίας (ανθρωπολόγοι, γενετιστές), ψυχολόγοι καθώς και λειτουργοί σε διάφορα πόστα. Η διαχείριση των κονδυλίων για το πρόγραμμα των αγνοουμένων πραγματοποιείται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, το UNDP, στα ταμεία του οποίου καταλήγει η εισφορά της Ε.Ε. και των τρίτων χωρών. Η ΔΕΑ, όπως τονίζεται, δεν είναι νομική οντότητα και ως εκ τούτου δεν μπορεί να διαχειριστεί οικονομικούς πόρους. Η μισθοδοσία όσων εργοδοτούνται στο πρόγραμμα πραγματοποιείται από την κάθε πλευρά που συμμετέχει στη ΔΕΑ (ε/κ και τ/κ κοινότητα) και κάθε τρεις μήνες υποβάλλονται μισθολογικές καταστάσεις στο UNDP για ανάκτηση των ποσών που παανήθηκαν για μισθούς.

Οι φάσεις

Οι οικονομικοί πόροι που διατίθενται για το πρόγραμμα αγνοουμένων, αφορά το σύνολο της διαδικασίας που ακολουθείται από την ΔΕΑ για εντοπισμό προσώπων και χωρίζεται σε οκτώ φάσεις. Η πρώτη φάση είναι το ερευνητικό με τον εντοπισμό πληροφοριών. Η δεύτερη αφορά την διαπραγματευτική διαδικασία αξιολόγησης των πληροφοριών και λήψη της απόφασης έναρξης εργασιών. Η τρίτη φάση είναι η ανασκαφή στους χώρους που έχουν εντοπιστεί. Η τέταρτη φάση καλύπτει τη μεταφορά των οστών, στο εργαστήριο στο παλαιό αεροδρόμιο Λευκωσίας, τη συναρμο-λόγηση και την εξαγωγή δειγμάτων. Κατά την πέμπτη φάση, γίνεται αποστολή των δειγμάτων στο εξωτερικό για την εξαγωγή γενετικού υλικού (DNA). Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως το κόστος εξαγωγής DNA για κάθε δείγμα, ανέρχεται στα 500 δολάρια. Κάθε χρόνο αποστέλλονται σε εργαστήριο του εξωτερικού εκατοντάδες δείγματα. Η έκτη φάση του προγράμματος αφορά την ταυτοποίηση του γενετικού υλικού που εξάγεται από τα δείγματα των οστών, ταυτοποίηση η οποία πραγματοποιείται στο ανθρωπολογικό εργαστήριο του παλαιού αεροδρομίου Λευκωσίας, όπου βρίσκεται η βάση δεδομένων DNA, από συγγενείς αγνοουμένων προσώπων. Η έβδομη φάση περιλαμβάνει την επαφή με την οικογένεια του αγνοούμενου και την ψυχολογική στήριξη της. Η όγδοη και τελευταία φάση είναι αυτή της παράδοσης των λειψάνων στα οικεία πρόσωπα του αγνοούμενου για την ταφή.

ΑΡΘΡΟ / Του Δρα ΧΡΗΣΤΟΥ Ε. ΓΕΩΡΓΙΟΥ*

Η ευφυΐα της συνύφανσης

Ας θυμηθούμε για μια στιγμή τα παιδικά μας χρόνια... Από τα παιδικά μας χρόνια διδαχθήκαμε ότι είναι καλό να είσαι έξυπνος, ότι οι έξυπνοι άνθρωποι πάνε πάντα πιο μπροστά από αυτούς που δεν είναι έξυπνοι. Το μήνυμα που προωθείται είναι ότι αν θες να προδεύσεις στη ζωή, θα πρέπει να γίνεις καλός στις «θετικές» επιστήμες.

Από τότε όμως που πρωτοδιαμορφώθηκαν αυτές οι εκπαιδευτικές αξίες, ο κόσμος γύρω μας έχει αλλάξει ριζικά. Η κοινωνία έχει μεταπηδήσει από την αγροτική οικονομία στη βιομηχανική και από αυτήν στη μεταβιομηχανική.

Ενώ το περιβάλλον μέσα στο οποίο γεννιόμαστε και μεγαλώνουμε βουβαρίζεται και ταρακουνιέται από πολλές, συχνές και ριζικές αλλαγές, εμείς περνάμε το πρώτο ένα τρίτο της ζωής μας αγνοώντας τις. Όταν, αργά ή γρήγορα, οι επιπτώσεις αυτών των αλλαγών μας χτυπήσουν κατακτούμε, τότε καταλαβαίνουμε ότι όλα τα θεωρήματα και οι εξισώσεις που λύσαμε, δε μας βοηθούν και αρχίζουν να κυνηγάμε το φουκαρά αποδιοπομπαίο τράγο, το «σύστημα».

Ο επιτυχημένος ιδρυτής μιας οικογενειακής επιχείρησης υποθέτει πως ό,τι και ν' αλλάξει γύρω του και όσο και μεγάλη να είναι η αλλαγή, αυτός με την εξυπνάδα του θα το αντιμετωπίσει επιτυχώς. Το κακό είναι

ότι, όπως και ο καλός φοιτητής είχε την εξυπνάδα του Πανεπιστημίου, έτσι και ο ηγέτης της οικογενειακής μας επιχείρησης έχει τις γνώσεις και τα ταλέντα που είναι συγχροτημένα σ' έναν κόσμο του προχθές. Όμως, οι νέοι καιροί απαιτούν νέα εξυπνάδα. Θα δώσουμε λοιπόν το όνομα «Η Ευφυΐα της Συνύφανσης» σ' αυτήν την εξυπνάδα και θα την ορίσουμε ως την καταπληκτική ικανότητα να αντιλαμβάνεται ο άνθρωπος το πνεύμα των καιρών και να εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται, για να δημιουργεί επιτυχημένους οργανισμούς.

Τελικά, «Ηγέτες Συνύφανσης» είναι εκείνοι που αντιλαμβάνονται και αξιολογούν τη θέση τους στον κόσμο, στο άμεσο περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν, και εξοικονομούν τα προς το ζην. Είναι οι ιδρυτές και ηγέτες των οικογενειακών επιχειρήσεων που έρχουν το ταλέντο να υφαιίνουν από τα διάφορα συμβάντα του κόσμου όμορφα και χρήσιμα χαλιά, που θα στολίσουν τα γραφεία και εργοτάξια των οικογενειακών τους επιχειρήσεων μέσα στα επόμενα χρόνια.

Ο Δρ. Χρήστος Ε. Γεωργίου, συγγραφέας του βιβλίου: «Η διαδικασία διαδοχής στις οικογενειακές επιχειρήσεις», Εκδόσεις ΚΕΡΚΥΡΑ, 2015, georgiou@gfcg.online

Στο βαρυφορτωμένο από χριστουγεννιάτικα στολίσια και διαφημίσεις αεροδρόμιο των Βρυξελλών, επιστρέφοντας στην Κύπρο, έπεσα πάνω σε μία διαφήμιση που συνόψισε αρκετές ανάγκες οκέψιες που γυρόφεραν το μυαλό μου τις τελευταίες μέρες. Η διαφήμιση κάλυπτε ένα μεγάλο μέτωπο του τοίκου πάνω από τις αναχωρήσεις. Το copy της απλό μα βαθιά ανατρεπτικό για τα σύγχρονα διαφημιστικά πρότυπα: «The future is not what you dream but what you make». Η διαφήμιση ανήκε σε μια άγνωστή μου μέχρι τότε χημική βιομηχανία.

Το μήνυμα αυτό δεν φαινόταν να προσπαθεί να αναπνεύσει μέσα στην υστερική υποσκεσεολογία των χριστουγεννιάτικων διαφημίσεων. Ακόμα και το concept, το design και το layout του δεν είχαν τίποτε το χριστουγεννιάτικο. Το tagline της εταιρείας άλλωστε δεν άφηνε περιθώριο: «we create chemistry». Θα πει κάποιος, η σκληρή corporate κατεύθυνση δεν γνωρίζει ούτε Χριστούγεννα ούτε εποχές. Πλήθος αντιθετών παραδειγμάτων αμφισβητούν αυτή τη θέση. Τράπεζες, ασφαλιστικές και κατασκευαστικές εταιρείες αγωνισούν κάθε Χριστούγεννα για την πρόσδεσή τους στο ακτινοβόλο άρμα της γαίηςας.

Δεν επιχειρώ να αποδομήσω την προσπάθεια κάθε επιχείρησης – από οικογενειακή μέχρι πολυεθνική κολοσσό – να λάβει πλεονεκτική θέση εκκίνησης στην πιο απαιτητική πίστα του καταναλωτικού έτους. Ωστόσο, αν εκτός από τις προσπά-

θειες των διαφημιστικών εταιρειών και των στελεχών τους, κανείς παρακολουθεί και τις αντιδράσεις του διαφημιστικού δέκτη, δηλαδή του κοινού, θα διαπιστώσει μία αντίρροπη τάση. Διανύουμε μία περίοδο που η ανασφάλεια χτυπά κόκκινο σε πλανητικό επίπεδο. Μία περίοδο κατά την οποία ανισόρροποι ηγέτες απειλούν εκ νέου την παγκόσμια οικονομία και κοινωνική ειρήνη, από τις ΗΠΑ και τη Λατινική Αμερική, μέχρι τη Μ. Βρετανία και τη Μεσόγειο. Οι εμπορικοί πόλεμοι εγκαίνιαζουν ένα νέο κεφάλαιο της σύγχρονης παγκόσμιας ιστορίας. Την ίδια στιγμή, κατά τις 3 τελευταίες δεκαετίες, η δυτική οικονομία παρουσιάζει τάση μείωσης των καθαρών επενδύσεων από το 7%-8% του ΑΕΠ στις αρχές της δεκαετίας του 1990, στο 3,5%-με 5,5% το 2018. Η οικονομική κρίση του 2008 φαντάζει ένα ανώδυνο εισαγωγικό κεφάλαιο απέναντι στις παγκόσμιες γεωπολιτικές εξελίξεις. Και αυτό απασχολεί το καταναλωτικό κοινό.

Η διάχυτη και ορατή αυτή ανησυχία δεν συνάδει με την αστείρευτη μαγεία που υπόσχεται η κυρίαρχη διαφημιστική τάση. Νιώθω ότι οι διαφημιστικές εταιρείες, κάθε χρόνο, ανεβαίνουν πάνω σ' ένα τρένο με σπασμένα φρένα, υποσχόμενες έναν κόσμο που αρνείται να εμφανιστεί. Αυτό μακροπρόθεσμα υποσκάπτει την ίδια τη διαφήμιση. Ζούμε σε μια εποχή που η ψηφιακότητα έχει ρευστοποιήσει την πειθώ και την εμπιστοσύνη. Διάγουμε μια περίοδο που όσο περισσότερο αποφεύγεις μία δια-

φήμιση που διακόπτει το βίντεο που απολαμβάνεις στο youtube, εμφανίζονται ακόμα περισσότερες. Οδηγούμε μέσα στην κίνηση και αλλάζουμε σταθμό στο ραδιόφωνο σε κάθε φανάρι εξαιτίας των πανομοιότυπων διαφημίσεων. Και τι λένε οι διαφημιστές στον καταναλωτή, «κλείσε τα' αφτιά σου όπου κι αν βρίσκεσαι και άκου μόνο εμάς που είμαστε η συνειδησή σου»; Αυτή η διαταγή πέφτει πια στο κενό και όσο πιο σύντομα το κατανοήσουμε τόσο πιο γρήγορα θα αλλάξει και η διαφήμιση. Άλλωστε, τα κοινωνικά δίκτυα ήδη την έχουν αλλάξει με τρόπο που οι παραδοσιακές διαφημιστικές εταιρείες αρνούνται να καταλάβουν και να ακολουθήσουν. Ο καταναλωτής πια δεν υπακούει αλλά απαιτεί. Καθημερινά, εκεί έξω διεξάγεται ένα υπόγειο ή φανερό δημοψήφισμα για τη ζωή και τα υλικά της αγαθά. Ο διαφημιστής δεν είναι πια ο διοργανωτής του δημοψηφίσματος αλλά ένα ακόμα μέλος της κοινότητας με ισότιμη ψήφο που απλώς έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει έναν όσο πιο μεγάλο κύκλο συν-εκλεκτόρων μπορεί.

Σε ένα επεισόδιο της καλογυρισμένης σειράς «Madmen», ο πρωταγωνιστής αναλύει το νόημα της διαφήμισης: «Η διαφήμιση βασίζεται σε ένα πράγμα. Την ευτυχία. Ευτυχία είναι η μυρωδιά ενός καινούργιου αυτοκινήτου. Είναι η ελευθερία από τον φόβο. Είναι μία πινακίδα στην άκρη του δρόμου που φωνάζει πως ό,τι και αν κάνεις είναι εντάξει. Είσαι εντάξει». Αυτό το «ε-

ντάξει» συνεχίζει να είναι το νόημα της διαφήμισης αλλά και της ευτυχίας. Όσο η διαφήμιση αντιλαμβάνεται την ευτυχία σαν μία παραμυθένια συνθήκη, άλλο τόσο ο καταναλωτής θα «τονιάει» και θα ρίχνει απειθείες το μήνυμα στον κόσμο των αρχαίων. Η ευτυχία είναι έννοια σχετική και η παρώθηση του καταναλωτικού κοινού να τη διεκδικήσει, μπορεί να υπερβάλλει – άλλωστε η υπερβολή είναι συστατικό εκ των ων ουκ άνευ της διαφήμισης– αλλά δεν μπορεί να εκφεύγει προς μια κατάσταση που ο καταναλωτής αρνείται ή δεν μπορεί να πιστέψει. Ειδικά σήμερα που η απόλυτη εικονικότητα της ζωής του προκαλεί μια άρνηση να πιστέψει οποιονδήποτε, ακόμα και τον ίδιο του τον εαυτό. Μπαινοντας στην 3η δεκαετία του 21ου αιώνα, η ευτυχία έχει σχετικοποιηθεί όσο ποτέ άλλοτε από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά. Η καταφατικότητα της ευτυχίας έχει αντικατασταθεί από την αποφαιτικότητα της αντιμετώπισης της ανασφάλειας. «Δεν ζεις σε κατάσταση κρίσης; Είσαι εντάξει». Αν η διαφήμιση είχε πάντα την ευθύνη μιας τώνωσης της αισιοδοξίας, τώρα έχει την ευθύνη να αποκαταστήσει την έννοια της πειθούς που διέπεται από εσωτερικούς κανόνες και λειτουργίες. Να την ανασύρει από το υπόγειο μουντρούμι που τα fake news και η διαφήμιση την έχουν καταδικάσει. Να τη συσχετίσει και πάλι με τον ανθρώπινο νοου και τα όρια της λογικής. Να τη μετακινήσει πιο πολύ από το αφελές όνειρο στην πειστική πράξη. Από το dreaming στο making.

Με προθέσεις για το '21 οι εσωκομματικές του ΔΗΣΥ

Μειωμένο ενδιαφέρον έδειξαν τα Συναγερμικά στελέχη στις αναπληρωματικές εκλογές - Οι προκλήσεις του Χάρη Γεωργιάδη

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Κάθε άλλο από την πληθώρα ενδιαφερομένων που συνωστίζονταν στις εσωκομματικές εκλογές άλλων δεκαετιών στον ΔΗΣΥ θύμισε η υποβολή των υποψηφιότητων της Τρίτης για τις θέσεις του αναπληρωτή προέδρου και των δύο αντιπροέδρων. Ούτε ανατροπές υπήρξαν αλλά ούτε και εκπλήξεις με την κάλπη να υπαίνει έτσι ώστε από τους τρεις υποψηφίους αντιπροέδρους να εκλεγούν οι δύο. Κανένα στέλεχος -όπως ήταν άλλοτε- αναμενόμενο- δεν διεκδικöse απέναντι από τον Χάρη Γεωργιάδη την θέση του αναπληρωτή προέδρου. Παρά βεβαίως το μειωμένο ενδιαφέρον, οι υποψηφιότητες και οι κινήσεις των εν λόγω στελεχών έδειξαν προθέσεις και όρισαν το γήπεδο για τις βουλευτικές του 2021.

Με προβάδισμα

Με την συνοδεία στενών συνεργατών ο Χάρης Γεωργιάδης εισήλθε στην Πινδόρου την Τρίτη καταθέτοντας την υποψηφιότητά του για τη θέση του ανα-

Ο Χάρης Γεωργιάδης για κάποιους θεωρείται πως κλείδωσε την έδρα στη Λευκωσία και για άλλους πως αποκτά σημαντικό προβάδισμα έναντι άλλων μπαίνοντας στη θέση του αναπληρωτή Προέδρου.

Ο Χάρης Γεωργιάδης εισήλθε στην Πινδόρου υπό την συνοδεία στενών συνεργατών. Αυξημένο ενδιαφέρον αποκτά η Λεμεσός με την μάχη Κυπριανού-Δίπλαρου.

πληρωτή προέδρου. Μεταξύ των 75 που υπέγραψαν για την υποβολή υποψηφιότητάς τους ήταν ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ Νίκος Τσωναρίτης, ο οποίος υπέγραψε και την υποψηφιότητα των Αννίτας Δημητρίου και Ευθύμιου Δίπλαρου, η Σάβια Ορφανίδου και ο Μιχάλης Σοφοκλέους.

Η αλήθεια είναι πως ο Χάρης Γεωργιάδης είχε προετοιμάσει το έδαφος για το ότι θα διεκδικήσει τη θέση του αναπληρωτή προέδρου από τη μέρα που προανήγγειλε την παραίτησή του από το υπουργείο Οικονομικών. Το είχε πει δηλαδή μήνες προηγουμένως στην «Κ» ότι θα είναι παρών στη νέα σελίδα του ΔΗΣΥ. Την «παρουσία» του ευλόγησαν τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης όσο και ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου καθώς, σύμφωνα με έγκυρες πηγές, υπήρχε συμφωνία των τριών για αξιοποίηση του κ. Γε-

ωργιάδη στην ηγετική πυραμίδα του ΔΗΣΥ, μετά και την αποχώρησή του από το υπουργικό σχήμα. Καθόλου τυχαίες οι αναρτήσεις και των δύο, η χρονική συγκυρία κατά την οποία ο Λευτέρης Χριστοφόρου επέλεξε να αποχωρήσει από το αξίωμά του αλλά και η συστολή οποιουδήποτε άλλου στελέχους να διεκδικήσει απέναντί του. Η παρουσία Χάρη Γεωργιάδη στη θέση του αναπληρωτή προέδρου θεωρητικά ευνοεί και τον Νίκο Αναστασιάδη καθώς έχει ένα στενό συνεργάτη του στην ηγεσία του κόμματος. Πρόσωπο το οποίο θεωρείται πως θα στηρίζει τους κυβερνητικούς χειρισμούς δεδομένου ότι υπήρξε στο υπουργικό σχήμα από την αρχή του της πρώτης θητείας του Νίκου Αναστασιάδη μέχρι και σήμερα. Βολεύει βεβαίως και τον Αβέρωφ Νεοφύτου καθώς διατηρεί υπό τον σκέπη του και κατ' επέκταση υπό τον έλεγχό του το μόνο πρόσωπο το

οποίο είχε βλέψει να διεκδικήσει την προεδρία του ΔΗΣΥ.

Αναλαμβάνοντας την θέση του αναπληρωτή προέδρου θεωρείται για κάποιους πως κλείδωσε και την βουλευτική έδρα στην επαρχία Λευκωσίας για το 2021 και για άλλους πως αποκτά σίγουρα προβάδισμα έναντι άλλων. Του δίνει και την ευχέρεια να κάνει τον προεκλογικό του από σήμερα μέχρι και τις βουλευτικές εκλογές μέσω του κομματικού του αξιώματος, καλύπτοντας έτσι έδαφος σε σχέση με άλλα στελέχη που κατέχουν έδρα. Καθόλου τυχαίο ότι με την παρουσία του στην ηγετική πυραμίδα, έχει ήδη υπάρξει κινητοποίηση των βουλευτών Λευκωσίας. Ήδη ο εκπρόσωπος τύπου του ΔΗΣΥ Δημήτρης Δημητρίου ξεκίνησε τον προεκλογικό του διδοντας έμφαση στην βελτίωση της Λευκωσίας ως πρωτεύουσας, ενώ ο Μιχάλης Σοφοκλέους σε συνέντευξή του στην «Κ»

έκανε κάλεσμα στους απογοητευμένους Συναγερμικούς να επιστρέψουν πίσω στον ΔΗΣΥ καθώς η απογοήτευση που πολλοί εξέφρασαν οδήγησε σε μία νέα αρχή. Προειδοποίησε μάλιστα πως χωρίς μεταρρυθμίσεις αλλά και δημιουργία προοπτικής λύσης στο Κυπριακό, δεν υπάρχει πιθανότητα εκλογικής νίκης του ΔΗΣΥ.

Το στοίχημα

Πέραν της ανταγωνιστικότητας που δημιουργήθηκε ήδη στη Λευκωσία, ο Χάρης Γεωργιάδης έχει διάφορες προκλήσεις μπροστά του. Εκτός από το ότι θα πρέπει να καταδείξει τι προτίθεται να κάνει ο ίδιος για την ανανέωση του κόμματος, θα παίξει τον δικό του ρόλο στις επερχόμενες εκλογές. Υπενθυμίζεται πως ο αναπληρωτής πρόεδρος βάσει καταστατικού είναι και ο επικεφαλής της προεκλογικής καμπάνιας. Τυχόν εκλογική

νίκη του ΔΗΣΥ συνεπάγεται στις βουλευτικές εκλογές θα προσδώσει πολιτικούς πόντους στον κ. Γεωργιάδη, όπως έγινε και με τον Αβέρωφ Νεοφύτου όταν ήταν στην θέση του, ενώ στο ενδεχόμενο ήττας θεωρείται την υστέρη. Η υποψηφιότητά της θεωρείται πως έχει τη δική της δυναμική, όχι μόνο για το έρεισμα που έχει ήδη αποκτήσει στη συναγερμική βάση, αλλά και γιατί σύμφωνα με ασφαλείς πηγές την εκλογή της ευνοεί και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Υπενθυμίζεται πως η κα Δημητρίου ήταν η εκπρόσωπος τύπου

Με ευλογίες Αναστασιάδη

Το όνομα της Αννίτας Δημητρίου ακολουθώντας και στις εσωκομματικές του 2018, ωστόσο απέφυγε να διεκδικήσει την υστέρη. Η υποψηφιότητά της θεωρείται πως έχει τη δική της δυναμική, όχι μόνο για το έρεισμα που έχει ήδη αποκτήσει στη συναγερμική βάση, αλλά και γιατί σύμφωνα με ασφαλείς πηγές την εκλογή της ευνοεί και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Υπενθυμίζεται πως η κα Δημητρίου ήταν η εκπρόσωπος τύπου

του Νίκου Αναστασιάδη για τις προεδρικές εκλογές του 2018.

Μάχη στη Λεμεσό

Μάχη με ιδιαίτερο ενδιαφέρον αναμένεται να δοθεί μεταξύ Αντρέα Κυπριανού και Ευθύμιου Δίπλαρου δεδομένου ότι και οι δύο προέρχονται από την επαρχία Λεμεσού. Ο κ. Δίπλαρος είχε διεκδικήσει τη θέση του αντιπροέδρου στις εσωκομματικές του 2018, ενώ ο κ. Κυπριανού έκανε πίσω την υστέρη από την διεκδίκηση της θέσης του αναπληρωτή προέδρου γιατί κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε όπως είχε πει τότε αχρείαστη εσωστρέφεια. Σήμερα, η διεκδίκηση της αντιπροεδρίας θεωρείται προθέρμανση των δύο για τις βουλευτικές εκλογές του 2021. Και αυτό γιατί η εκλογή κάποιου εκ των δύο σε κομματικό αξίωμα, θα δώσει αναπόφευκτα προβάδισμα έναντι του άλλου.

Φόβοι για εκτίναξη της τιμής του πετρελαίου

Σε αχατογράφητα νερά η Μέση Ανατολή μετά τη δολοφονία του Σουλεϊμάνι και την εκδίκηση που ετοιμάζει η Τεχεράνη

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Την ώρα κατά την οποία η Τεχεράνη προειδοποιεί με αντίποινα τις ΗΠΑ, η ιρανική βουλή ενέταξε στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργανώσεων της Ισλαμικής Δημοκρατίας, τον στρατιωτικό μηχανισμό της Ουάσιγκτον. Για τους αναλυτές, η συγκεκριμένη συμβολική αξία κίνηση της Ισλαμικής Δημοκρατίας αντικατοπτρίζει την οργή της ιρανικής κοινής γνώμης για τα όσα διαδραματίζονται τα τελευταία εικοσιτετράωρα στον άξονα ΗΠΑ-Ιράν.

Παράλληλα με την προαναφερόμενη πρωτοβουλία, η ιρανική βουλή έλαβε και μια άλλη αξιοσημείωτη απόφαση. Σύμφωνα με το ιρανικό πρακτορείο Mehr, το οποίο εκφράζει τις θέσεις της θρησκευτικής ηγεσίας της χώρας, ο νόμος που ψήφισε η βουλή επιτρέπει επίσης

Ξένες κυβερνήσεις σπεύδουν να εντατικοποιήσουν τα μέτρα ασφαλείας για τις προμήθειες, εντεινόντας την στρατιωτική παρουσία τους στην περιοχή.

Αναλυτές εκφράζουν προβληματισμό για την μελλοντική προμήθεια του πετρελαίου και φυσικού αερίου από τον Περσικό Κόλπο.

την παροχή οικονομικού κονδυλίου ύψους 200 εκ. ευρώ στους Φρουρούς της Επανάστασης-Αλ Κουντς για τους επόμενους δύο μήνες. Ο στρατηγός Σουλεϊμάνι ήταν διοικητής της συγκεκριμένης δύναμης. Εκτιμάται ότι με την απόφαση του ιρανικού κοινοβουλίου, η Τεχεράνη θα ρακίζει οικονομικά τις στρατιωτικές δυνάμεις της για την στρατιωτική αναμόρφωση που ακολουθεί στην περιοχή της Μέσης Ανατολής.

Τα πιθανά ιρανικά αντίποινα

Μέχρι την Τρίτη, η Ισλαμική Δημο-

κρατία κρατούσε κλειστά τα χαρτιά της σχετικά με τα αντίποινα που θα ακολουθούσαν την δολοφονία του Σουλεϊμάνι και την συντρόφων του. Παρόλα αυτά, τόσο οι Ιρανοί αξιωματούχοι και αναλυτές όσο και οι ξένοι παρατηρητές θεωρούν δεδομένα τα αντίποινα της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Σε αυτό το συμπέρασμα φως έρχονται να ρίξουν νέες τοποθετήσεις υψηλόβαθμων Ιρανών στρατιωτικών και αξιωματούχων.

Ο διοικητής του Ναυτικού του στρατού της ισλαμικής επανάστασης (IRGC), Ναύαρχος Αλίζα Τανγκσίρι, προέτρεψε τους

εχθρούς του Ιράν να εγκαταλείψουν την περιοχή την στιγμή που η Τεχεράνη καλείται «να πάρει σκληρή εκδίκηση για το μαρτύριο του Σουλεϊμάνι». Ο κ. Τανγκσίρι πρόσθεσε τα εξής: «Εμείς θα ορίσουμε την ώρα και την τοποθεσία της εκδίκησης μας, όχι ο εχθρός. Η παρουσία εχθρών αποτελεί μεγάλο πρόβλημα για την περιοχή και συνοδεύεται (για τις αντιπάλους δυνάμεις) από υψηλό κόστος».

Παρόμοια είναι και η άποψη του γραμματέα του ανώτατου Εθνικού Συμβουλίου Ασφαλείας του Ιράν, Αλί Σιαμκχανί. Ο στενός συνεργάτης του θρησκευτικού

ηγέτη του Ιράν, Αλί Χαμάνεϊ, σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις, σημειώνει τα εξής: «Οι Αμερικανοί πρέπει να γνωρίζουν ότι μέχρι τώρα, έχουμε σχεδιάσει 13 σενάρια για να πάρουμε τη σκληρή εκδίκηση μας. Ακόμη και σε περίπτωση που δρομολογηθεί το πιο αδύναμο σενάριο, αυτό θα είναι ένας εφιάλτης για τις ΗΠΑ».

Σύμφωνα με ιρανικές και ξένες πηγές, τα 13 σενάρια που μελετά το ιρανικό Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας αφορούν κυρίως αμερικανικούς και συμμαχικούς στόχους στο Ιράκ και στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής. Το Ιράν ε-

πιθυμεί να κρατήσει τις πιθανές συγκρούσεις και εκθροιστικές που ακολουθούν την εκτέλεση του Σουλεϊμάνι, έξω από τα σύνορά του. Παράλληλα, στοχεύει σε πλήγματα που θα υποχρεώσουν τις ΗΠΑ να αναθεωρήσουν την παρουσία τους στην Μέση Ανατολή και τις σχέσεις τους με την Ισλαμική Δημοκρατία.

Για ποιο λόγο επιμένει στα αντίποινα το Ιράν;

Τα νέα στρατιωτικά σχέδια και τα πιθανά αντίποινα έρχονται στο προσκήνιο της ιρανικής επικαιρότητας την στιγμή που η διεθνής κοινότητα, κυρίως οι χώρες της Μέσης Ανατολής, η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ρωσία και η Κίνα ζητούν από τις εμπλεκόμενες πλευρές να ρίξουν τους τόνους. Με σχετική καθυστέρηση η Ε.Ε. διαμεσολαβεί και ετοιμάζεται για νέες πρωτοβουλίες, με αργότερο στόχο τον άμεσο έλεγχο της έντασης στον άξονα ΗΠΑ-Ιράν.

Σύμφωνα με τους εκπρόσωπους του Ιράν, η διαμεσολάβηση του ξένου παράγοντα, κυρίως της Ε.Ε. πλέον δεν πρόκειται να φέρει αξιοσημείωτα αποτελέσματα. Και αυτό διότι η Ε.Ε. και η υπόλοιπη διεθνής κοινότητα δεν κατάφεραν να ελέγξουν εγκαίρως την αμερικανική επιθετικότητα και να υπερασπιστούν τη συμφωνία για τα πυρηνικά του Ιράν. Με βάση την συγκεκριμένη θεωρία, το Ιράν επιμένει ότι τα αντίποινα αποτελούν μονόδρομο. Δίχως αυτά, οι ΗΠΑ ενδέχεται να οδηγηθούν σε λανθασμένα συμπεράσματα, να θεωρήσουν ότι το Ιράν δεν είναι σε θέση να αντισταθεί σε νέο κύμα επιθέσεων.

Παράλληλα με την προαναφερόμενη θέση, οι Ιρανοί αξιωματούχοι, στις τελευταίες δημόσιες τοποθετήσεις τους, στρέφουν την προσοχή τους και σε ένα άλλο σημαντικό σημείο. Τονίζουν ότι πλέον έχει έρθει η στιγμή για να αναθεωρηθεί η ανάπτυξη των αμερικανικών και συμμαχικών δυνάμεων στην ευρύτερη περιοχή. Για αυτόν άλλωστε τον λόγο, το Ιράν χαρακτηρίζει ως «ιστορική» την

μη δεσμευτική για την υπερεσιακή κυβέρνηση του Ιράκ απόφαση του ιρακινού κοινοβουλίου για την απομάκρυνση όλων των ξένων στρατευμάτων από τα ιρακινά εδάφη. Η απόφαση που λήφθηκε το Σάββατο με την υποστήριξη των σιιτικών πολιτικών δυνάμεων -οι Σουνίτες και οι Κούρδοι απείχαν από την ψηφοφορία- αφορά τις αμερικανικές, συμμαχικές και τουρκικές δυνάμεις που έχουν αναπτυχθεί σε διάφορα σημεία του Ιράν.

Το οικονομικό αντίτιμο

Την στιγμή που η Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν προετοιμάζεται για σειρά αντιποίνων, οι διεθνείς αγορές στρέφουν τα βλέμματά τους στην επόμενη ημέρα στο πεδίο της οικονομίας. Η μεγάλη αντιπαράθεση στον Περσικό Κόλπο έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής του πετρελαίου.

Οι ξένοι αναλυτές εκφράζουν προβληματισμό για την μελλοντική προμήθεια του Ιράν πετρελαίου και φυσικού αερίου από τον Περσικό Κόλπο, παρά το γεγονός ότι οι παραγωγοί πετρελαίου και αερίου στέλνουν καθοριστικά μηνύματα. Και οι ξένες κυβερνήσεις σπεύδουν να εντατικοποιήσουν τα μέτρα ασφαλείας για τις προμήθειες, εντεινόντας την στρατιωτική παρουσία τους στην περιοχή.

Η Financial Times και άλλα ξένα μέσα ενημέρωσης που ειδικεύονται σε ζητήματα οικονομίας προειδοποιούν ότι παρά τα τελευταία καθοριστικά μηνύματα και τα νέα μέτρα ασφαλείας, η αβεβαιότητα στο ενεργειακό πεδίο θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη σε περίπτωση που το Ιράν επιμένει στην σκληρή ρητορική του και οι ΗΠΑ δεν αλλάζουν την στάση τους στις σχέσεις με την Ισλαμική Δημοκρατία. Και αυτό διότι από τα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, η ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής έχει οδηγηθεί σε «αχατογράφητα νερά», ενώπιον αλυσιδωτών εξελίξεων, το τελικό αποτέλεσμα των οποίων δεν είναι κανείς σε θέση να προβλέψει.

Ενας αιώνας γεμάτος Ελλάδα

Δεκαετία του 1950

Κρίσιμη, παρότι παραμένει στην αφάνεια, η δεκαετία του 1950. Η χώρα καλείται να επουλώσει τις πληγές της προηγούμενης δεκαετίας, με πρωταγωνιστές αρχικά τον Αλέξανδρο Παπάγο και στη συνέχεια τον Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Η Ελλάδα εντάσσεται στο NATO και βιώνει κρίσιμες εξελίξεις: τον αγώνα της ΕΟΚΑ στην Κύπρο (1955-1959), τις Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου και τα δραματικά γεγονότα στην Κωνσταντινούπολη, τον Σεπτέμβριο του 1955.

Οι ελευθερίες δοκιμάζονται, όμως σε οικονομικό επίπεδο η χώρα βαδίζει σε πορεία ανάπτυξης, με σύμβολα τα δημόσια έργα, την αναγέννηση της ναυτιλίας και την Ολυμπιακή του Ωνάση.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το 2016 η αμόλυβδη 95 οκτανίων ήταν ακριβότερη σε σχέση με το πετρέλαιο κίνησης. Το 2017 άρχισε να παρατηρείται αύξηση της τιμής του πετρελαίου κίνησης έναντι της αμόλυβδης 95. Η διαφορά μεταξύ των δύο καυσίμων αυξάνεται βαθμιαία για να φτάσει το 2019 στα 0,046 σεντ.

Πιο ακριβὰ πληρώνει η Κύπρος το πετρέλαιο

Στις δέκα ψηλότερες της Ευρώπης η μέση τιμή στο νησί - Ανοίγει η ψαλίδα με την βενζίνη - «Καίει» το πετρέλαιο θέρμανσης

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

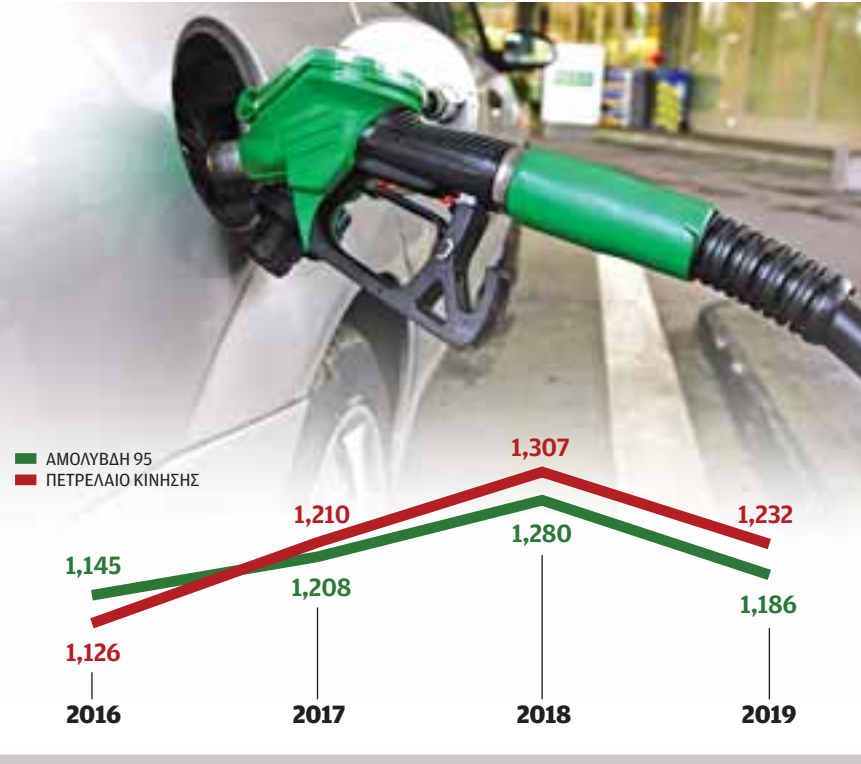
Κάθε χρόνο η ψαλίδα μεταξύ της τιμής του πετρελαίου κίνησης και της αμόλυβδης 95 οκτανίων μειώνεται, καταρρίπτοντας αυτό που μέχρι πρότινος τουλάχιστον, λειτουργούσε ως συγκριτικό πλεονέκτημα για αγορά πετρελαιοκίνητων οχημάτων σε σχέση με τα βενζινοκίνητα- την μεγαλύτερη εξοικονόμηση καυσίμων. Μάλιστα σύμφωνα με στοιχεία της ΕΕ η Κύπρος, με τιμή 643.71 ευρώ ανά 1000 χίλια λίτρα, είναι στις πέντε ακριβότερες χώρες στην τιμή του πετρελαίου κίνησης πριν τους φόρους. Ακριβότερη χώρα είναι η Φινλανδία, ακολουθεί η Ελλάδα, η Εσθονία, η Κύπρος και την χρυσή πεντάδα κλείνει η Ελβετία. Ακριβό θεωρείται και το πετρέλαιο θέρμανσης σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, καθώς καταγράφεται ως μέση τιμή για το πετρέλαιο θέρμανσης χωρίς τους φόρους 601.12 ευρώ/ χίλια λίτρα και είναι στις επτά ακριβότερες χώρες στην Ευρώπη, ενώ η τιμή με φόρους ήταν στα 817 ευρώ/ 1000 λίτρα και ήταν η 8η φθηνότερη χώρα για το 2019. Την ίδια ώρα η Κύπρος είναι στις πέντε φθηνότερες χώρες όσον αφορά την μέση τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων, ενώ με τους φόρους είναι η φθηνότερη χώρα, βάσει των στοιχείων που επικαλείται ο σύνδεσμος καταναλωτών.

Ακριβότερο το πετρέλαιο κίνησης από την αμόλυβδη 95 οκτανίων παγκύπρια,

σύμφωνα με την έρευνα του παγκύπριου συνδέσμου καταναλωτών. Μάλιστα, στο τέλος του Δεκεμβρίου 2019, η μέση λιανική τιμή του πετρελαίου κίνησης παγκύπρια ήταν κατά 8,1 σεντ το λίτρο μεγαλύτερη της λιανικής τιμής της βενζίνης 95. Η μέση λιανική τιμή του πετρελαίου κίνησης ήταν 1,268 σεντ το λίτρο και της βενζίνης 95 ήταν στα 1,187 σεντ το λίτρο. Τα στοιχεία των τελευταίων χρόνων δείχνουν βαθμιαία τη διαφορά των τιμών μεταξύ των δύο καυσίμων. Το 2016 η αμόλυβδη 95 οκτανίων ήταν ακριβότερη σε σχέση

Πάνω από 1 δισ. ευρώ πλήρωσαν οι Κύπριοι οδηγοί για καύσιμα το 2019 σύμφωνα με τα στοιχεία του συνδέσμου καταναλωτών.

με το πετρέλαιο κίνησης. Το 2017 οι τιμές των δύο καυσίμων άρχισαν να αλλάζουν και να παρατηρείται αύξηση της τιμής του πετρελαίου κίνησης έναντι της αμόλυβδης 95. Η διαφορά μεταξύ των δύο καυσίμων αυξάνεται βαθμιαία για να φτάσει το 2019 στα 0,046 σεντ. Με βάση τα στοιχεία, ο σύνδεσμος καταναλωτών θέτει ερωτήματα για το πώς διαμορφώνεται η τελική τιμή καυσίμων, από την στιγμή

που όπως αναφέρεται, το κόστος παραγωγής του πετρελαίου κίνησης είναι χαμηλότερο του κόστους παραγωγής της βενζίνης 95. Καλεί δε το υπουργείο Ενέργειας να δώσει απαντήσεις για τις τιμές,

ως αρμόδιο υπουργείο το οποίο παρακολουθεί τις τιμές εισαγωγής, και να εξηγήσει για σκοπούς διαφάνειας, το τι έχει συμβεί μέσα στα τελευταία τρία χρόνια ώστε να δικαιολογεί αυτή τη διαφοροποίηση. Ο

σύνδεσμος καταναλωτών, έχει ζητήσει να ενημερωθεί για τις τιμές εισαγωγής πολλαπλάσιο στο παρελθόν, χωρίς ωστόσο αποτέλεσμα. Ο πρόεδρος του συνδέσμου Καταναλωτών Μάριος Δρουσιώτης αναφέρει ότι εύλογα δημιουργείται το ερώτημα πώς γίνεται ένα καύσιμο φθηνότερο στην παραγωγή, να κοστίζει ακριβότερα.

Δεν κλείνει η πληγή Το θέμα του ανεφοδιασμού καυσίμων από τα κατεχόμενα είναι πληγή που πλήττει τους πρατηριούχους των ελεύθερων

Στις φθηνότερες χώρες η Κύπρος όσον αφορά τη μέση τιμή της βενζίνης 95 οκτανίων. Είναι η 5η φθηνότερη χώρα χωρίς τους φόρους.

περιοχών τα τελευταία δύο χρόνια. Κυρίως δε όσοι δραστηριοποιούνται κοντά στα οδοφράγματα, βλέπουν τον κύκλο εργασιών τους να μειώνεται επικίνδυνα. Καταγράφεται συνολικά ζημιά ύψους 7,38 εκατ. ευρώ για το 2019. Τα τελευταία στοιχεία κάνουν λόγο για συνολική αξία των αγορών από τα κατεχόμενα σχεδόν 120 εκατομμυρίων ευρώ για το 2019. Μάλιστα σύμφωνα με τα στοιχεία, ετησίως η αύξηση

στις αγορές καυσίμων από τα κατεχόμενα υπολογίζεται για την αμόλυβδη 95 οκτανίων στο 3% και για το πετρέλαιο κίνησης στο 8%. Ως μέση τιμή πώλησης το 2019, καταγράφεται για τη βενζίνη 95 τα 0,82 σεντ το λίτρο και για το πετρέλαιο κίνησης περί τα 0,80 σεντ το λίτρο. Οι αγορές βενζίνης 95 οκτανίων από τα κατεχόμενα ήταν στο 3%, των συνολικών αγορών το 2017, ανέβηκε στο 10,62% το 2018 και έφτασε στο 18,51% το 2019. Όσον αφορά τις αγορές πετρελαίου κίνησης, ήταν το 2017 στο 8%, έφτασε στο 13,07% το 2018 και στο 17,13% το 2019. Αναφέρεται επίσης ότι το 2019, το κράτος έχει απολέσει φόρους 31,9 εκατ. ευρώ από τις πωλήσεις βενζίνης 95 οκτανίων στα κατεχόμενα, και φόρους ύψους 25,2 εκατ. ευρώ από τις αγορές πετρελαίου κίνησης.

Σημειώνεται ότι η αξία των συνολικών πωλήσεων βενζίνης 95 ήταν 467,1 εκατ. ευρώ, του πετρελαίου κίνησης 442,2 εκατ. ευρώ και του πετρελαίου θέρμανσης 62,6 εκατ. ευρώ για το 2019. Από τις πωλήσεις καυσίμων, το κράτος εισέπραξε συνολικά σε φόρους και ΦΠΑ ποσό ύψους 481,3 εκατ. ευρώ. Οι συνολικές πωλήσεις της βενζίνης 95, του πετρελαίου κίνησης και του πετρελαίου θέρμανσης για το 2019 από τα πρατήρια πώλησης πετρελαιοειδών ήταν για τη βενζίνη 95 οκτανίων 300,6 τόνοι, για το πετρέλαιο κίνησης 275,3 τόνοι και για το πετρέλαιο θέρμανσης 58,5 τόνοι.

ΑΡΘΡΟ Του ANDREW MCDOWELL*

Τέλος η ενίσχυση έργων ορυκτών καυσίμων από την ΕΤΕπ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αποφάσισε να παύσει τη στήριξη όλων των έργων στο πεδίο των ορυκτών καυσίμων, χωρίς πρόβλεψη για τεχνολογία μείωσης των ρύπων τους, συμπεριλαμβανομένου του φυσικού αερίου, από τα τέλη του 2021, και αντ' αυτών να δώσει προτεραιότητα στις διαθέσιμες πηγές για τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια και σε άλλα έργα που σχετίζονται με επενδύσεις για την κλιματική αλλαγή.

Γιατί πήραμε αυτήν την απόφαση; Γιατί εάν πρόκειται να εκπληρώσουμε τους μεγαλόπνοους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα, και επειδή τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούμε, γεννήτριες, αγωγοί, συστήματα θέρμανσης κ.λπ., έχουν μέσο όρο ζωής σχεδόν 20 χρόνια και συχνά και πολύ μεγαλύτερο, ήταν αναγκαίο να αποφασίσουμε τώρα να αποφύγουμε δυνητικά προβληματικά περιουσιακά στοιχεία, που θα μπορούσαν να καταστρέψουν και το περιβάλλον και τον ίδιο τον

ισολογισμό μας. Αυτά είναι καλά νέα για τον τομέα της καθαρής ενέργειας. Κάθε ευρώ των λιγοστών κεφαλαίων, που κάποτε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων τοποθετούσε σε ορυκτά καύσιμα, είναι ένα ευρώ που τώρα είναι διαθέσιμο για εκσυγχρονισμό του παλαιού οικοδομικού υλικού, ώστε να καλύπτει τις σύγχρονες προδιαγραφές ενεργειακής απόδοσης και άνεσης, για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς αυτές ωριμάζουν και γίνονται ανταγωνιστικές χωρίς επιδοτήσεις, για την εμπορευματοποίηση της «καθαρής τεχνολογίας», δηλαδή των μπαταριών, του υδρογόνου και των «έξυπνων» συστημάτων παραγωγής ενέργειας, καθώς και για τη μετάβαση των βιομηχανιών εντάσεως ενέργειας, της θέρμανσης και των μεταφορών από τα ορυκτά καύσιμα ως πηγή τροφοδοσίας στην ηλεκτρική ενέργεια. Δεν αγνοούμε τη δυνατότητα που έχει το φυσικό αέριο να λειτουργήσει ως ένα «μεταβατικό καύσιμο», κατά την απομάκρυνση από

τον γαϊνθράκα, όπως το να αντισταθμίζει την παροχή όταν χρησιμοποιούνται διακοπτόμενες πηγές ενέργειας. Αλλά, εάν θέλει η Ευρωπαϊκή Ένωση να εκπληρώσει τους μακροπρόθεσμους στόχους της, ακόμα και ο κλάδος του φυσικού αερίου θα πρέπει να αποκαθαρεί από τους ρύπους. Η νέα προδιαγραφή της ΕΤΕπ, που συσχετίζεται με τη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα με μάξιμουμ 250 γραμμάρια ρύπων ανά κιλοβάτώρα της παραγόμενης ενέργειας, απαιτεί κάθε έργο που αυτή χρηματοδοτεί να εφαρμόζει τεχνολογίες «μείωσης του ανθρακικού αποτυπώματος», όπως τα ανανεώσιμα αέρια, ο συνδυασμός θέρμανσης και ηλεκτροδότησης, η πρόσληψη και αποθήκευση ρύπων. Μπορούμε επίσης να χρηματοδοτήσουμε την κατασκευή ή αποκατάσταση δικτύων, τα οποία μεταφέρουν ανανεώσιμα αέρια. Όλες αυτές οι τεχνολογίες έχουν παρουσιαστεί, αλλά ορισμένες είναι ακόμα ατελείς και σε επίπεδο εμπορικής εκμετάλλευσης απαι-

τητικές. Για να περιοριστούν τα κόστη μέσω της μεγαλύτερης διάδοσης των εν λόγω τεχνολογιών, στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μπορούμε να συνδυάσουμε τη δική μας μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση με εθνικά και ευρωπαϊκά κονδύλια.

Μπορούμε να προσφέρουμε και κατά παραγγελία μία οικονομοτεχνική συμβουλευτική υποστήριξη σε θέματα δομικά, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να καταρτίσουν σχέδια βιώσιμα, τα οποία μπορούν να λάβουν δανειοδότηση. Ακόμα και αν η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια αποβεί ουδέτερη ή ίσως και θετική συνολικά για τις συνθήκες ζωής στην Ευρώπη, μία «δίκαιη μετάβαση» απαιτεί μεγάλη ευαισθησία ως προς τον επιμερισμό των δαπανών και των ωφελημάτων ανά χώρα αλλά και εντός της κάθε χώρας ξεχωριστά. Μέσω της νέας πολιτικής μας δεσμευόμαστε να χρηματοδοτούμε έως και το 75% των δαπανών σε επιλέξιμα ενεργειακά έργα (σε σύγκριση με το σύ-

νηθες όριο του 50%), ειδικά για την ανάπτυξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης, ώστε να μπορέσουν χώρες και περιφέρειες να υλοποιήσουν αυτήν τη μετάβαση.

Επιπλέον, έχουμε δεσμευθεί να διπλασιάσουμε στο 50% το μερίδιο της χρηματοδότησής μας, που διοχετεύεται στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή στα νέα κλιματικά δεδομένα και στην υλοποίηση άλλων καίριων περιβαλλοντικών στόχων έως το 2025. Με κάθε ένα ευρώ χρηματοδότηση στηρίζουμε κατά μέσον όρο συνολικά επένδυση τριών ευρώ, αποσκοπώντας να αποδεδευσούμε σχεδόν 1 τρις. ευρώ επενδύσεων για δράση σχετική με την κλιματική αλλαγή και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα στην προσεχή δεκαετία. Και μέχρι τα τέλη του 2020 έχουμε δεσμευθεί πως το 100% της χρηματοδότησής μας θα ευθυγραμμιστεί με τους

στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού για το Κλίμα του 2015, όχι μόνον στην ενέργεια αλλά και στις μεταφορές, τη βιομηχανία και άλλους κλάδους που θα τεθούν υπό περαιτέρω αναθεώρηση.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μπορεί να είναι ο μεγαλύτερος πολυμερής χρηματοδοτικός οργανισμός στον κόσμο, αλλά γνωρίζουμε πως μόνος του δεν μπορεί πολλά να καταφέρει. Καθώς ξεκινάμε το πιο μεγαλόπνοο επενδυτικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα από κάθε άλλο δημόσιο χρηματοδοτικό ίδρυμα σε όλο τον κόσμο, επιδιώκουμε να συνεργαστούμε στενά με τους εταίρους μας, τις εθνικές κυβερνήσεις, την Κομισιόν, άλλα πολυμερή και εθνικά δημόσια χρηματοδοτικά ιδρύματα και, κυρίως, με τον ιδιωτικό τομέα, ώστε να ανταποκριθούμε στη μεγαλύτερη πρόκληση της γενιάς μας.

* Ο κ. Andrew McDowell είναι αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, αρμόδιος για την Ελλάδα.

Λάρνακα →
Αθήνα • Θεσσαλονίκη
Βουκουρέστι

LIGHT

CLASSIC

PREMIUM

23"

32"

Ταξιδέψτε περισσότερο, απολαύστε περισσότερα

www.flyblueair.com

Orthodoxou Aviation
+357 22 755 300

Τέλος το ιρλανδικό μοντέλο φορολόγησης για την Google

Ο κολοσσός επαναπατρίζει στις ΗΠΑ περιουσιακά στοιχεία και πνευματικά δικαιώματα

Η Google ανακοίνωσε πως δεν θα εκμεταλλεύεται πλέον το «παράθυράκι» της ιρλανδικής νομοθεσίας που τη διευκόλυνε να μην καταβάλει στο αμερικανικό κράτος φόρους δισεκατομμυρίων δολαρίων ως ώφειλε. Ο κολοσσός της ανίχνευσης στο Ιντερνέτ ανακοίνωσε ότι επαναπατρίζει στις ΗΠΑ τα περιουσιακά της στοιχεία και τα πνευματικά της δικαιώματα και συντάσσεται με τις προσπάθειες που καταβάλλει ο ΟΟΣΑ για να περιορίσει τη φοροαποφυγή αλλά και με τις αλλαγές που έγιναν στη φορολογική νομοθεσία τόσο της Ιρλανδίας όσο και των ΗΠΑ. Οπως, πάντως, επισημαίνουν καθηγητές πανεπιστημίων, ειδικευμένοι σε θέματα φορολογίας και φοροαποφυγής άλλες πολυεθνικές αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το ένοχο «παράθυράκι» της ιρλανδικής νομοθεσίας αλλά έχουν ήδη καταφύγει σε εναλλακτικούς μηχανισμούς που τους εξασφαλίζουν τα ίδια οφέλη.

Εχει προηγηθεί δέσμευση της Ιρλανδίας για αλλαγή της φορολογικής της νομοθεσίας με κατάργηση της ένοχης πρόβλεψης που έδινε στις αμερικανικές επιχειρήσεις τη δυνατότητα να διοικηθούν μέσω Ιρλανδίας ιλιγγιώδη κέρδη σε φορολογικούς παραδείσιους όπως οι Βερμούδες και να αποφεύγουν την καταβολή φόρων στο αμερικανικό κράτος. Με το παλιό σύστημα της Ιρλανδίας, οι επιχειρήσεις μπορούσαν να μεταφέρουν πνευματικά δικαιώματα υπό τη μορφή αδειών

Της ανακοίνωσης της Google είχε προηγηθεί δέσμευση της Ιρλανδίας για αλλαγή της νομοθεσίας, με κατάργηση της πρόβλεψης που έδινε στις αμερικανικές επιχειρήσεις τη δυνατότητα να διοικηθούν μέσω Ιρλανδίας ιλιγγιώδη κέρδη σε φορολογικούς παραδείσιους, όπως οι Βερμούδες.

εуреιστεχνίας και εμπορικών σημάτων σε ανεξάρτητες θυγατρικές που νομικά είχαν έδρα στην Ιρλανδία αλλά δεν είχαν φορολογική έδρα εκεί, καθώς τον έλεγχο τους και τη διαχείρισή τους είχαν εταιρείες του εξωτερικού. Τα πνευματικά δικαιώματα μεταφέρονταν έτσι σε φορολογικούς παραδείσιους όπως οι Βερμούδες. Εχει, επίσης, προηγηθεί η φορολογική μεταρρύθμιση του Ντόναλντ Τραμπ που παραχώρησε ένα είδος αμνηστίας σε όσες αμερικανικές επιχειρήσεις επαναπατρίσουν τα κεφάλαιά τους

και τα περιουσιακά τους στοιχεία στις ΗΠΑ, ενώ παράλληλα επέβαλε νέο φόρο σε όσες αμερικανικές εταιρείες είχαν μεγάλα κέρδη από πνευματικά δικαιώματα που εκμεταλλεύονταν στο εξωτερικό. Σημειώτέον ότι στα τέλη του 2017 όταν ο Αμερικανός πρόεδρος ανακοίνωσε τη φορολογική μεταρρύθμιση, τα κεφάλαια που είχαν συγκεντρώσει οι αμερικανικές επιχειρήσεις σε φορολογικούς παραδείσιους υπερβαίνουν το 1 τρις δολάρια.

Όπως επισημαίνει σχετικό δη-

μοσίευμα των Financial Times, το επίμαχο «παράθυράκι» ήταν ιδιαίτερα δημοφιλές μεταξύ εταιρειών υψηλής τεχνολογίας και φαρμακοβιομηχανιών. Η Ιρλανδία το κατήργησε υπό το βάρος διεθνών πιέσεων, ενώ στις εταιρείες που το εκμεταλλεύονταν παραχωρήθηκε προθεσμία μέχρι τα τέλη του 2020 για να δώσουν τέλος στην πρακτική αυτή. Σχετικό δημοσίευμα των Financial Times επικαλείται εκτίμηση του Εντ Κλίνιμπαρντ, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνιας, σύμφωνα με τον οποίο

Συντάσσεται με τις προσπάθειες που καταβάλλει ο ΟΟΣΑ για να περιορίσει τη φοροαποφυγή.

οι περισσότερες επιχειρήσεις έσπευσαν να αλλάξουν τακτική εγκαίρως, αλλά αντικατέστησαν με παραπλήσιους μηχανισμούς και παραπλήσια οφέλη τον μηχανισμό που τους προσέφερε η νομοθεσία της Ιρλανδίας. Ο εν λόγω καθηγητής επισημαίνει πως η κίνηση της Google διαφέρει ως προς το ότι άργησε να κινηθεί αναλόγως.

Μιλώντας, άλλωστε, στη βρετανική εφημερίδα ο Κρις Σαντσίρικο, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Πεννσιλβάνια, υπογραμμίζει πως δεν έχουν υποχρεωθεί οι επιχειρήσεις να δημοσιοποιήσουν με τι τρόπο έχουν διευθετήσει τη φορολόγησή τους και τη φορολογικές συμφωνίες έχουν συνάψει.

Όπως τονίζει ο ίδιος, «βάσει των όσων έχουμε δει στο παρελθόν, δεν έχουμε λόγο να πιστεύουμε πως οι πολυεθνικές δεν έχουν ήδη αναπτύξει αντιστοίχα σχέδια πολύ πιο σύνθετα από το γνωστό ιρλανδικό παράθυράκι που τώρα καταργείται τυπικά». Σχετική έκθεση του ΔΝΤ αναφέρει ως ιδιαίτερος δημοφιλές σχέδιο του είδους τη μεταφορά πνευματικών δικαιωμάτων σε νέες θυγατρικές των πολυεθνικών στην Ιρλανδία.

Για πρώτη φορά από το 2011 η Airbus υποσκελίζει την Boeing

Πρώτη φορά μετά το 2011 ο ευρωπαϊκός όμιλος αεροναυπηγικής της Airbus κατέκτησε την κορυφαία θέση, διότι κατόρθωσε να πουλήσει το 2019 ούτε λίγο ούτε πολύ 863 αεροσκάφη και να ξεπεράσει τις σχετικές προβλέψεις, αλλά και την ανταγωνίστρια Boeing. Βέβαια, όπως επισημαίνει σε αποκλειστικό του ρεπορτάζ το ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters, σε ένα βαθμό η ανατροπή αυτή ήταν αναμενόμενη, δεδομένης της σοβαρότητας κρίσης στην αμερικανική Boeing εξαιτίας των πολυέκρων δυστυχημάτων του Μαρτίου 2019 και του Οκτωβρίου 2018 με αεροσκάφη Boeing 737 MAX. Πάντως, η επιτυχία της Airbus φανερώνει και πόση απόσταση έχει να διανύσει η Boeing για να ανακτήσει το χαμένο έδαφος. Το δίστημα του 11μηνου Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2019 η Boeing παράδωσε 345 αεροσκάφη, εκ των οποίων τα περισσότερα ήταν μεγάλης ατράκτου, ενώ την ίδια περίοδο του 2018 είχε παραδώσει υπερδιπλάσια, δηλαδή 704 και μέσα σε αυτά ήταν και το 737 MAX. Το 2018 συνολικά η αμερικανική εταιρεία είχε παραδώσει 806 αεροπλάνα.

Πάντως, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Airbus, εξαιτίας των δικών της προβλημάτων, υποχρεώθηκε τον Οκτώβριο να αναθεωρήσει προς τα κάτω τον στόχο της για το 2019 κατά 2%-3%, και να χρησιμοποιήσει επιπλέον πόρους ακόμα και λίγες ώρες πριν από την αλλαγή του χρόνου για να επιτύχει τις 863 πωλήσεις. Ο αναθεωρημένος στόχος ήταν να πουλήσει 860 αεροπλάνα το 2019. Πάντως, ο ευρωπαϊκός αεροναυπηγικός όμιλος ξεπέρασε τον εαυτό του και είχε αύξηση 7,9% σε ετήσια βάση, διότι το 2018 είχε πουλήσει 800 αεροσκάφη. Η Airbus δεν σχολίασε επισήμως τα στοι-

ρίλαμβάνονται και 640 μονού διαδρόμου. Και για να γίνει εφικτό αυτό ακυρώθηκαν άδειες εργαζομένων, ενώ μετακινήθηκαν χιλιάδες εργάτες από άλλα πόστα, ώστε να ολοκληρωθεί η κατασκευή ενός στοκ ημιτελούς αεροσκάφους, στα οποία τοποθετήθηκαν και προσαρμόστηκαν οι καμπίνες τους. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Airbus είχε να αντιμετωπίσει διάφορες καθυστερήσεις στην κατασκευή των τζετ Α321neo, που συναρμολογούνται στο Αμβούργο, εξ ου και χρειάστηκε να αποθηκευθούν προσωρινά μέχρι να έρθουν εργάτες και να γίνουν τελευταίες στιγμές προσαρμογές. Η όλη διεργασία αυτή αυξάνει τα κόστη και μπορεί να επηρεάσει κάπως τα περιθώρια κερδών της Airbus - εντούτοις, ο μεγάλος όγκος πωλήσεων θα αντισταθίσει τα παραπάνω, ενώ ήδη υπάρχει αποδεδειγμένη κερδοφορία σε αυτά τα μονού διαδρόμου αεροσκάφη.

REUTERS

Αλλάζει η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία

Αυτοκίνητα επικοινωνούν με τεχνική νοημοσύνη και προειδοποιούν το ένα το άλλο για πιθανό κίνδυνο ατυχήματος. Ηλεκτρικά οχήματα «γράφουν» εκατομμύρια χιλιόμετρα, εκτοπίζοντας τους συμβατικούς κινητήρες. Αυτές και πολλές άλλες είναι οι προσδοκίες των καταναλωτών τα επόμενα χρόνια, αλλά μπορεί και όχι. Η αβεβαιότητα για το μέλλον της αυτοκινητοβιομηχανίας προκαλεί τριγμούς στα μεγάλα ονόματα του κλάδου, όπως επισημαίνει σε σχετικό της δημοσίευμα η Deutsche Welle. Ήδη καταργούνται ειδικές θέσεις εργασίας. Η προστασία του κλίματος απαιτεί δραστηκιά μέτρα, όπως η στροφή στην ηλεκτροκίνηση και η αποκρήρυξη των ρυπογόνων κινητήρων εσωτερικής καύσης. Στη Γερμανία αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, ωστόσο παραμένει χαμηλό το συνολικό τους μερίδιο στην αγορά. Η γερμανική κυβέρνηση έχει θεσπίσει οικονομικά και φορολογικά κίνητρα για να αυξήσει τις πωλήσεις. Πρόκειται για μία θετική εξέλιξη εκτιμά ο Πέτερ Φους, αναλυτής της εταιρείας συμβούλων EY με ειδίκευση στην αυτοκινητοβιομηχανία. «Κυκλοφορούν συνεχώς νέα μοντέλα που θα κάνουν πιο ελκυστική την ηλεκτροκίνηση», επισημαίνει. Σημαντικό εμπόδιο παραμένει η χαμηλή αυτονομία των οχημάτων.

Σχεδιάζεται η δημιουργία 50.000 νέων σημείων φόρτισης τα επόμενα δύο χρόνια σε γκαράζ και χώρους εργασίας.

Η Volkswagen υπόσχεται την υπέρβαση με το νέο μοντέλο ID.3, που όχι μόνο είναι σχετικά οικονομικό, αλλά και κινείται αυτόνομα για εκατοντάδες χιλιόμετρα μετά τη φόρτιση. Παραμένει, ωστόσο, ένα άλλο πρόβλημα: το περιορισμένο δίκτυο σημείων για τη φόρτιση των οχημάτων. Οι ειδικοί υπολογίζουν ότι 50.000 νέα σημεία φόρτισης στα επόμενα δύο χρόνια, μεταξύ άλλων σε πάρκινγκ, υπόγεια γκαράζ

και χώρους εργασίας. Αλλά για να γίνει αυτό απαιτούνται σημαντικές τροποποιήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Η ραγδαία άνοδος της ηλεκτροκίνησης ικανοποιεί τους οικολόγους και ανησυχεί τα... συνδικάτα. Ένας ηλεκτροκίνητηρας έχει πολύ λιγότερα εξαρτήματα από τον συμβατικό και απαιτεί λιγότερες -αν και υψηλές εξειδικευμένες- εργατοώρες, άρα λιγότερο εργατικό δυναμικό.

Η ηλεκτροκίνηση φέρνει επενδύσεις αλλά και μείωση των θέσεων εργασίας κατά

Μελέτη του Center for Automotive Research (CAR) εκτιμά ότι μέχρι το 2030 μόνο στη Γερμανία θα καταργηθούν σχεδόν 234.000 θέσεις εργασίας στον κλάδο. Ήδη έχουν ανακοινωθεί απολύσεις στα εργοστάσια που κατασκευάζουν συμβατικούς κινητήρες. Η Audi καταργεί 9.500 θέσεις εργασίας μέχρι το 2025, αν και υπόσχεται να δημιουργήσει 2.000 νέες θέσεις σε καινοτόμους κλάδους όπως η ηλεκτροκίνηση και η ψηφιοποίηση. Η Daimler καταργεί 10.000 θέσεις εργασίας στα επόμενα τρία χρόνια.

Από την άλλη πλευρά, τα μεγάλα ονόματα του κλάδου προωθούν την καινοτομία. Μόνο ο όμιλος VW διαθέτει 33 δισ. ευρώ στην ηλεκτροκίνηση μέχρι το 2024. Η BMW, που ήταν ο πρωτοπόρος της ηλεκτροκίνησης στη Γερμανία με το μοντέλο i3, υποστηρίζει ότι έχει ήδη πουλήσει περισσότερα από 500.000 ηλεκτρικά οχήματα και επενδύει στην κινεζική CATL. Την ίδια στιγμή, η αμερικανική Tesla

εγκαθίσταται στη Γερμανία και προαναγγέλλει κολοσσιαίο εργοστάσιο ηλεκτροκίνησης με 7.000 νέες θέσεις εργασίας. Από το 2021 η νέα μονάδα της Tesla θα παράγει κινητήρες, μπαταρίες, καθώς και το εκτός δρόμου μοντέλο Υ. Μία επιπλέον πρόκληση για γερμανικές επιχειρήσεις του κλάδου, όπως η Continental, είναι η ψηφιοποίηση, δηλαδή αυτοματοποίηση παραγωγής και διασύνδεση οχημάτων.

Η περαιτέρω εξέλιξη της διασύνδεσης θα μπορούσε να καταλήξει σε οχήματα άνευ οδηγού. Εδώ οι Γερμανοί έχουν μείνει πολύ πίσω από αμερικανικές εταιρείες, όπως η Waymo, και αυτό τους αναγκάζει να συνάψουν συμμαχίες αδιανόητες μέχρι πρότινος. Έτσι η Daimler συνεργάζεται με την BMW και η VW με την Ford. Ήδη Daimler και Bosch δοκιμάζουν ένα δικό τους μοντέλο αυτόνομους οδηγούς στο Σαν Χοσέ των ΗΠΑ, όπως αναφέρεται στην DW. Επίσης, οι κατασκευαστές επιδιώκουν άμεσα κέρδη από νέα μοντέλα επιχειρηματικότητας, όπως η κοινόχρηστη αυτοκίνηση (Carsharing). Πολλοί οδηγοί, τέλος, αξιολογούν θετικά τη δυνατότητα να πληρώνουν απλώς για τη χρήση και όχι για την κατοχή του αυτοκινήτου.

Ανάρπαστα τα στελέχη που αναζητούν νέα ταλέντα στις μειονότητες

Υψηλή προτεραιότητα αποτελεί για τις μεγάλες επιχειρήσεις η διαφορετικότητα στον επαγγελματικό χώρο. Οι εταιρείες προσλαμβάνουν στελέχη, τα οποία αναλαμβάνουν αποκλειστικά την αρμοδιότητα εύρεσης νέων ταλέντων οποιασδήποτε εθνικότητας, σεξουαλικού προσανατολισμού, θρησκευτικών πεποιθήσεων.

Όσο οι επιχειρήσεις δέχονται πίεση για να συμπεριλάβουν μειονότητες και γυναίκες στον εργασιακό χώρο, οι επιχειρήσεις δίνουν όλο και περισσότερη σημασία στην πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού, που θα στελεχώνει τα προγράμματα συμπερίληψης και διαφορετικότητας (D&I), αναζητώντας νέα ταλέντα. Στη Βρετανία η ζήτηση για τέτοιου είδους προσωπικό αυξήθηκε κατά 106% το 2019, κατά 79% στη Γερμανία, κατά 53% στη Γαλλία και κατά 30% στις ΗΠΑ, σύμφωνα με την πλατφόρμα Glassdoor. Πρόκειται μάλιστα για ένα ε-

πάγγελμα, το οποίο είναι αρκετά επικερδές και, δεδομένου ότι βρίσκεται ακόμη σε εμβρυϊκό στάδιο, προσφέρει προοπτικές ανέλιξης. Στις ΗΠΑ ο μέσος μισθός των υψηλόβαθμων στελεχών, που εργάζονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων D&I, κυμαίνεται μεταξύ 84.000 και 126.000 δολαρίων ετησίως.

Τα προγράμματα συμπερίληψης και διαφορετικότητας (D&I), που έχουν επιβληθεί σε πολλές αμερικανικές επιχειρήσεις, έχουν ως στόχο τη διαμόρφωση ενός υγιέστερου επαγγελματικού περιβάλλοντος. Η διεκδίκηση της ισότητας στον εργασιακό χώρο είναι ένα ζήτημα που έχει κερδίσει μεγάλη απήχηση την τελευταία δεκαετία. Σύμφωνα με το αμερικανικό δίκτυο CNBC, το 64% των Αμερικανών εργοδοτών αναμένεται πως μέσα στους επόμενους μήνες θα αυξήσει τις επενδύσεις του στα προγράμματα συμπερίληψης και διαφορετικότητας.

Αυξήθηκε κατά 52% η περιουσία του Μπ. Αρνό

Το 2019 ήταν μια πολύ καλή χρονιά για τους Γάλλους δισεκατομμυριούχους, και ιδιαίτερα για τον πλουσιότερο όλων, τον Μπερνάρ Αρνό, βασικό μέτοχο των εταιρειών Luis Vuitton Moët Hennessy και Christian Dior. Χάρη στην εκρηκτική άνοδο της τιμής των μετοχών που κατέχει, ο Αρνό αύξησε την περιουσία του το 2019 κατά 36 δισ. δολάρια, σύμφωνα με τον δείκτη δισεκατομμυριούχων του Bloomberg. Η αύξηση της καθαράς προσωπικής του περιουσίας κατά περίπου 52% το 2019, κατέστησε τον Αρνό τον τρίτο πλουσιότερο άνθρωπο της Γης, ελάχιστα πίσω (για τα δικά τους δεδομένα) από τον Μπλ Γκέιτς και τον Τζεφ Μπέζος. Η περιουσία του πλουσιότερου Γάλλου ανερχόταν χθες στα 105 δισ. δολάρια. Η περιουσία του συνιδρυτή της Microsoft ήταν χθες 112 δισ. δολάρια και του ιδρυτή της Amazon ήταν 110 δισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία του Bloomberg. Η μετοχή της LVMH έχει ενισχυθεί κατά 56% από την αρχή του έτους και η κεφαλαιοποι-

Λόγω της μεγάλης ανόδου των μετοχών που κατέχει, ο πλούτος του ιδιοκτήτη της Louis Vuitton αυξήθηκε κατά 36 δισ. δολ.

ση της κατά περίπου 73 δισ. ευρώ στα 205,2 δισ. ευρώ.

Παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας και της κινεζικής οικονομίας, τις διαδηλώσεις στη Γαλλία και στο Χονγκ Κονγκ, οι πωλήσεις ειδών πολυτελείας τόσο στην Κίνα όσο και σε άλλες σημαντικές αγορές ήταν λαμπρές. Φορέματα, σαμπάνιες, τσάντες, ρολόγια και αρώματα αξίας εκατοντάδων και χιλιάδων ευρώ πετούσαν από τα ράφια των μπουτίκ του Αρνό.

Το κύριο μέρος της περιουσίας του προέρχεται από το μερίδιο 97,4% που κατέχει στην εταιρεία Christian Dior, τον ιστορικό οίκο υψηλής πα-

Ο Μπερνάρ Αρνό είναι ο τρίτος πλουσιότερος άνθρωπος στον πλανήτη, πίσω από τους Μπλ Γκέιτς και Τζεφ Μπέζος.

πτικής. Με τη σειρά της η εταιρεία Christian Dior ελέγχει το 41% των μετοχών του ομίλου LVMH, δηλαδή του μεγαλύτερου οίκου ειδών πολυτελείας στον κόσμο. Μεταξύ των 75 εταιρειών εταιρειών της LVMH συγκαταλέγονται οι: Christian Dior, Givenchy, Fendi, Kenzo, Bvlgari, TAG Heuer, Hublot, Sephora, αρκετές μάρκες κρασιού και οι σαμπάνιες Moët & Chandon.

Παράλληλα, ο Αρνό κατέχει το 8,6% των μετοχών της εταιρείας μόδας Hermes και το 1,9% των γαλλικών σουπερ μάρκετ Carrefour. Ο Αρνό γεννήθηκε το 1949 στη Γαλλία και εντάχθηκε στην οικογενειακή εταιρεία κατασκευών του 1971. Στην αγορά ειδών πολυτελείας εισήλθε το 1984 όταν εξαγόρασε μέρος του χρεοκοπημένου ομίλου ειδών πολυτελείας και υφασμάτων που είχε στην κατοχή του την εταιρεία Christian Dior. Πούλησε όλες τις υπόλοιπες εταιρείες που κατείχε ο όμιλος και χρησιμοποίησε τα έσοδα για να αγοράσει σημαντικό μερίδιο μετοχών στην εταιρεία

LVMH, τον έλεγχο της οποίας ανέλαβε το 1989 όταν έγινε πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της. Το 1999, η LVMH προσπάθησε ανεπιτυχώς να εξαγοράσει τον οίκο μόδας Gucci, τον οποίο του άρπαξε έναντι 3 δισ. ευρώ ο Γάλλος δισεκατομμυριούχος Φρανσουά Πινό.

Ο Πινό, μεταξύ άλλων, μεγαλομέτοχος των εταιρειών Kering (μπρεζιλάκι των Gucci, Yves Saint Laurent) και Balenciaga μεταξύ άλλων) επίσης αύξησε σημαντικά την περιουσία του το 2019, για την ακρίβεια κατά 11 δισ. δολάρια, στα 41 δισ. Ο Πινό βρίσκεται στην 22η θέση του δείκτη δισεκατομμυριούχων του Bloomberg. Μεταξύ των Αρνό και Πινό, στη 14η θέση του καταλόγου βρίσκεται η κ. Φρανσουάζ Μπετενκούρ-Μενιέρ, η πλουσιότερη γυναίκα στον κόσμο. Η κ. Μπετενκούρ-Μενιέρ ελέγχει το 33% της L'Oréal, της μεγαλύτερης εταιρείας καλλυντικών στον πλανήτη, και η προσωπική της περιουσία αυξήθηκε το 2019 κατά 11,9 δισ. στα 58 δισ. δολάρια.

Οι κίνδυνοι

Σκοιλιζόντας τους κραδα-
σμούς που προκάλεσε η δολο-
φονία του Ιρανού στρατηγού
Κασέμ Σουλείμανί, ο Γουέλιαν
Βιράντο, οικονομολόγος της
Oversea-Chinese Banking τόνι-
σε πως «μόλις άρχισε να υπο-
χωρεί στην αγορά η ανησυχία
για τον εμπορικό πόλεμο, προ-
έκυψαν από το πουθενά άλλες
εξελίξεις που εγκυμονούν κιν-
δύνους».

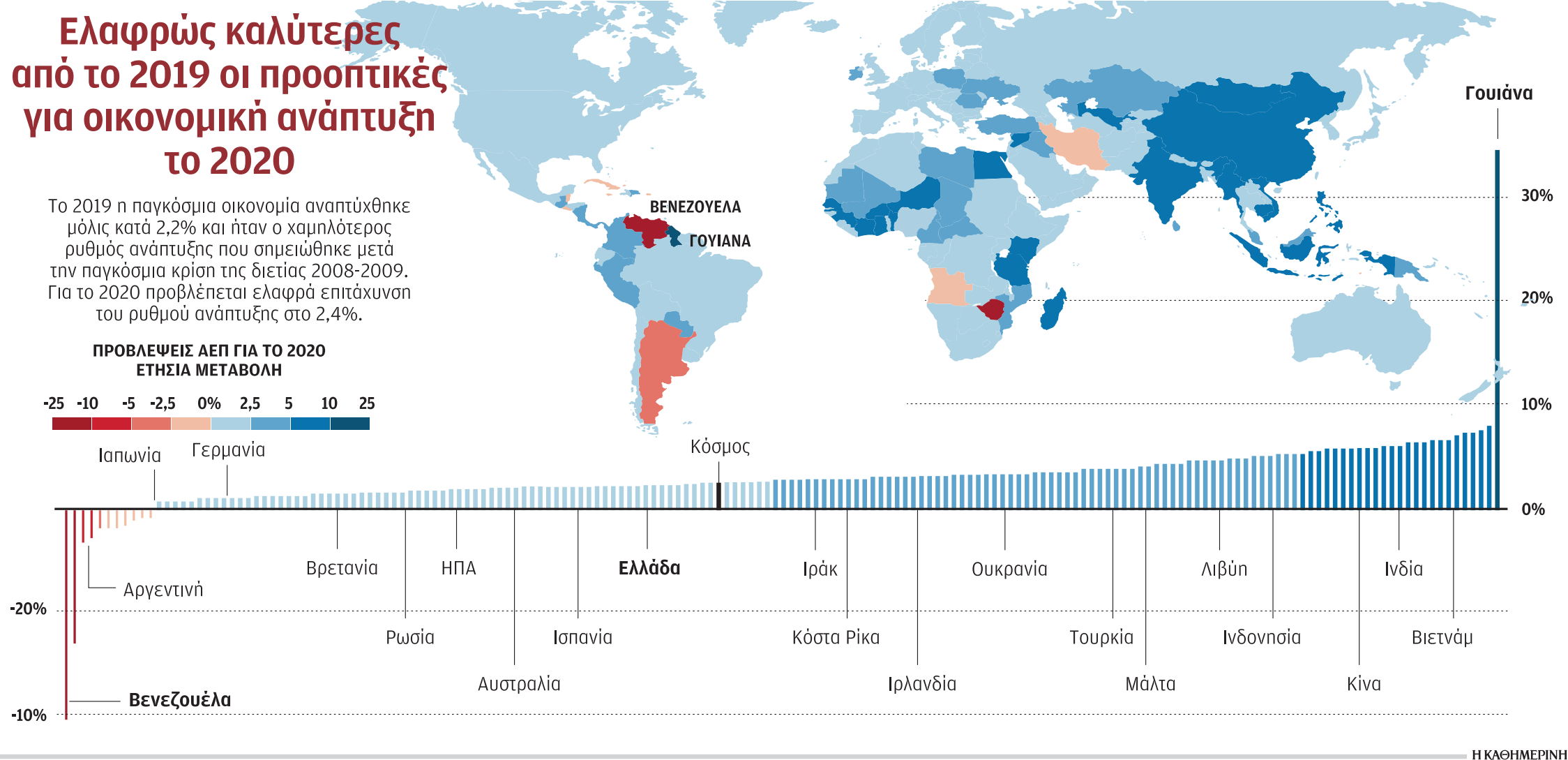
Οχι σε αποκλεισμό

Μιλώντας για τη στάση της
Γερμανίας στο θέμα της
Huawei και σχετικά με τις προ-
ειδοποιήσεις του προέδρου
Τραμπ, η καγκελάριος της Γερ-
μανίας, Άγκελα Μέρκελ, δήλω-
σε «επί της αρχής αντίθετη
προς τον αποκλεισμό οποιου-
δήποτε εταιρείας», αλλά σύμ-
φωνη με τη «λήψη μέτρων που
θα μας περιφρουρήσουν την ε-
θνική μας ασφάλεια».

Η ευκαιρία

Παρουσιάζοντας τα σχέδιά της
η Κριστίν Λαγκάρντ τόνισε πως
«η επικείμενη ανασθεώρηση
της νομισματικής πολιτικής και
του λειτουργικού πλαισίου θα
μας προσφέρει την ευκαιρία
να εξετάσουμε πώς μπορούμε
να συμπεριλάβουμε στη νομι-
σματική μας πολιτική τη μέρι-
μνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη».

Κλυδωνίζεται εκ νέου η διεθνής οικονομία

Εντονη ανησυχία για τις επιπτώσεις από ενδεχόμενη ευρύτερη ανάφλεξη στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Συμμετρικός ο αριθμός 2020, ένα χαρακτη-
ριστικό που έχει χρονολογία για πρώτη
φορά μετά το 1919, δηλαδή μετά έναν
αιώνα και ένα έτος. Οποιους συνειρμούς
και αν προκαλεί, είναι βέβαιο ότι το 2020
δεν προδιαγράφεται γαλήνιο, αν κρίνει κά-
ποιος από τις εξελίξεις που συνόδευσαν
την αργή του. Σχεδόν σε όλες τις αναλύσεις
για τους παράγοντες που θα επηρεάσουν
φέτος τις εξελίξεις στην παγκόσμια οίκο-
νομία συμπεριλαμβανόταν η προοπτική
μιας εμπλοκής σύρραξης ανάμεσα στις
ΗΠΑ και στο Ιράν.

Και μόλις την τρίτη ημέρα του έτους, η
δολοφονία του Ιρανού στρατηγού Κασέμ
Σουλείμανι έβαλε φωτιά στις τιμές του πε-
τρελαίου, οδήγησε τα ευρωπαϊκά χρημα-
τιστήρια στο κόκκινο και ενέπνευσε πα-
γκόσμια ανησυχία για το ενδεχόμενο ευ-
ρύτερης ανάφλεξης στη Μέση Ανατολή με
εμπλοκή της υπερδύναμης, με όσα αυτό
συνεπάγεται. Οι τιμές του πετρελαίου
έχουν κάνει άλμα 5%, καθώς επικρατεί για
μία ακόμη φορά η ανησυχία πως μπορεί η
Τεχεράνη να κλείσει τα Στενά του Ορμούζ,
από όπου διέρχεται πάνω από το 20% του
πετρελαίου. Οι εκτιμήσεις περιστρέφονται
όλες γύρω από το πόσο χρονικό διάστημα
θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα ώστε
να εγκυμονούν κινδύνους για την παγκόσμια
οικονομία.

Το 2020 είναι η χρονιά του ποικιλο-
παιγνίου στο κινεζικό ωροσκόπιο, που μάλλον πρέπει
πλέον να παρακολουθούν όσοι ενδιαφέ-
ρονται για τα άστρα καθώς η Κίνα είναι
σχεδόν πανταχού παρούσα σε ό,τι έχει ση-

μασία για την οικονομία. Στα μέσα Ιανου-
αρίου θα έρθει η ώρα της κρίσεως για την
επικείμενη προκαταρκτική συμφωνία α-
νάμεσα στην Ουάσιγκτον και στο Πεκίνο
– ένα είδος ανακωχής που οι πάντες ευελ-
πιστούν πως θα είναι η αρχή του τέλους
για τον σινοαμερικανικό εμπορικό πόλεμο.

Δεν αποκλείεται, πάντως, οι εξαγγελίες
Τραμπ περί υπογραφής της συμφωνίας
στις 15 Ιανουαρίου να αποδειχθούν για μία
ακόμη φορά κενές περιεχομένου. Στην πε-

ρίπτωση αυτή θα ακολουθήσει κλιμάκωση
της διελκυστίνδας ανάμεσα στις δύο με-
γαλύτερες οικονομίες του κόσμου, που σε
συνδυασμό με την παρούσα συγκυρία μπο-
ρεί να προκαλέσει τεκτονικούς κραδασμούς
στην παγκόσμια οικονομία.

Μετά τη χαμηλότερη ανάπτυξη των τε-
λευταίων τριών δεκαετιών που σημείωσε
το 2019 η κινεζική οικονομία, ένα πενιχρό
για τα κινεζικά δεδομένα 6%, αναμένεται
περαιτέρω επιβράδυνσή της μέσα στο 2020.
Και βέβαια, τη δεύτερη ημέρα του έτους
το Πεκίνο έσπευσε να χορηγήσει νέα ένεση
στην οικονομία μειώνοντας το ύψος των
αποθεματικών που οφείλουν να διατηρούν
οι κινεζικές τράπεζες. Απελευθέρωσε, έτσι,
κεφάλαια ύψους 800 δισ. γουάν, ποσό α-
ντίστοιχο περίπου των 90 δισ. ευρώ.

Η κίνηση αποτελεί εμφανώς έμμεση ο-

Η Huawei άντεξε στον πόλεμο που της κήρυξε η Ουάσιγκτον

Ανεξαρτήτως του αν θα υπογραφεί προ-
καταρκτική συμφωνία ΗΠΑ - Κίνας και
ποιο θα είναι το εύρος μιας τέτοιας συμ-
φωνίας, οι υπόλοιπες χώρες μάλλον θα α-
ναγκαστούν να επιλέξουν αν θα ενταχθούν
στην κινεζική σφαίρα επιρροής ή στην α-
μερικανική, τόσο σε θέματα εμπορίου όσο
και σε θέματα τεχνολογίας.

Πολλές χώρες έχουν ήδη αναγκαστεί
να πάρουν θέση στο καυτό ζήτημα των
δικτύων πέμπτης γενιάς. Έχουν ήδη επι-
λέξει να ανοίξουν την αγορά τους στη
Huawei και να κωφεύσουν στις προειδο-
ποιήσεις της Ουάσιγκτον και προσωπικώς
του προέδρου Τραμπ ότι ο κινεζικός κο-
λοσός κατασκοπεύει τη Δύση μέσα από
ένοχα λογισμικά. Παρατηρητές και ανα-
λυτές της αγοράς εκτιμούν πως μέχρι το
τέλος του 2020 η Huawei θα έχει κυριαρ-
χήσει σχεδόν σε όλες τις αγορές, καθώς
θα έχει κλείσει τα περισσότερα εκτός Κίνας
συμβόλαια παροχής δικτύου πέμπτης γε-
νιάς. Παραμονή Πρωτοχρονιάς, άλλωστε,
διέρρευσε η είδηση ότι η Huawei κατήγαγε
μείζονα νίκη έναντι της Ουάσιγκτον, καθώς
η Ινδία, δεύτερη στον κόσμο αγορά τη-
λεπικοινωνιών, την άνοιξε την «πόρτα»
για την ανάπτυξη των δικτύων πέμπτης
γενιάς. Έτσι, από κοινού με τις Xiaomi,
Vivo, Oppo κ.λπ. η Huawei θα κατισχύσει

Η Ινδία, δεύτερη στον κόσμο
αγορά τηλεπικοινωνιών, επέ-
λεξε τον κινεζικό όμιλο για
την ανάπτυξη δικτύων 5G.

πλήρως των Apple και Samsung. Την ίδια
στιγμή, βέβαια, τεχνολογικοί κολοσσοί ό-
πως οι Google, Apple και Facebook θα ε-
ξακολουθήσουν να βασίζονται χωρίς να
πάνονται στο δίκτυο είτε της κ. Βεσάγκερ,
επιτρόπου Ανταγωνισμού της Ε.Ε. είτε
των αμερικανικών φορολογικών αρχών.

Τη δεύτερη ημέρα του 2020 η Google α-
νακοίνωσε πως θα επαναπαρίσει στις
ΗΠΑ περιουσιακά στοιχεία και πνευματικά
δικαιώματα και δεν θα εκμεταλλεύεται ε-
φεξής τον νομικό «παραθράκι» της Ιρλαν-
δίας για να ελαφρύνει, σε σκανδαλώδη
βαθμό, τη φορολογική επιβάρυνσή της.
Καθηγητές αμερικανικών πανεπιστημίων
μίλησαν, όμως, στους Financial Times και
εξεφράσαν υποψίες ότι τόσο οι άλλες πο-
λυεθνικές που έχουν ανακαινίσει ότι ε-
γκαταλείπουν τους μηχανισμούς φοροα-
ποφυγής όσο και η ίδια η Google έχουν
προ πολλού μετέλθει άλλων μεθόδων, με
τις οποίες κατορθώνουν και πάλι να συ-

μολογία πως είναι καλεποί οι καιροί για τη
δεύτερη οικονομία στον κόσμο. Το απο-
δεικνύουν, άλλωστε, οι αλληπάλληλες πτω-
χεύσεις κινεζικών επιχειρήσεων, που εκτι-
μάται πως μάλλον θα συνεχιστούν και το
2020. Το Πεκίνο, πάντως, είναι σχεδόν βέ-
βαιο ότι θα ανακοινώσει πως πέτυχε τον
στόχο της «μέτριας ευημερίας» που είχε
θέσει για το 2020. Σε ό,τι αφορά την αμε-
ρικανική οικονομία, οικονομολόγοι και α-
ναλυτές συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι
μάλλον θα διαφύγει την ύφεση, καθώς θα
τη στηρίξουν οι Αμερικανοί καταναλωτές
με τις δαπάνες τους. Σε ό,τι αφορά την προ-
οπτική εμπλοκής της υπερδύναμης σε έναν
πόλεμο, είναι πάντα ένας αστάθμητος πα-
ράγοντας, αν και συνθήκες συνεπάγεται
κέρδη για τις αμυντικές βιομηχανίες και
για σειρά κλάδων που τις προμηθεύουν.

Μοντέλο πράσινης ανάπτυξης για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Η ένταση στη Μέση Ανατολή, η προ-
σέγγιση Ουάσιγκτον - Πεκίνου, το Brexit
και η κυριαρχία της Huawei βρίσκονται
αναμφίβολα σε πρώτο πλάνο ως οι πα-
ράγοντες που θα καθορίσουν τις εξελίξεις
στην παγκόσμια οικονομία. Στο βάθος
της εικόνας, όμως, διαγράφονται κάποιες
άλλες εξελίξεις που ίσως χαρακτηρίσουν
όχι μόνο το νέο έτος αλλά και όλη τη νέα
δεκαετία. Ανάμεσά τους διακρίνεται σα-
φώς η διεξόδος της κλιματικής αλλαγής,
που παρεισφρεί πλέον σε όλα τα κλίμακα
της παγκόσμιας οικονομίας. Η ανάγκη
για την αντιμετώπιση της αποτελεί όλο
και συχνότερα παράμετρο που λαμβάνεται
υπόψη στο κέντρο λήψης των αποφάσεων

επιχειρήσεων, επενδυτικών κολοσσών,
ακόμη και κεντρικών τραπεζών.

Για πρώτη φορά στην ιστορία των κε-
ντρικών τραπεζών, αλλά και στα τεστ α-
ντοχής που αυτές επιβάλλουν στις τρά-
πεζες των χωρών τους, η Τράπεζα της
Αγγλίας ανακοίνωσε προ ημερών ότι θα
υποβάλει τις μεγαλύτερες βρετανικές
τράπεζες και τις ασφαλιστικές σε τεστ
αντοχής στις επιπτώσεις της κλιματικής
αλλαγής. Θα αναγκάσει, έτσι, τράπεζες
και ασφαλιστικές να αποκαλύψουν τον
βαθμό έκθεσής τους σε περιοχές απει-
λούμενες από ακραία καιρικά φαινόμενα,
αλλά και σε επενδυτικά χαρτοφυλάκια
με ομόλογα εταιρειών που θεωρούνται

**Funds με υπό διαχείριση κε-
φάλαια 330 δισ. δολ. θα ανα-
κοινώσουν περιβαλλοντικά
επωφελείς επενδύσεις.**

επιζήμιες για το περιβάλλον.

Στην πρώτη της ομιλία ως πρόεδρος
της ΕΚΤ, η Κριστίν Λαγκάρντ εξέφρασε
την πρόθεση να εκμεταλλευθεί το νέο
πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης για να
δώσει ώθηση στις πολιτικές κατά της
κλιματικής αλλαγής. Δήλωσε συγκεκρι-
μένα ότι προτίθεται να δώσει προτεραι-

ότητα στις αγορές πράσινων ομολόγων
στο πλαίσιο του νέου προγράμματος α-
γοράς ομολόγων. Μέσα στο 2020, άλλω-
στε, τα μεγαλύτερα επενδυτικά κεφάλαια,
που διαχειρίζονται 330 δισ. δολάρια, θα
δώσουν στη δημοσιότητα τις περιβαλ-
λοντικά και κοινωνικά επωφελείς επεν-
δύσεις τους για να αποδείξουν ότι μερι-
μνούν για το περιβάλλον και την κοινωνία.
Και είναι ίσως το σημαντικότερο όλων
ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δώσει
στη δημοσιότητα το σχέδιο με το οποίο
σκοπεύει να προσαρμόσει την οικονομία
της Ε.Ε. στις ανάγκες του πλανήτη. Αυτό
προβλέπει αυστηρότερα όρια στις εκπο-
μπές καυσαερίων, αλλαγές στη φορολογία

και θέσπιση νέων κανόνων για τις επι-
χειρήσεις.

Με στόχο ένα μηδενικό ισοζύγιο άν-
θρακα το 2050, μια «κλιματικά ουδέτερη
ήπειρο» όπως αναφέρει σε δική της φρα-
σεολογία, η Ευρώπη ίσως μεταβάλει και
τους φόρους που επιβάλλει στο εμπόριο
με χώρες που δεν πληρούν τα νέα πράσινα
κριτήριά της. Αν λειτουργήσει η λεγόμενη
Πράσινη Συμφωνία, οι αποδοί της υπο-
στηρίζουν πως οι επενδύσεις που προ-
βλέπει θα επιφέρουν ένα μετασχηματισμό
που δεν έχουμε δει τα τελευταία 50 χρόνια.
Στο μεταξύ, οίκοι ειδών πολυτελείας αλ-
λάζουν τα υλικά που χρησιμοποιούν και
επιλέγουν ανακυκλώσιμα, ενώ η στροφή

στην ηλεκτροκίνηση μεταβάλλει άρδην
την πολιτική, ακόμη και την οικονομική
κατάσταση των αυτοκινητοβιομηχανιών.

Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη μια
προβληματική μεταξύ επιχειρήσεων, υ-
ψηλόβαθμων στελεχών, αλλά και επιχει-
ρηματιών και μεγαλοεπενδυτών, για την
ανάγκη αναμόρφωσης του καπιταλιστικού
συστήματος με μέριμνα όχι μόνο για το
περιβάλλον αλλά και για το προσωπικό
τους και την κοινωνία. Το κατά πόσον
όλα αυτά θα μείνουν ευσεβείς πόθοι και
υποσχέσεις, που δεν δεσμεύουν παρά
μόνον όσους αφελείς τις πιστεύουν, α-
ναμένεται να φανεί μέσα στο επόμενο
χρονικό διάστημα.

Expertise Solutions Value

www.pwc.com.cy

Funds με κεφάλαια 1,5 τρισ. δολ. αναζητούν επενδυτικές ευκαιρίες

Σε επίπεδα-ρεκόρ έχει φθάσει η ρευστότητα των μεγάλων επενδυτικών οίκων

Σε επίπεδο-ρεκόρ του σχεδόν 1,5 τρισ. δολ. έχουν φθάσει τα υπό διαχείριση κεφάλαια που έχουν στη διάθεσή τους τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, όπως εκείνα των Blackstone Group και Carlyle Group μεταξύ άλλων. Πρόκειται για το μεγαλύτερο ποσό που συγκεντρώνουν οι εν λόγω οίκοι στο τέλος του χρόνου, βάσει των σχετικών στοιχείων από την εταιρεία Preqin. Κι ενώ την παρελθούσα χρονιά οι συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, ανήλθαν σε σχεδόν 460 δισ. δολάρια, οι αναλυτές κάνουν λόγο για εξαγορές και συγχωνεύσεις, των οποίων η αξία θα εκτιναχθεί σε επίπεδα πρωτοφανή για τα δεδομένα της τελευταίας δεκαετίας.

Όπως παρατηρεί ο Τζέισον Τόμας, διευθυντής του τμήματος διεθνούς ανάλυσης στον κολοσσό των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων της Carlyle, «μπαίνουμε σε μια χρονιά, κατά την οποία οι άνθρωποι αισθάνονται πολύ καλύτερα για τις οικονομικές και τις γεωπολιτικές προοπτικές εν συγκρίσει με τα δεδομένα πριν από ένα χρόνο». Τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού στις μεγάλες οικονομίες, η άνοδος των επενδυτικών κεφαλαίων, που συνδέονται με τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς δείκτες, και η επί χρόνια άτονη απόδοση των επενδυτικών κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου έχουν οδηγήσει τους επενδυτές να στραφούν στα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια – και ο λόγος είναι πως αναζητούν υψηλότερες αποδόσεις.

Πολλές εταιρείες, που δραστηριο-

ποιούνται στο πεδίο και παλιότερα τις έλεγαν εταιρείες μοχλευμένων εξαγορών, άλλαξαν γραμμή πλεύσης και αποφάσισαν να συγκεντρώσουν όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία, μιας και οι αποτιμήσεις ενισχύονται και ο ανταγωνισμός οξύνεται. Τα τελευταία 25 χρόνια με λήξη στις 31 Μαρτίου 2019 τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια απέδωσαν άνω του 13% σε ετήσια βάση κατά μέσον όρο έναντι του σχεδόν 9% του δείκτη S&P 500.

Ενας από τους λόγους που οι οίκοι επενδυτικών κεφαλαίων έχουν τόσο πολύ ρευστό στα χέρια τους για τη σωστή τοποθέτηση τη σωστή στιγμή, είναι διότι οι επενδυτικές τους επιλογές διευρύνονται, όπως παρατηρεί ο Κι-οσσουνγκ Λι, συνδιευθυνών συμβούλου στην Carlyle. Υπάρχουν, λόγω χάριν, κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, όπως είναι οι ιδιωτικές πιστώσεις, αλλά

Τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού έχουν οδηγήσει τους επενδυτές να στραφούν στα ιδιωτικά κεφάλαια.

και περιφέρειες ολόκληρες, της Ιαπωνίας συμπεριλαμβανομένης, οι οποίες ανοίγουν τις πύλες τους στη ροή ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων.

Κι ενώ το 2018 η δραστηριότητα σε εξαγορές και συγχωνεύσεις ήταν ελαφρώς μικρότερη από την αντίστοιχη του 2017, το 2019 τα στοιχεία έδειξαν πως υπήρξε ζωηρό ενδιαφέρον για μεγάλους στόχους. Ειδικότερα, τον Νοέμβριο η κίνηση της KKR να προσεγγίσει τον κολοσσό Walgreens Boots Alliance με την αλυσίδα φαρμακείων για να την αποσύρει από το χρηματι-

στήριο, θα μπορούσε να είναι η μεγαλύτερη μοχλευμένη εξαγορά. Μία από τις μεγαλύτερες επιχειρηματικές κινήσεις της περυσινής χρονιάς ήταν η εξαγορά σχεδόν 14 δισ. δολαρίων της εταιρείας παροχής υπηρεσιών υποδομών τηλεπικοινωνίας Zayo Group Holdings από τον σουηδικό οίκο ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων EQT AB και την επενδυτική εταιρεία Digital Colony Partners. Κατά τον Ντέιβ Τάγιεχ, διευθυντή του τμήματος ιδιωτικών κεφαλαίων Βορείου Αμερικής στην Investcorp, εταιρεία διαχείρισης εναλλακτικών περιουσιακών στοιχείων, υπάρχουν παράγοντες που θα ευνοήσουν την υγιή ροή κεφαλαίων: η ολόένα και μεγαλύτερη βεβαιότητα για τις εξελίξεις στην εξέδο της Βρετανίας από την Ε.Ε. και η παράταση της πολιτικής των χαμηλών επιτοκίων, καθώς και τα τεχνολογικά επιτεύγματα σε πολλούς τομείς. «Ωστόσο, οι εντάσεις στο πεδίο του διεθνούς εμπορίου και οι υψηλές αποτιμήσεις μετοχών και περιουσιακών στοιχείων εν γένει θα επηρεάσουν τις κινήσεις των συγχωνεύσεων και των εξαγορών», προσθέτει. Αξίζει να αναφερθεί ότι τα περιουσιακά στοιχεία σε ρευστό βρίσκονται σε πρωτόγνωρα επίπεδα ρεκόρ, ενώ η εξύρεση κεφαλαίων έχει ως ένα βαθμό αποδυναμωθεί από το ρεκόρ του 2017. Το ποσό που συγκεντρώθηκε την περυσινή χρονιά από παραδοσιακά ιδιωτικά κεφάλαια ή από όσα ξεκίνησαν να επενδύουν τότε, αντλή στα σχεδόν 465 δισ. δολάρια, σύμφωνα με στοιχεία, που συνέλεξε το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg.

Τον Νοέμβριο, η κίνηση της KKR να προσεγγίσει τον κολοσσό Walgreens Boots Alliance με την αλυσίδα φαρμακείων, για να την αποσύρει από το χρηματιστήριο, θα μπορούσε να είναι η μεγαλύτερη μοχλευμένη εξαγορά.

Όπως προκύπτει από έκθεση της Credit Suisse, η μεγαλύτερη ανισότητα με κριτήριο το ποσοστό του πλούτου καταγράφεται στη Ρωσία.

Το 1% των Ρώσων κατέχει το 60% του συνολικού πλούτου της χώρας

Το ακανθώδες ζήτημα της οικονομικής ανισότητας βρίσκεται στο επίκεντρο της προεκλογικής εκστρατείας στις ΗΠΑ και η σχετική διαμάχη εντείνεται. Όλο και περισσότεροι πολιτικοί ζητούν την αύξηση των φόρων για τους πλουσίους, ενώ όλο και περισσότεροι βαθύπλουτοι επιχειρηματίες δηλώνουν ότι συμφωνούν με το μέτρο. Στο μεταξύ, εξάλλου, προκύπτει πως η εικόνα ως προς την κατανομή του πλούτου είναι χειρότερη έως και πολύ χειρότερη σε άλλες οικονομίες. Σύμφωνα με την ο-

ετήσια έκθεση της Credit Suisse για τον παγκόσμιο πλούτο, το ποσοστό του πλούτου που ελέγχει το 1% στις ΗΠΑ είναι σαφώς χαμηλότερο από το αντίστοιχο στη Βραζιλία, όπου το πλουσιότερο 1% ελέγχει περίπου το 45% του συνολικού πλούτου της χώρας, καθώς και στην Ινδία όπου ελέγχει πάνω από το 50% του συνολικού πλούτου. Σύμφωνα πάντα με την έκθεση της Credit Suisse, η μεγαλύτερη ανισότητα, πάντως, με κριτήριο το ποσοστό του πλούτου που βρίσκεται στα χέρια του 1% του πληθυσμού συναντάται στη Ρωσία, όπου το αντίστοιχο ποσοστό πλησιάζει το 60%. Η δεύτερη οικονομία στον κόσμο, η Κίνα, εμφανίζει μικρότερο ποσοστό πλούτου, της τάξης του 31%, να βρίσκεται στα χέρια του πλουσιότερου 1%.

Εκείνο που διαφοροποιεί, όμως, την υπερδύναμη είναι ο ρυθμός με τον οποίο αυξάνεται το εισόδημα των πλουσιότερων Αμερικανών. Στοιχεία της αμερικανικής υπηρεσίας δημοσίων εσόδων (IRS), που δόθηκαν προημερών στη δημοσιότητα, φέρουν το εισόδημα του ίδιου αυτού 1% να έχει εκτιναχθεί πλέον σε επίπεδα πάνω από 515.000 δολάρια ετησίως το 2017 και να έχει σημειώσει αύξηση 7,2% σε σύγκριση με μόλις πριν από ένα έτος. Μέσα στην τελευταία δεκαετία, άλλωστε, με κριτήριο το ποσοστό του πλούτου που βρίσκεται στα χέρια του 1% είναι σαφώς υψηλότερο των αντίστοιχων στη Βρετανία, όπου το πλουσιότερο 1% ελέγχει περίπου το 24% του συνολικού πλούτου και το 8% του εθνικού εισοδήματος. Όπως προκύπτει, άλλωστε, από την

Καμπανάκι κινδύνου από οικονομολόγους για την εκτίναξη του παγκόσμιου χρέους

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Η τρίτη δεκαετία του 21ου αιώνα θα ξεκινήσει με την παγκόσμια οικονομία να έχει κληρονομήσει ένα δυσθεώρητο παγκόσμιο χρέος, έως ένα βαθμό παρενέργεια της αντισυμβατικής νομισματικής πολιτικής των μεγαλύτερων κεντρικών τραπεζών του κόσμου, των αγορών ομολόγων και της πτώσης του κόστους δανεισμού σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Όπως προκύπτει από τα τελευταία στοιχεία, το παγκόσμιο δημόσιο και ιδιωτικό χρέος όχι μόνον παραμένει σε ανησυχητικά υψηλά επίπεδα αλλά κινείται ανοδικά.

Στη διάρκεια της δεκαετίας μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και παρά τις περί του αντιθέτου προσδοκίες και δεσμεύσεις, το παγκόσμιο χρέος αυξήθηκε και μάλιστα κατά 50%, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ενός από τους τρεις μεγαλύτερους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης αλλά και του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (IFF). Και παρά τις προειδοποιήσεις οικονομολόγων και διεθνών οργανισμών για τους κινδύνους που ε-

Στη διάρκεια της δεκαετίας μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση αυξήθηκε και μάλιστα κατά 50%.

γκυμονεί η υπερχρέωση, κατά τη διάρκεια του έτους που φτάνει στο τέλος του, το παγκόσμιο χρέος αυξήθηκε περαιτέρω.

Μεσολάβησε μόνο μια προσωρινή μείωση το 2017, αλλά σύντομα το παγκόσμιο χρέος επέστρεψε σε ανοδική πορεία. Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις στελεχών του ΔΝΤ, το άθροισμα του παγκόσμιου δημόσιου και ιδιωτικού χρέους έφτασε στο τέλος του 2018 στα 188 τρισ. δολάρια. Ήταν εν ολίγοις αυξημένο κατά 3 τρισ. δολάρια σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2017. Σε ό,τι αφορά το ποσοστό του παγκόσμιου χρέους προς το παγκόσμιο ΑΕΠ έφτασε κατά μέσον όρο στο 226%, σημειώνοντας αύξηση 1,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P μελέτησε την πορεία του παγκόσμιου χρέους κυβερνήσεων, εταιρειών και νοικοκυριών καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας μετά την παγκόσμια χρηματοπι-

Ο εκτεταμένος δανεισμός βοήθησε πολλές οικονομίες να αποφύγουν μεγάλη ύφεση, αλλά το αποτέλεσμα είναι να έχουν επιμειστεί ένα δυσβάσταχο χρέος. Συνολικά το παγκόσμιο χρέος, δημόσιο και ιδιωτικό, φτάνει τα 188 τρισ. δολάρια.

Ανεπτυγμένες οικονομίες

Στις περισσότερες χώρες το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Το πλέον ανησυχητικό στοιχείο από την ανάλυση του παγκόσμιου χρέους είναι ότι στο 90% των ανεπτυγμένων οικονομιών τα ποσοστά του δημοσίου χρέους βρίσκονται σε υψηλότερα επίπεδα από εκείνα πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Την ίδια στιγμή, άλλωστε, το χρέος των αναδυόμενων οικονομιών και των αναπτυσσόμενων χωρών με χαμηλό εισόδημα παραμένει συνολικά σε ανοδική πορεία. Βρίσκεται σήμερα σε επίπεδα αντίστοιχα με εκείνα των οικονομικών κρίσεων των δεκαετιών του 1980 και του 1990. Το χρέος των αναπτυσσόμενων χωρών έχει φτάσει συνολικά στο ύψος-ρεκόρ των 55 τρισ. δολαρίων. Σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, από το 2010 μέχρι πέρυσι το χρέος των χωρών αυτών έχει αυξηθεί κατά 54 ποσοστιαίες μονάδες

και ανέρχεται πλέον στο 168% του ΑΕΠ τους. Όπως επισημαίνει η Παγκόσμια Τράπεζα, η αύξηση των τελευταίων οκτώ ετών είναι «η μεγαλύτερη, ταχύτερη και ευρύτερη σε σχεδόν πέντε δεκαετίες». Το ποσό των 55 τρισ. δολαρίων έχουν δανειστεί 100 χώρες, με την Κίνα να έχει λάβει τα περισσότερα. Σε αυτό το ποσό περιλαμβάνονται όλες οι μορφές χρέους – καταναλωτικό, επιχειρηματικό και δημόσιο. Σε κάθε περίπτωση, οι οικονομολόγοι της Παγκόσμιας Τράπεζας αναφέρουν στη μελέτη τους ότι στις αναπτυσσόμενες χώρες, τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας εμφανίζουν όλο και μεγαλύτερη εξάρτηση από δανεισμό.

Η Κίνα

Το χρέος της Κίνας ως προς το ΑΕΠ της αυξήθηκε κατά 72 ποσοστιαίες μονάδες από το 2010 μέχρι πέρυσι, οπότε ανήλθε στο 255%, αλλά των αναπτυσσόμενων χωρών είναι σημαντικά υψηλότερο, ακόμη

Δάνεια σε ευρώ

Από τη Harley Davidson μέχρι την Colgate-Palmolive οι αμερικανικές επιχειρήσεις σπεύδουν να δανειστούν σε ευρώ. Ζητούμενο είναι να επωφεληθούν από το χαμηλό κόστος του δανεισμού που συμπιέζεται περαιτέρω, καθώς η ΕΚΤ έχει εγκαινιάσει δεύτερο πρόγραμμα αγορών ομολόγων. Όπως επισημαίνει η εταιρεία συγκέντρωσης δεδομένων Dealogic, δεν είναι κάτι καινούργιο ο δανεισμός των αμερικανικών επιχειρήσεων σε ευρώ. Εκείνο όμως που εντυπωσιάζει, είναι πως κατά τη διάρκεια του 2019 οι εκδόσεις ομολόγων σε ευρώ από αμερικανικές επιχειρήσεις τετραπλασιάστηκαν σε σχέση με τα επίπεδα του 2018 και έχουν φτάσει στα 93 δισ. ευρώ. Πρόκειται για αμερικανικές επιχειρήσεις που δεν ανήκουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα και οι οποίες έχουν βαθμολογία επένδυσης και προέρχονται από τις φαρμακοβιομηχανίες μέχρι τις εταιρείες καταναλωτικών ειδών και από τις βιομηχανίες μεταποίησης μέχρι τις εταιρείες τεχνολογίας που εξυπηρετούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Το μρόλογο που έχουν εκδώσει οι εταιρείες αυτές αντιπροσωπεύουν πλέον το 27% του συνόλου εταιρικών ομολόγων αντίστοιχων εταιρειών.

και αν εξαιρέσουμε την Κίνα. Προεξοφλώντας για τους κινδύνους που εγκυμονεί η εκτίναξη του παγκοσμίου, στελέχη της Παγκόσμιας Τράπεζας επισημαίνουν πως ιστορικά αποδεικνύεται ότι «η μεγάλη αύξηση χρέους συχνά οδηγεί σε χρηματοπιστωτικές κρίσεις σε αναπτυσσόμενες χώρες και οι κρίσεις αυτές έχουν μεγάλο κόστος για τον πληθυσμό τους».

Σε ό,τι αφορά το χρέος των εταιρειών, στις ανεπτυγμένες οικονομίες αυξάνεται σταθερά από το 2010 και μετά, και σήμερα βρίσκεται ακριβώς στο ίδιο επίπεδο στο οποίο βρισκόταν και το 2008, όταν και πάλι είχε εκτιναχθεί στα ύψη. Σε ορισμένες μεγάλες οικονομίες, όπως η Ισπανία και η Βρετανία, έχουν μειωθεί σημαντικά τα επίπεδα του εταιρικού χρέους. Την ίδια στιγμή, όμως, στις ΗΠΑ το χρέος των εταιρειών αυξάνεται σταθερά από το 2011 και μετά, ενώ εκτινάχθηκε σε επίπεδα-ρεκόρ στα τέλη του 2018.

Η πολύπλοκη δεκαετία σε φωτογραφικά στιγμιότυπα

Ενα ταξίδι στο παρελθόν με εικόνες αισιοδοξίας με απίστευτες λεπτομέρειες ή απεικόνιση των πιο απάνθρωπων συνθηκών του πλανήτη

Του ΝΙΚΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Η απάντηση στο ντιμπέτ για το πότε ακριβώς ολοκληρώνεται η προηγούμενη δεκαετία και αρχίζει η επόμενη μπορεί να μην έχει ακόμη διαλευκανθεί, ωστόσο κάθε ευκαιρία στοχασμού και ανασκόπησης καλό είναι να μην πάει χαμένη. Τα 2010s, άλλωστε, αποτέλεσαν μια εξαιρετικά πολύπλοκη δεκαετία – αρκεί να θυμηθεί

καιείς πως πρόκειται για μια περίοδο η οποία ξεκίνησε με επιήνους για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που «εκδημοκράτιζαν τη Μέση Ανατολή» και κατέληξε με έντονες κατηγορίες εναντίον του Facebook, για την εκθετική άνοδο της παραπληροφόρησης και την καταστροφή του δημοκρατικού διαλόγου. Εφόσον, σύμφωνα με την πασίγνωστη παροιμία, μία εικόνα αξίζει όσο χίλιες

λέξεις, ίσως δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος γι’ αυτόν τον απαραίτητο αναδρομικό στοχασμό από ένα φωτογραφικό ταξίδι ανά τα χρόνια.

Η δύναμη της φωτογραφίας, άλλωστε, αποδείχθηκε περίτρανα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας που διανύσαμε. Από τις σοκαριστικές φωτογραφίες του καταστροφικού τυφώνα «Σάντι» μέχρι τις πιο πρόσφατες απεικονίσεις

Από τον καταστροφικό τυφώνα «Σάντι» μέχρι τις πιο πρόσφατες όψεις μιας συρρικνωμένης Γροιλανδίας.

μιας συρρικνωμένης Γροιλανδίας, κεντρικό ρόλο έπαιξε η χαρτογράφηση της κλιματικής αλλαγής, η οποία έδειξε πλέον το σκληρό της πρόσωπο με δεκάδες ακραία καιρικά φαινόμενα και καταστροφές ανά την υφήλιο. Παράλληλα, δεκάδες φωτορεπόρτερ ανά τον κόσμο κατάφεραν να αποτυπώσουν με μοναδικό τρόπο την ελπίδα καθώς και την αποδόμηση αυτής – από την «Αραβική Άνοι-

ξη» μέχρι τις διαδηλώσεις του Γκεζί και τη βίαιη καταστολή στο Χονγκ Κονγκ. Υπάρχει, όπως πάντα, και μια πιο ανάλαφρη φωτογραφική ιστορία: εκείνη που περιέχει την απαστράπτουσα selfie των αστέρων του Χόλιγουντ που μας χάρισε η Έλεν ντε Τζένερς, καθώς και το περήφανο χαμόγελο του Γιουσέιν Μπολτ λίγα κλάσματα του δευτερολέπτου πριν καταρρίψει κάθε προηγούμενο ολυμπιακό ρεκόρ στίβου.

Είτε πρόκειται για μια εικόνα αισιοδοξίας είτε για μια απεικόνιση των πιο απάνθρωπων συνθηκών του πλανήτη, κάθε μία από τις επιλεγμένες φωτογραφίες παραμένει αξεχαστη. Όλες καταγράφουν στην Ιστορία –με ανεξίτηλο μελάνι και απίστευτες λεπτομέρειες– μερικές από τις στιγμές που στιγμάτισαν τα νεφελώδη 2010s.

Μαζική διαμαρτυρία και με τη χρήση των κοινωνικών δικτύων.

2011 | Μανάμα, Μπαχρέιν Η επανάσταση του Τουίτερ

Με ελπίδα και εκατοντάδες «τιτίβισματα» χάρη στην εκκολλαπτόμενη ισχύ του Τουίτερ ξεκίνησε η δεκαετία, καθώς αμέτρητοι ακτιβιστές της Μέσης Ανατολής ξεχύθηκαν στους δρόμους, απαιτώντας τον εκδημοκρατισμό των κρατών τους. Εκτός των τριών μεγάλων χωρών της Βορείου Αφρικής, η Αραβική

Ανοιξη προσπάθησε να «ανθίσει» και σε άλλες χώρες, όπως το Μπαχρέιν και η Συρία. Ωστόσο, εννέα χρόνια έπειτα από την «ψηφιακή επανάσταση», ο πόλεμος επιμένει, ενώ όπου υπήρξε ανατροπή, στην εξουσία δεν βρίσκονται δημοκράτες επαναστάτες αλλά το ριζοσπαστικό ισλάμ.

Η «σέλιφι» της Έλεν ντε Τζένερς με τους αστέρες του Χόλιγουντ.

2014 | Λος Άντζελες, ΗΠΑ Μια selfie, 12 αστέρες

Το λεξικό της Οξφόρδης ξεχώρισε τη «selfie» ως λέξη της χρονιάς για το 2013, ωστόσο η πραγματική δύναμη της «αυτοφωτογράφισης» αποδείχθηκε έναν χρόνο μετά. Κατά τη διάρκεια των βραβείων Όσκαρ, η παρουσίαστρια Έλεν ντε Τζένερς μάζεψε μια παρά λαμπρών αστέρων του Χόλιγουντ, έ-

δωσε το κινητό της στον Μπράντλεϊ Κούπερ παρακινώντας τον να τραβήξει μια φωτογραφία, και κοινοποίησε το αποτέλεσμα στον προσωπικό της λογαριασμό στο Τουίτερ. Η συγκεκριμένη «αυτοφωτογράφιση» της Ντε Τζένερς και της παρέας της έσπασε κάθε ρεκόρ αναδημοσιεύσεων.

Ο νεοεκλεγείς Ντόναλντ Τραμπ με τους υποστηρικτές του.

2017 | Ουάσινγκτον, ΗΠΑ Ο Τραμπ στο τιμόνι των ΗΠΑ

Ηταν το τέλος μιας σοκαριστικής εκλογικής περιόδου, η οποία έφερε ίσως τη μεγαλύτερη ανατροπή στη σύγχρονη αμερικανική ιστορία. Ένας περήφανος, νεοεκλεγείς Ντόναλντ Τραμπ καταφθάνει στην Ουάσινγκτον για την ορκωμοσία του, απαγγέλλοντας έναν λόγο-ύμνο στον εθνικισμό και στην υ-

περάσπιση των συνόρων των Ηνωμένων Πολιτειών. Η επιτροπή για την ορκωμοσία δαπάνησε πάνω από 1,5 εκατ. δολ., ωστόσο οι δηλώσεις του Αμερικανού προέδρου περί αριθμού-ρεκόρ συμμετεχόντων καταρρίφθηκαν άμεσα από τις εναέριες φωτογραφίες της τελετής.

Το πέρασμα του τυφώνα «Σάντι» ήταν καταστροφικό για το Μανχάταν.

2012 | Νέα Υόρκη, ΗΠΑ Το Μανχάταν στο σκοτάδι

Ανήμερα το Χάλογουιν, η μεγαλούπολη της Νέας Υόρκης βρέθηκε τυλιγμένη σε βαθύ σκοτάδι – και όχι λόγω κάποιου εορταστικού φωτισμού. Ο τυφώνας «Σάντι» ξεκλήρισε την πόλη που δεν κοιμάται ποτέ, οδηγώντας σε 98 νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες, καθώς ένα γιγάντιο υδάτινο τείχος σά-

ρωσε τον αστικό ιστό της. Μέχρι και σήμερα, οι ζημιές στις λεωφόρους και στις γραμμές του μετρό δεν έχουν επιδιορθωθεί, ενώ το ακραίο καιρικό φαινόμενο παραμένει μια ισχυρή υπενθύμιση πως κανένας τόπος δεν είναι ασφαλής από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Μετανάστες πηδούν από βάρκα για να συλλέξουν προμήθειες τροφίμων.

2015 | Θάλασσα Ανταμάν, Μιανμάρ Αγνωστη προσφυγική κρίση

Δεκάδες μετανάστες της μειονότητας Ροκίγγια πηδούν από μια βάρκα για να συλλέξουν προμήθειες τροφίμων για να συλλέξουν προμήθειες τροφίμων που έπεσαν από ελικόπτερο του στρατού της Ταϊλάνδης. Σχεδόν ένα εκατομμύριο μέλη της εθνοτικής μουσουλμανικής μειονότητας έχει καταφύγει στο γειτονικό Μπανγκλαντές για να

γλιτώσει από την τρομακτική εκστρατεία βίας του στρατού της Μιανμάρ, υπό το παγερό βλέμμα της –κάποτε τιμηθείσας με βραβείο Νομπέλ Ειρήνης– Αούνγκ Σαν Σου Κι. Πρόκειται για μια προσφυγική κρίση που παραμένει, μέχρι σήμερα, εκτός των πρωτοσέλιδων του κόσμου.

Ο Κιμ Γιονγκ Ουν με τον πρόεδρο της Νότιας Κορέας, Μουν Τζάε Ιν.

2018 | Σύνορα Βόρειας και Νότιας Κορέας Ενα συμβολικό βήμα

Μια ευχάριστη στροφή για την ιστορία της διχασμένης Κορέας ήρθε τον Απρίλιο του 2018, όταν ο Κιμ Γιονγκ Ουν έγινε ο πρώτος ηγέτης της Βόρειας Κορέας που πέρασε τα σύνορα και πάτησε το πόδι του στη Νότια Κορέα για να συναντήσει τον πρόεδρό της, Μουν Τζάε-ιν. Σε μια ιστορική χειραψία

υψηλού συμβολισμού, οι δύο ηγέτες ανταλλάξαν χαμόγελα και χειραψίες, ενώ η κοινή τους εμφάνιση ολοκληρώθηκε με τη δήλωση πως οι δύο χώρες –οι οποίες βρίσκονται σε πόλεμο εδώ και περίπου 70 χρόνια– θα υπογράψουν συνθήκη ειρήνης στο άμεσο μέλλον.

Βίαιη καταστολή από την αστυνομία σε περιβαλλοντική διαμαρτυρία.

2013 | Κωνσταντινούπολη, Τουρκία Γκεζί: δράση και αντίδραση

Η υφήλιος ίσως έχει πλέον ξεχάσει πως κάποτε το καθεστώς του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν επαινούνταν από τη Δύση ως φάρος εκδημοκρατισμού και οικονομικής ανάπτυξης. Οι μάσκες έπεσαν ολοκληρωτικά το 2013, όταν μια περιβαλλοντική διαμαρτυρία για την καταστροφή του πάρκου Γκεζί οδήγησε

σε ξέσπασμα κατά του αυταρχισμού του κυβερνώντος ΑΚΡ και, εν συνεχεία, στη βίαιη καταστολή από την τουρκική αστυνομία, η οποία θα αποκαλούσε τρομοκράτη κάθε διαμαρτυρόμενο. «Μετά το Γκεζί, τίποτε δεν είναι το ίδιο», αναφέρει σήμερα η συγγραφέας Γκαγιέ Μποράλολγλου.

Το περήφανο χαμόγελο του Μπολτ λίγο πριν καταρρίψει κάθε ρεκόρ.

2016 | Ρίο ντε Τζανέιρο, Βραζιλία Ο άνθρωπος-αστραπή

Εναν χρόνο πριν αποσυρθεί πλήρως από τον απαιτητικό κόσμο του στίβου, ο Τζαμαϊκανός σπρίντερ Γιουσέιν Μπολτ κερδίζει το τρίτο του χρυσό ολυμπιακό μετάλλιο και παράλληλα καθιστά νέο ρεκόρ ως ο μοναδικός αθλητής στην Ιστορία που κατάφερε να κερδίσει τρεις συνεχόμενες πρωτίες στον αγώνα των

100 μέτρων σε τρεις αλληπάλλους Ολυμπιακούς Αγώνες. Μπορεί να μην κατάφερε να καταρρίψει τον χρόνο του στους αγώνες του Ρίο, ωστόσο ο σπρίντερ μας χάρισε μια αθάνατη φωτογραφία στην οποία κοιτάζει τους συναθλητές που βρίσκονται πίσω του με χαμόγελο.

Σκυλιά σέρνουν έλκνηρο σε λίμνη λιωμένου πάγου στη Γροιλανδία.

2019 | Γροιλανδία Οι πάγοι που χάνονται

Το 2019 υπήρξε αναμφισβήτητη η χρονιά κατά την οποία η κλιματική αλλαγή εισήλθε δυναμικά στο προσκήνιο του παγκόσμιου διαλόγου. Πλάι στο θερμότερο καλοκαίρι στην ιστορία κατατρίψης θερμοκρασιών βρέθηκε και μια σοκαριστική φωτογραφία που απεικονίζει ένα έλκνηρο που σέρνεται

από σκυλιά να διασχίζει μια λίμνη λιωμένου πάγου στη Γροιλανδία εν μέσω του Μαΐου – ένα φαινόμενο άνευ προηγουμένου. Το γιγάντιο νησί της Αρκτικής θερμαίνεται πλέον δύο φορές γρηγορότερα από τον υπόλοιπο πλανήτη και η απώλεια πάγου είναι ήδη τρομακτική.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Θερμής υποδοχής έτυχε ο κ. Μητσοτάκης, που έφθασε λίγα λεπτά μετά τις 9, συνοδευόμενος από τη σύζυγό του Μαρέβα Γκραμπόφσκι - Μητσοτάκη, στον Λευκό Οίκο όπου τους υποδέχθηκαν ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ και η σύζυγός του Μελάνια.

Αποσταθεροποίηση προκαλεί η συμφωνία Τουρκίας-Λιβύης

Τη στήριξη των ΗΠΑ ζήτησε ο Κυριακός Μητσοτάκης στη συνάντησή με τον Ντόναλντ Τραμπ

Την υποστήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών στο θέμα των τουρκικών προκλήσεων και τη συμφωνία με τη Λιβύη, αλλά και στον οικονομικό τομέα με αμερικανικές επενδύσεις, ζήτησε ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κυριάκος Μητσοτάκης από τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών Ντόναλντ Τράμπ κατά τη συνάντησή τους στην Ουάσινγκτον.

Η συμφωνία Τουρκίας - Λιβύης προκαλεί αποσταθεροποίηση, δήλωσε ο πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, μπροστά στις κάμερες στον Λευκό Οίκο, κατά την έναρξη της συνάντησής του με τον Αμερικανό πρόεδρο, Ντόναλντ Τραμπ.

Ο κ. Μητσοτάκης επισήμανε ακόμη πως η Αθήνα αναμένει την υποστήριξη των ΗΠΑ και πρόσθεσε πως η Ελλάδα είναι αξιόπιστος και προβλέψιμος σύμμαχος, στον οποίο η Ουάσινγκτον μπορεί να βασίζεται.

Οι σχέσεις Ελλάδας-ΗΠΑ βρίσκονται στο καλύτερο δυνατό σημείο, ανέφερε ο πρωθυπουργός, που έδωσε έμφαση στις δυνατότητες βελτίωσης των σχέσεων σε ό,τι αφορά «το γεωπολιτικό μας κομμάτι, το πεδίο της άμυνας στο οποίο έχουμε προσδεύσει πάρα πολύ, ιδιαίτερος στο ότι μπορούμε να διασφαλίσουμε πως η Ελλάδα θα είναι πά-

ντοτε ένας αξιόπιστος σύμμαχος σε ένα πολύπλοκο κόσμο».

Εστιάζοντας στην οικονομική πτυχή των διμερών σχέσεων, σημείωσε πως «η ελληνική οικονομία τους τελευταίους μήνες έχει ανακάμψει, έχουμε μειώσει τους φόρους». «Επιπλέον ακολουθούμε μια συνταγή η οποία έχει δουλέψει και στις ΗΠΑ, και η οικονομία αντιδρά πολύ θετικά» προσέθεσε.

Απευθυνόμενος στον Πρόεδρο των ΗΠΑ, Ο κ. Μητσοτάκης είπε πως «προσβλέπουμε στη θετική σας υποστήριξη, θέλουμε αμερικανικές επενδύσεις να επενδύσουν στην Ελλάδα, έτσι ώστε να μπορέσουμε να γιγαντώσουμε την οικονομία με ένα ρυθμό με τον οποίο οι άνθρωποι θα νιώσουν τη διαφορά».

Η άφιξη του πρωθυπουργού

Ο κ. Μητσοτάκης έφθασε λίγα λεπτά μετά τις 9, συνοδευόμενος από τη σύζυγό του Μαρέβα Γκραμπόφσκι - Μητσοτάκη, στον Λευκό Οίκο όπου τους υποδέχθηκαν ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ και η σύζυγός του Μελάνια.

Ακολούθησαν η διμερής συνάντηση μεταξύ του πρωθυπουργού και του Αμερικανού Προέδρου και διευρυμένη συνάντηση ανάμεσα στις αντιπροσωπείες των δύο πλευρών.

Ο Ντόναλντ Τραμπ έκανε ειδική αναφορά στην ελληνική οικονομία, επισημαίνοντας πως η Ελλάδα έχει καταφέρει να ανακάμψει πάρα πολύ γρήγορα.

«Εκπληκτικές σχέσεις με την Ελλάδα»

Στη γεωστρατηγική σημασία και στην ιστορία της Ελλάδας αναφέρθηκε, από την πλευρά του, ο Ντόναλντ Τραμπ ξεκινώντας την τοποθέτησή του. «Είναι τιμή μου να έχω εδώ τον Έλληνα πρωθυπουργό και την πρώτη κυρία της Ελλάδας, επίσης. Ευχαριστούμε πάρα πολύ που είσατε εδώ. Έχουμε πάρα πολλά να συζητήσουμε», τόνισε χαρακτηριστικά. Αναφερόμενος στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις, ο κ. Τραμπ τις χαρα-

κτήρισε εκπληκτικές και σημείωσε πως είναι στενότερες παρά ποτέ.

Ειδική αναφορά έκανε στην ελληνική οικονομία, επισημαίνοντας πως η Ελλάδα έχει καταφέρει να ανακάμψει πάρα πολύ γρήγορα. «Από απόψεως ποσοστού, μιλάμε για μία από τις μεγαλύτερες ανακάμψεις στον κόσμο. Είναι τεράστια ανάκαμψη και τα έχετε καταφέρει πάρα πολύ καλά», υπογράμμισε ο Αμερικανός Πρόεδρος.

Ενημερώνονται οι αρχηγοί για τα ελληνοτουρκικά και τη συνάντηση με Τραμπ

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Αμέσως μετά την επιστροφή του από την Ουάσινγκτον, πιθανόν ακόμα και την Παρασκευή, θα γίνουν τα ραντεβού που έχει προαναγγείλει ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης με τους πολιτικούς αρχηγούς, με κεντρικό θέμα την ενημέρωσή τους για τα ελληνοτουρκικά και τα αποτελέσματα που παρήχθησαν από την επίσκεψή του στις ΗΠΑ και τη συνάντησή με τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ. Αυτό είπε χθες, μιλώντας στη δημόσια τηλεόραση, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Στέλιος Πέτσας, ο οποίος μάλιστα δεν απέκλεισε η συζήτηση μεταξύ πρωθυπουργού και πολιτικών αρχηγών να περιλαμβάνει όλη την ατζέντα που θα απασχολήσει την εγχώρια πολιτική σκηνή το επόμενο διάστημα, δηλαδή τον εκλογικό νόμο και την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας. Ερωτηθείς σχετικά απάντησε πως «όταν οι πολιτικοί αρχηγοί συζητούν τετ α τετ, όλα τα θέματα είναι φυσικό ένας αρχηγός να τα θέσει και κανείς δεν μπορεί να του το απαγορεύσει». Προφανώς τα ελληνοτουρκικά θα έχουν τη μερίδα του λέοντος, ωστόσο είναι βέβαιο πως θα τεθούν επί τάπητος και τα υπόλοιπα ζητήματα. Σύμφωνα με τον κυβερνητικό σχεδιασμό, περί τα τέλη Ιανουαρίου με αρχές Φεβρουαρίου θα έρθει στη Βουλή ο εκλογικός νόμος. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν υπάρχει καμία περίπτωση να συνανέσει, καθώς ο κ. Τσίπρας έχει δηλώσει σε κάθε τόνο πως θεωρεί «εμβληματική» την καθιέρωση της απλής αναλογικής και δεν υπάρχει περίπτωση αλλαγής στάσης. Συνεπώς, το ενδιαφέρον μετατίθεται κυρίως στο ΚΙΝΑΛ, έναντι του οποίου το Μαξίμου ακολουθεί μια τακτική «μαστίγιου και καρότου». Το δελεάζει μεν υιοθετώντας προτάσεις του, αυξάνει ωστόσο το μόνον στις 50 έδρες, κάτι που δεν επιθυμεί η Χαρίλαου Τρικούπη.

Μένει να φανεί στην πράξη αν θα υπάρχουν συγκλίσεις, με κυβερνητικούς αξιωματούχους πάντως να σημειώνουν πως δεν υπάρχει αντίστοιχη διάθεση υποχωρήσεων, όπως έγιναν με το νομοσχέδιο για την ψήφο των Ελλήνων του εξωτερικού. Εξάλλου, η διαφορά μεταξύ των δύο κομμάτων δεν είναι τόσο απλό να ξεπεραστεί, καθώς είναι βαθιά πολιτική, με το βλέμμα στην αυτοδυναμία. Συμπερασματικά, δεν μπορεί να αποκλειστεί η αλλαγή του εκλογικού νόμου να «περάσει» μόνο με τους 158 βουλευτές της Ν.Δ.

Αυτό, πάντως, που θεωρείται δεδομένο αυτή τη στιγμή είναι ότι οι επόμενες εκλογές θα γίνουν με απλή αναλογική. Η κυβέρνηση ήδη μιλάει για «διπλή εκλογική μάχη» το 2023. Αντίθετα, το μήνυμα που εκπέμπουν από την αξιωματική αντιπρόταση είναι πως η απλή αναλογική των επόμενων εκλογών, όποτε και αν γίνουν αυτές, θα φέρει και «προοδευτική κυβέρνηση» μέσω συνεργασιών, χωρίς πάντως στην παρούσα φάση να διευκρινίζουν ποια θα μπορούσαν να είναι τα κόμματα που θα σχημάτιζαν κυβέρνηση με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ.

Μετά την ψήφιση του εκλογικού νόμου θα ακολουθήσει, όπως είπε και ο

Πιθανόν και την Παρασκευή να πραγματοποιηθούν τα ραντεβού που έχει προαναγγείλει ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης με τους πολιτικούς αρχηγούς.

Ο κ. Πέτσας δεν απέκλεισε στις συναντήσεις να συζητηθούν και θέματα της εσωτερικής πολιτικής σκηνής, όπως η εκλογή Προέδρου και ο εκλογικός νόμος

κυβερνητικούς εκπρόσωπους, η δημοσιοποίηση του ονόματος που θα προταθεί για Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ο ΣΥΡΙΖΑ επιμένει σε κάθε τόνο ότι θα πρέπει να είναι ο νυν Πρόεδρος, Προκόπης Παυλόπουλος, για δύο λόγους: Πρώτον, επειδή εκτέλεσε ορθώς τα καθήκοντά του κατά τη διάρκεια της θητείας του και δεύτερον, επειδή έχει το θεσμικό βάρος που απαιτείται για τις περιστάσεις, λόγω και των ελληνοτουρκικών εντάσεων.

Ο πρωθυπουργός, πάντως, κρατάει κλειστά τα χαρτιά του, γνηρίζοντας ωστόσο πως η περαιτέρω παράταση της ονοματολογίας δεν κάνει καλό ούτε στον θεσμό του Προέδρου ούτε και στο εσωτερικό του κόμματός του, στο οποίο σε γενικές γραμμές υπάρχουν τρεις διαφορετικές «γραμμές»: υπέρ της υποψηφιότητας Παυλόπουλου, υπέρ της υποψηφιότητας Σαμαρά και υπέρ μιας τρίτης που δεν θα προέρχεται από τον χώρο της Κεντροδεξιάς.

Στον ΣΥΡΙΖΑ, από την άλλη, δεν αποκλείουν ο Κυριάκος Μητσοτάκης να κινηθεί σε μια τροχιά «συνεργασίας-πακέτο» με το ΚΙΝΑΛ τόσο στον εκλογικό νόμο όσο και στο θέμα της Προεδρίας της Δημοκρατίας. Σε αυτή την περίπτωση, η Κουμουνδούρου θεωρεί πως δεν αποκλείεται η κυβέρνηση να επιλέξει έναν υποψήφιο «από την Κεντροαριστερά», όπως την έχει θέσει ως προϋπόθεση η κ. Γεννηματά για να ψηφίσει τον Πρόεδρο. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, στον ΣΥΡΙΖΑ έχουν αρχίσει να εξετάζουν και άλλες υποψηφιότητες στην περίπτωση που ο κ. Παυλόπουλος δεν προταθεί από την κυβέρνηση και επιλέξει να μην διεκδικήσει καθόλου το αξίωμα του Προέδρου.

Μητσοτάκης: Αξιόπιστος σύμμαχος των Ηνωμένων Πολιτειών η Ελλάδα

«Ερχομαι σε μια περίοδο αναταράξεων αλλά και σε μια περίοδο που οι ελληνοαμερικανικές σχέσεις είναι στην καλύτερη φάση τους», τόνισε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, μιλώντας στη δεξαμενή σκέψης Atlantic Council στην Ουάσινγκτον, λίγο πριν τη συνάντησή του με τον Ντόναλντ Τραμπ. Ο Έλληνας πρωθυπουργός τόνισε ότι «σε αυτή την ταραχώδη περίοδο, είμαστε ένας αξιόπιστος σύμμαχος των ΗΠΑ» ενώ χαρακτήρισε σημαντικό σημείο τις εκλογές της 7ης Ιουλίου μετά από δέκα χρόνια κρίσης.

Ο κ. Μητσοτάκης αναφέρθηκε με έμφαση στην ανάγκη υλοποίησης μεταρρυθμίσεων. «Πρέπει να κάνουμε μεταρρυθμίσεις, όχι επειδή μας τις επιβάλλουν, αλλά επειδή χρειάζονται», υπογράμμισε ενώ σημείωσε πως είναι πλέον έργο για την κυβέρνηση «η ισχυρή εντολή που λάβαμε». Ειδικότερα για την οικονομία, είπε ότι αντιδρά πολύ καλά, ότι αποπληρώσαμε το Δ.Ν.Τ., υπάρχει πια η αίσθηση στη χώρα επιστρέψαμε στη δουλειά. Διαβεβαίωσε δε, ότι και το 2020 η κυβέρνηση θα συνεχίσει να έχει επιθετική ατζέντα μεταρρυθμίσεων, κάτι που θα της δώσει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει και άλλα ζητήματα.

Για το ύψος του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5%, ο κ. Μητσοτάκης είπε ότι έρχεται από μια άλλη περίοδο που οι πιστώσεις μας δεν μας πίστευαν. «Έχουμε πλέον κάθε λόγο για να επιχειρηματολογήσουμε προς την αντίθετη κατεύθυνση. Ξεκινάμε την συζήτηση αυτή στο Eurogroup, θα συναντηθώ με τη γενική διευθύντρια του Δ.Ν.Τ. Χρειάζομαστε να χρησιμοποιήσουμε τον επιπλέον δημοσιονομικό χώρο για να μειώσουμε φόρους», υπογράμμισε.

Αντίστοιχα, μιλώντας για τις επενδύσεις, ο πρωθυπουργός είπε πως όταν κοι-

τάζει τους αριθμούς, βλέπει ότι είμαστε κάτω από τους στόχους.

Αναφερόμενος στην επένδυση του Ελληνικού, είπε ότι υπάρχει κινητικότητα παρά τη γραφειοκρατία. Είπε επίσης ότι αναζητούμε περισσότερες αμερικανικές επενδύσεις, ενώ ανέφερε χαρακτηριστικά, πως πλέον δεν υπάρχει ο αντιαμερικανισμός των δεκαετιών του '70 και του '80. «Δεν είναι πλέον έτσι», συνέχισε σημειώνοντας πως πλέον «υπάρχει συνεννόηση με προς αυτό, κάτι που δεν συνείστανε με την προηγούμενη κυβέρνηση».

Ο κ. Μητσοτάκης είπε επιπλέον, ότι «θα εξερευνήσουμε τις πιθανότητες για

«Η συμφωνία Τουρκίας - Λιβύης δεν παράγει νομικά αποτελέσματα, είναι ανυπόστατη νομικά και γελοία γεωγραφικά».

την αγορά μαχητικών αεροσκαφών F-35» εξηγώντας ότι προφανώς δεν είμαστε ακόμα στην οικονομική κατάσταση για να κάνουμε τέτοιες αμυντικές επενδύσεις. Ο πρωθυπουργός δήλωσε πως ήταν ανέκαθεν μεγάλος υποστηρικτής του ΝΑΤΟ και αποδοκίμασε τη συμπεριφορά της Άγκυρας.

«Το έκανα σαφές στο Λονδίνο ότι είναι απαράδεκτο ένας σύμμαχος να προκαλεί τον άλλο σύμμαχο. Η Τουρκία συνεχίζει να προκαλεί και θα πρέπει το ζήτημα να συζητηθεί στην συμμαχία», ανέφερε μεταξύ άλλων. Όσο για τα ενεργειακά, είπε πως πρόκειται για σημαντικό πυλώνα των ελληνοαμερικανικών σχέσεων και α-

«Θα μελετήσουμε τις πιθανότητες για την αγορά μαχητικών αεροσκαφών F-35», ανέφερε ο Κυρ. Μητσοτάκης, μιλώντας στη δεξαμενή σκέψης Atlantic Council στην Ουάσινγκτον

ναφέρθηκε στην υπογραφή του αγωγού Eastmed, τονίζοντας πως δεν πρόκειται για σημαντικό γεγονός μονάχα για την Ελλάδα και τις συνυπογράφουσες χώρες, αλλά και για την Ευρώπη, καθώς θα καλύψει τις ανάγκες της για τα επόμενα 30 χρόνια. Ξεκαθάρισε δε, ότι δεν αποκλείεται κανένας από τη συμφωνία αυτή, και πως η Ελλάδα δεν στέκεται απέναντι στην Τουρκία.

Παράλληλα, τόνισε πως η «συμφωνία» Τουρκίας - Λιβύης δεν παράγει νομικά αποτελέσματα, είπε ότι είναι ανυπόστατη

νομικά και γελοία γεωγραφικά. «Είναι μια συμφωνία που δεν έχει καμία νομική ισχύ», υπογράμμισε ενώ ανέφερε πως ενώ έχουμε διαφορές με την Τουρκία, είμαστε διατεθειμένοι να κρατήσουμε ανοιχτούς τους διαύλους επικοινωνίας.

«Αν η Τουρκία συμφωνεί πως πρέπει να επιλύσουμε τις διαφορές μας για τις θαλάσσιες ζώνες, τότε μπορούμε να πάμε στην Χάγη αλλά προϋπόθεση είναι να σεβαστεί το διεθνές δίκαιο και να αναγνωρίσει ότι η μοναδική μας διαφορά στο

Αιγαίο είναι η υφαλοκρηπίδα», ξεκαθάρισε προσθέτοντας πως απαιτούνται ενέργειες αποκλιμάκωσης. «Δεν θα δεχόμαστε καμία παραβίαση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων», τόνισε.

Αναφερόμενος επίσης στη Συμφωνία των Πρεσπών, υπενθύμισε πως ως αρχηγός της αντιπρόταξης ήταν απέναντι και έκανε τα πάντα για να μην κυρωθεί η συμφωνία, προειδοποιώντας ότι αν κυρωθεί δε θα μπορούσε να αλλάξει.

«Υπάρχουν ακόμα θέματα και προσαρμόζουμε να τα αλλάξουμε. Την ίδια ώρα έχουμε πει ότι είναι προς όφελός μας ο ευρωπαϊκός δρόμος των χωρών των Βαλκανίων. Υποστηρίξαμε την α-

«Πρέπει να κάνουμε μεταρρυθμίσεις, όχι επειδή μας τις επιβάλλουν, αλλά επειδή χρειάζονται»

πόφαση στην τελευταία σύνοδο κορυφής για ημερομηνία έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Αλλά για την Αλβανία έχουμε ξεκαθαρίσει ότι θα πρέπει να υπάρχει ξεβαθμός της ελληνικής εθνικής μειονότητας», συμπλήρωσε.

Για την κατάσταση μετά τη δολοφονία του Σουλέϊμάνι ο κ. Μητσοτάκης ανέφερε ότι πρέπει να υπάρξει αποκλιμάκωση.

«Έχουμε στενές σχέσεις με τον αραβικό κόσμο αλλά δεν ξεχνάμε ποιοι είναι οι σύμμαχοί μας» σημείωσε, ενώ μίλησε και για τη συνεργασία της Ελλάδας με την Κίνα, λέγοντας πως ο Πειραιάς είναι το φυσικό λιμάνι από την Αφρική και την Ασιατική χώρα. «Είμαι υπέρ της ε-

λεύθερης διακίνησης. Δεν είμαστε υπερεκτεθειμένοι στην Κίνα. Ελλάδα και Κίνα έχουν στενούς πολιτιστικούς δεσμούς», είπε μεταξύ άλλων.

Μετά από σχετική ερώτηση, ο πρωθυπουργός είπε ότι ζορίζει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και ανέφερε ως παράδειγμα τις πυρκαγιές στην Αυστραλία. «Αν δεν έχουμε μια επιθετική αντιμετώπιση στο θέμα, θα συνεχιστούν τα προβλήματα» τόνισε, ενώ ανέφερε ως παράδειγμα ότι στην Ελλάδα εφαρμόζουμε σχέδιο πλήρους αντιπλημμύρισης μέχρι το 2028.

Ερωτηθείς για το ζήτημα της ΕΛΣΤΑΤ και της διώξης των πρώην επικεφαλής της Ανδρέα Γεωργίου, είπε ότι βρίσκεται στη Δικαιοσύνη και πως καλό είναι να τελειώσει. «Δεν βοήθησε το θέμα στην φήμη της Ελλάδας στο εξωτερικό», συμπλήρωσε. Ο πρωθυπουργός ρωτήθηκε και για το προσφυγικό. Είπε ότι δεν μπορείς έχεις τη συνθήκη Σένγκεν και να μην έχεις κοινή πολιτική για το άσυλο. Είναι πολύ άδικο να ρίχνεις το βάρος στις χώρες που βρίσκονται στα σύνορα της Ε.Ε. Δεν μπορεί να περιμένει από την ΕΕ για να απαντήσει. Αντιμετωπίζουμε την κατάσταση και παίρνουμε αποφάσεις. Από την πρώτη Ιανουαρίου έχουμε «σφίξει» τις διαδικασίες. Ο ρόλος της ακτοφυλακής είναι να ελέγχει τα σύνορα. Δεν είμαστε επιτροπή υποδοχής», ανέφερε μεταξύ άλλων.

Τέλος, ο πρωθυπουργός μίλησε και για τους Έλληνες που εγκατέλειψαν τη χώρα στα χρόνια της κρίσης. Είπε ότι στόχος του είναι να διαμορφωθούν οι συνθήκες, ώστε να επιστρέψουν στην πατρίδα, όχι μόνο γιατί θα βρουν καλές θέσεις εργασίας, αλλά γιατί θα αισθανθούν ότι η χώρα κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση.

Τρία στοιχήματα του υπουργείου Οικονομικών για το 2020

Μικρότερα πρωτογενή πλεονάσματα, αναβάθμιση από τους οίκους, SNPs - ANFAs

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Η μείωση του στόχου των πρωτογενών πλεονασμάτων, η αναβάθμιση του αξιόχρεου της οικονομίας από τους οίκους αξιολόγησης και η αξιοποίηση των επιστροφών των κερδών των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών (SMPs και ANFAs) για επενδυτικούς σκοπούς είναι οι τρεις μείζονες επιδιώξεις της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης για το 2020, τις οποίες θα υπηρετήσει η στρατηγική του οικονομικού επιτελείου, ξεκινώντας από τις αμέσως επόμενες μέρες, διαμνύνουν στελέχη του οικονομικού επιτελείου.

Η στρατηγική αυτή, ωστόσο, δεν θα υλοποιηθεί χωρίς δυσκολίες, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό μέτωπο. Οι πρώτες τέτοιες δυσκολίες αναμένεται να διαφάνουν κατά τις διαπραγματεύσεις τις επόμενες, 5ης μεταμνημονιακής αξιολόγησης, καθώς αυτές περιλαμβάνουν ένα θέμα μεγάλης πολιτικής ευαισθησίας, την κατάργηση της προστασίας της πρώτης κατοικίας, ως το τέλος Απριλίου, όπως έχει δεσμευθεί η κυβέρνηση.

Το θέμα αυτό, σε συνδυασμό με την επιτάχυνση των πλειστηριασμών και την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων από τις υποθέσεις του ν. Κατσέλη αναμένεται να κυριαρχήσει στις επαφές με τους θεσμούς, αλλά και στην εσωτερική πολιτική ατζέντα όλο το πρώτο τετράμηνο, καθώς η κυβέρνηση θα προετοιμάζει το νέο πλαίσιο για την αφερεγγυότητα των ιδιωτών.

Η 5η αξιολόγηση δεν συνδέεται με εκταμίευση πόρων από SMPs και ANFAs. Το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, όμως, θεωρεί ότι αν αυτή στεφθεί με επιτυχία, όπως η προηγούμενη, θα είναι καλύτερα τοποθετημένη στη συνέχεια για να επιτύχει τις επιδιώξεις της, στις

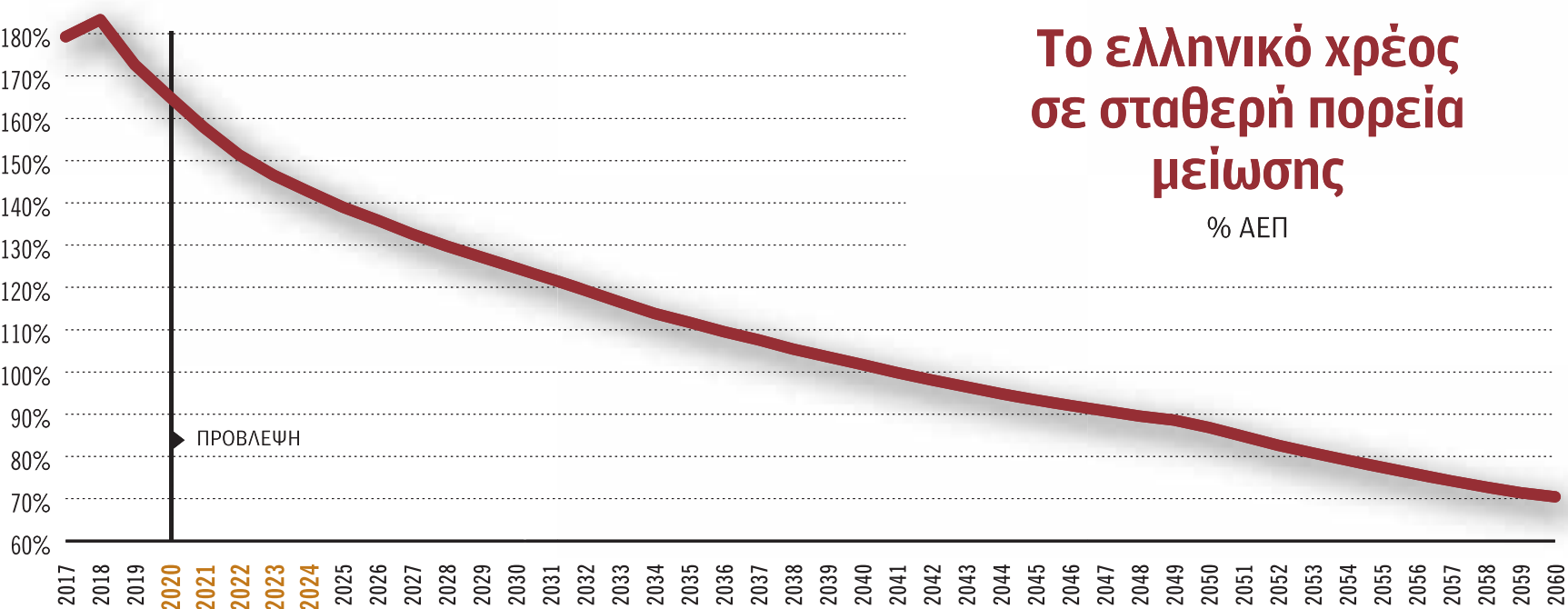
Η κατάργηση προστασίας της πρώτης κατοικίας αποτελεί το πιο κρίσιμο θέμα της 5ης μεταμνημονιακής αξιολόγησης.

διαπραγματεύσεις της με τους θεσμούς για τα πρωτογενή πλεονάσματα και την αλλαγή της χρήσης των SMPs και ANFAs. Επίσης, είναι βέβαιο ότι μια καλή αξιολόγηση θα επηρεάσει θετικά τους οίκους αξιολόγησης, που περιμένουν να δουν αν η κυβέρνηση θα υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της, μετά μια καλή αρχή. Ο πρώτος οίκος, ο Fitch, θα δώσει τη νέα του βαθμολογία για την Ελλάδα μεσούσης της αξιολόγησης, στις 24 Ιανουαρίου, ενώ θα ακολουθήσουν τον Απρίλιο η S&P και τον Μάιο η Moody's.

Η στρατηγική της κυβέρνησης περιλαμβάνει, επίσης, την παρουσίαση μιας νέας ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους, που θα καταδεικνύει ότι αυτή έχει βελτιωθεί σημαντικά και ότι μια μείωση του στόχου των πρωτογενών πλεονασμάτων δεν θα τη θέσει σε κίνδυνο.

Ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας έχει αναφέρει ότι η ανάλυση αυτή θα πραγματοποιηθεί από τον ΟΔ-ΔΗΧ. Κυβερνητικά στελέχη συμφωνούν ότι ως τον Μάιο, ενόψει της 6η αξιολόγησης, που συνδέεται με εκταμίευση SMPs και ANFAs, θα κορυφωθεί η διαπραγματευτική δραστηριότητα. «Τον Μάιο θα είναι η πιο κρίσιμη αξιολόγηση», υποστηρίζουν.

Αν αποφασιστεί ως τότε η αλλαγή της χρήσης των κονδυλίων, οι επενδύσεις θα ενισχυθούν με ένα ποσό 1,3 δισ. ευρώ εντός του 2020. Την ίδια περίπου περίοδο, εξάλλου, θα κατατεθεί και το μεσοπρό-

Το ελληνικό χρέος σε σταθερή πορεία μείωσης % ΑΕΠ

	ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΧΡΕΟΥΣ	ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ
2020	2,8%	0,9%	1,7%	3,6%
2021	2,0%	1,6%	1,7%	3,5%
2022	1,6%	1,7%	1,8%	3,5%
2023	1,0%	2,0%	1,8%	3,0%
2024	1,0%	2,0%	3,7%	2,5%

θεσιο πρόγραμμα 2021-2024. Η πορεία της ανάπτυξης, αλλά και των δημοσιονομικών μεγεθών μέχρι τότε θα δείξει τα περιθώρια για την εφαρμογή μέτρων ελάφρυνσης. Ήδη, ο κ. Σταϊκούρας έχει προείδασει για περαιτέρω μείωση του ΕΝΦΙΑ, της εισφοράς αλληλεγγύης και των ασφαλιστικών εισφορών.

Ωστόσο, δεν είναι πιθανό να έχει ληφθεί ως τότε και η απόφαση για μείωση του στόχου των πρωτογενών πλεονασμάτων. Πηγές του υπουργείου Οικονομικών διαμνύνουν ότι το κλίμα μεταξύ των εταίρων είναι προς το παρόν πολύ ψυχρό στο θέμα αυτό.

Αμυντικές δαπάνες

Το σκηνικό συμπληρώνει το πλαίσιο των γεωπολιτικών κινδύνων που έχουν αυξηθεί το τελευταίο διάστημα. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει πηγή, «αν τεθεί θέμα να αυξηθούν οι αμυντικές δαπάνες για λόγους εθνικής ασφάλειας, κανένας δεν θα σκεφθεί τον στόχο για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ». Ο σχεδιασμός φυσικά γίνεται με την παραδοχή ότι δεν θα φτάσουμε ως εκεί.

Τα δύσκολα «παραδοτέα» της 5ης αξιολόγησης

Η κατάργηση της προστασίας της πρώτης κατοικίας και γενικότερα τα θέματα που συνδέονται με την εκκαθάριση των εκκρεμών υποθέσεων του ν. Κατσέλη στα δικαστήρια και την επιτάχυνση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών θα είναι μακράν το σημαντικότερο και δυσκολότερο θέμα της 5ης αξιολόγησης, μεταφέρουν πηγές του οικονομικού επιτελείου. Η 5η μεταμνημονιακή αξιολόγηση ξεκινάει. Στην κυβέρνηση επιβεβαιώνουν ότι «δεν θα υπάρξει άλλη παράταση της προστασίας της 1ης κατοικίας» μετά το τέλος Απριλίου και ετοιμάζουν ένα νέο πλαίσιο για την αφερεγγυότητα των ιδιωτών, με το οποίο ελπίζουν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των θεσμών –κυρίως της ΕΚΤ– και να περιορίσουν τις όποιες αντιδράσεις στο εσωτερικό μέτωπο.

Η αξιολόγηση έχει φυσικά και άλλα δύσκολα θέματα. Στα χέρια των αρμόδιων στελεχών βρίσκεται ήδη η μακρά λίστα των εκκρεμοτήτων που δεν αποκλούνται πλέον «προαπαιτούμενα» (prior actions),

αλλά «παραδοτέα» (deliverables). Ανάμεσά τους ξεχωρίζει αυτό των νέων αντικειμενικών και του ΕΝΦΙΑ. Η κυβέρνηση καλείται να τηρήσει τη δέσμευσή της για την ένταξη 3.000 ζωνών στο σύστημα των αντικειμενικών αξιών και την αναθεώρηση των τιμών ως τα μέσα του 2020. Πηγές του οικονομικού επιτελείου διαβεβαιώνουν ότι η άσκηση θα τελειώσει εγκαίρως. Αλλωστε, η κυβέρνηση ελπίζει ότι αυτή θα δημιουργήσει δημοσιονομικό χώρο, έτσι ώστε να μπορέσει να προχωρήσει σε περαιτέρω μείωση του ΕΝΦΙΑ. Σε υψηλή προτεραιότητα στην ατζέντα των θεσμών, ενόψει της αξιολόγησης, βρίσκεται εξάλλου το θέμα των δημοσιονομικών επιπτώσεων των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας για τις συντάξεις. Στο οικονομικό επιτελείο επιμένουν ότι το όποιο κόστος θα καλυφθεί στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του υπουργείου Εργασίας. Κάνουν αναφορά στη μείωση της ανεργίας και στις αυξημένες ασφαλιστικές εισφορές, ως πιθανές

πηγές κάλυψης του κόστους, αλλά το μεγάλο «ατού» είναι τα ψηφισμένα 930 εκατ. ευρώ της «13ης σύνταξης», που θα αναδιανεμηθούν αναλόγως.

Στα εργασιακά, θα ανοίξει και η συζήτηση για τον κατώτατο μισθό. Δεν είναι ίσως άσχετη η αναφορά του Χρ. Σταϊκούρα ότι στην αύξηση που εξετάζεται θα συνεκτιμηθεί το 11% που δόθηκε προκαταβολικά από την κυβέρνηση Σύριζα. Για τα δημοσιονομικά, το οικονομικό επιτελείο αισιοδοχεί ότι δεν θα υπάρξουν προβλήματα, καθώς τα στοιχεία του Δεκεμβρίου δείχνουν και πάλι ότι υφίσταται υπέρβαση στόχων στα έσοδα, ενώ ήδη υπάρχουν ενδείξεις αύξησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Εκτός «ύλης» της αξιολόγησης, αλλά κορυφαίου ενδιαφέροντος θα είναι η συζήτηση για την αλλαγή της χρήσης των SMPs και ANFAs. Υπάρχουν ακόμη πολλά ερωτήματα, όπως αν μπορούν να μεταφέρονται οι σχετικοί πόροι από χρόνο σε χρόνο, καθώς αυτό θα κρίνει τι είδους επενδύσεις θα χρηματοδοτηθούν.

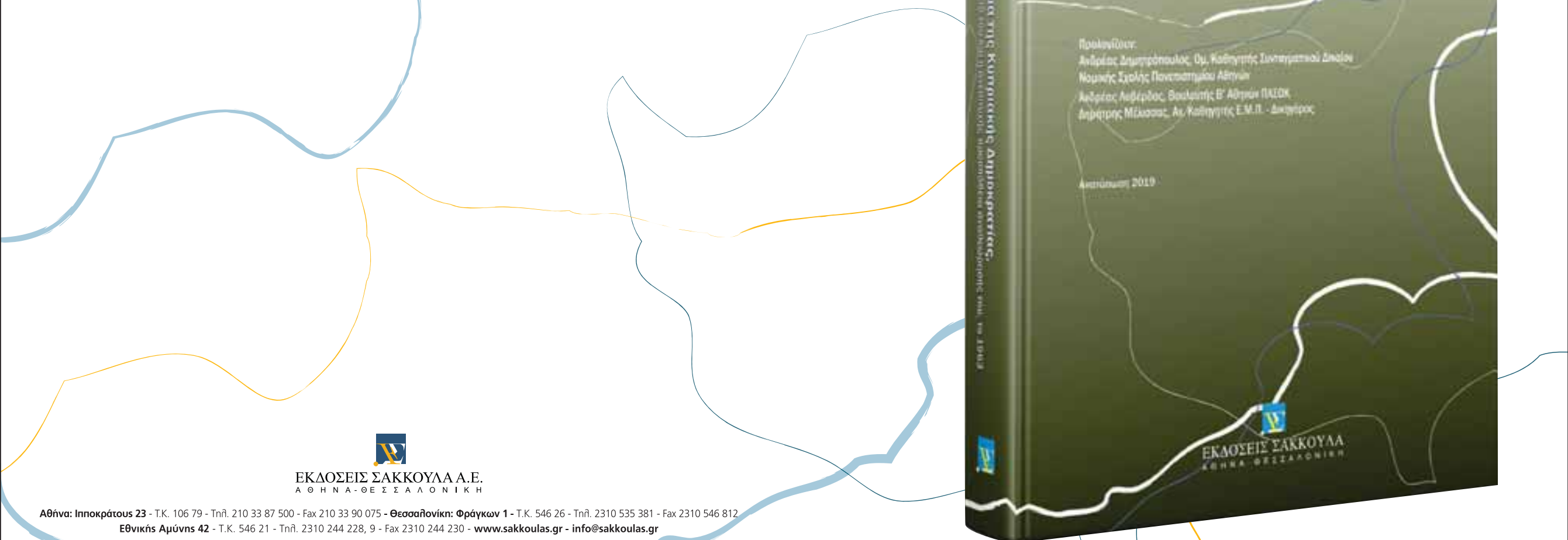
Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Μία κριτική επισκόπηση του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας

«Εν αρχή ήν το ήθος. Και το ήθος του συγγραφέα αντανακλά στο περιεχόμενο και στον τρόπο της γραφής του βιβλίου. Ύψος σεμνό, απέριπτο, κατανοπτό, αλλά παράλληλα αυστηρά επιστημονικό. Πρόκειται για κείμενο που σε πείθει σε όλο το μήκος και πλάτος, ότι ο συγγραφέας με αφοσίωση και αγάπη για την πατρίδα, χωρίς οποιαδήποτε σκοπιμότητα είναι ένας ασυμβίβαστος κυνηγός της επιστημονικής αλήθειας. Η επεξεργασία των θεμάτων υπόκειται σε επιστημονική συνέπεια χωρίς εκλεκτικισμούς.»

Ανδρέας Δημητρόπουλος,
Ομ. Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου
Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Στο Διαδίκτυο το μέλλον της συνδρομητικής τηλεόρασης

Ασύμφορη η δορυφορική μετάδοση περιεχομένου πολύ υψηλής ευκρίνειας

Τον **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Αν και υπάρχει πολύς δρόμος να διανυθεί ακόμη, εντούτοις φαίνεται ότι η συνδρομητική τηλεόραση στην Ελλάδα καθίσταται διαδικτυακή. Τα στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) παρουσιάζουν τη μικρή, αλλά σαφή πλέον προτίμηση των καταναλωτών προς τη συγκεκριμένη υπηρεσία. Παράλληλα, η δορυφορική μετάδοση, παρόλο που παραμένει κυρίαρχη ακόμη σε ποσοστό πάνω από 80%, παρουσιάζει σαφή σημάδια υποχώρησης. Το πιο σημαντικό για τη συνδρομητική τηλεόραση στην Ελλάδα είναι ότι έπαψε να διευρύνεται με τους ρυθμούς του παρελθόντος. Ο συνολικός αριθμός συνδέσεων αν και συνεχίζει να αυξάνεται, δείχνει σημάδια κόπωσης.

Προς την κατεύθυνση αυτή, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, συντελούν αρκετοί παράγοντες: πρώτον, η υπέρμετρη αύξηση της φορολόγησης της συνδρομητικής τηλεόρασης από το 2015 και μετά που επιβράδυνε (αν δεν σταμάτησε) τους ρυθμούς ανάπτυξης της υπηρεσίας, και δεύτερον, η αναζήτηση ταυτότητας

του σύγχρονου θεατή σε μια εποχή που βάλλεται από αύξηση περιεχομένου (π.χ. ελεύθερη τηλεόραση, Διαδίκτυο κ.λπ.) αλλά όλο και λιγότερο ελεύθερο χρόνο ψυχαγωγίας. Υπάρχει και ένας τρίτος παράγοντας που έχει να κάνει με το γεγονός της απουσίας κουλτούρας της ελληνικής κοινωνίας για τη συνδρομητική τηλεόραση, μη έχοντας περάσει το στάδιο της καλωδιακής τηλεόρασης. Τα στοιχεία της ΕΕΤΤ δείχνουν ότι στο τέλος Ιουνίου 2019 υπήρχαν 1,04 εκατ. συνδέσεις συνδρομητικής τηλεόρασης. Ο αριθμός αυτός είναι μειωμένος περίπου 1% σε σχέση με έξι μήνες πριν (Δεκ. 2018), αλλά η κάμψη αυτή θεωρείται εποχική. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το καλοκαίρι ο αριθμός των συνδρομητών υποχωρεί για να αυξηθεί προς το τέλος του έτους. Η αγορά πάντως κινείται στα ανώτερα επίπεδα από ποτέ και σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛ-ΣΤΑΤ του 2011, αντιστοιχεί στο 25,2% των νοικοκυριών της χώρας.

Η μεγάλη ώθηση τα τελευταία χρόνια δίνεται αναμφίβολα από τη διαδικτυακή τηλεόραση, γνωστή ως IPTV ή Internet Protocol TV. Η τελευταία, από τον Ιούνιο του 2015 που η ΕΕΤΤ παρέχει στοιχεία,

Συνδρομητική τηλεόραση στην Ελλάδα (2015-2019)

	ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ		ΙΡ ΣΥΝΔΕΣΗ		ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ*
	ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ	ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ	ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ	
Ιούνιος 2015	852.205	90,9%	84.941	9,1%	937.146	22,7%
Δεκέμβριος 2015	901.618	91,2%	86.600	8,8%	988.218	24,0%
Ιούνιος 2016	892.453	90,1%	97.761	9,9%	990.214	24,0%
Δεκέμβριος 2016	904.341	89,6%	104.713	10,4%	1.009.054	24,5%
Ιούνιος 2017	891.871	89,2%	108.200	10,8%	1.000.071	24,3%
Δεκέμβριος 2017	909.694	89,0%	112.950	11,0%	1.022.644	24,8%
Ιούνιος 2018	890.830	87,0%	132.577	13,0%	1.023.407	24,8%
Δεκέμβριος 2018	889.718	84,5%	163.240	15,5%	1.052.958	25,5%
Ιούνιος 2019	868.407	83,3%	174.356	16,7%	1.042.763	25,3%

ΠΗΓΗ: ΕΕΤΤ, ΕΛΣΤΑΤ * Επὶ τοῦ συνόλου τῶν νοικοκυριῶν τῆς χώρας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η διαδικτυακή τηλεόραση έχει υπερδιπλασιάσει τους συνδρομητές της από το 2015 έως το 2019.

Η ρυθμιστική αρχή των τηλεπικοινωνιών δεν μπορεί να καταγράψει τα στοιχεία των παρόχων συνδρομητικής τηλεόρασης μέσω Διαδικτύου που βρίσκονται εκτός Ελλάδος.

αυτά όμως είναι δύσκολο να επιβεβαιωθούν, καθώς προκύπτουν μόνον εμμέσως, κυρίως μέσω της παρακολούθησης της κίνησης στο Διαδίκτυο. Πρόκειται για διαδικασίες χαμηλής αξιοπιστίας, αφού παρακολουθείται η διαχρονική εξέλιξη του όγκου δεδομένων κάθε πάροχου προκειμένου να εξαχθούν κάποια συμπεράσματα για τους συνδρομητές τους. Ωστόσο, καθώς οι αλγόριθμοι συμπίεσης των δεδομένων διαφοροποιούνται μεταξύ παρόχων και συνεχώς μεταβάλλονται, είναι δύσκολο να έχει κάποιος μια ακριβή εικόνα της κατάστασης που επικρατεί στη χώρα μας. Εξάλλου, οι ευέλικτες πολιτικές που εισήγαγαν οι πάροχοι πέραν του Ατλαντικού, σύμφωνα με στελέχη γράφει τα στοιχεία των παρόχων συνδρομητικής τηλεόρασης μέσω Διαδικτύου που βρίσκονται εκτός Ελλάδας. Τέτοιο πάροχοι είναι η Netflix, η Amazon, η Disney κ.ά. Σύμφωνα μάλιστα με ορισμένες πηγές, οι Έλληνες συνδρομητές IPTV των ξένων παρόχων (Netflix, Amazon κ.λπ.) μπορεί να είναι περισσότεροι από εκείνους που διαθέτουν τα τέσσερις εταιρείες τηλεπικοινωνιών της χώρας (Cosmote, Forthnet, Vodafone και Wind). Τα στοιχεία

ζωνικές συνδέσεις τους. Μια σύνδεση τύπου VDSL 50 Mbps που πλέον χαρακτηρίζεται κοινό αγαθό (commodity) διαχειρίζεται επαρκώς μια μετάδοση τηλεοπτικού σήματος υψηλής ευκρίνειας (Full High Definition, Full HD), αφήνοντας μάλιστα ικανό περιθώριο για άλλες ταυτόχρονες διεργασίες, όπως είναι η αναζήτηση στο Διαδίκτυο (browsing), το κατέβασμα αρχείων (downloading) κ.λπ.

Και αυτό είναι μόνον η αρχή, με δεδομένο ότι οι τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι στη χώρα μας ήδη λανσάρουν ευρυζωνικές συνδέσεις 100 και 200 Mbps. Ταυτόχρονα υπόσχονται να φέρουν σύντομα τη χώρα μας στη κοινωνία των Gbps (Giga Society), με την αποκλειστική χρήση οπτικών ινών που θα προσφέρουν ευρυζωνικές συνδέσεις με ταχύτητες άνω του 1 Gbps. Μια τέτοια σύνδεση προσφέρει 20 φορές μεγαλύτερη χωρητικότητα απ’ ό,τι οι συνδέσεις VDSL 50 Mbps, επιτρέποντας την ταυτόχρονη μετάδοση πολλών τηλεοπτικών σημάτων μέσω της ίδιας σύνδεσης. Η δορυφορική μετάδοση δεν προσφέρει τα ίδια πλεονεκτήματα, αφού η εξέλιξη στο εύρος ζώνης της συγκεκριμένης μετάδοσης, είναι σαφώς υ-

ποδεέστερη από εκείνη των επίγειων δικτύων επικοινωνιών. Αποτέλεσμα η δορυφορική μετάδοση θα καταστεί σύντομα απαρχαιωμένη, ως περισσότερη ακριβή και πιθανώς εντελώς ασύμφορη για τη μετάδοση περιεχομένου πολύ υψηλής ευκρίνειας (π.χ. Ultra HD ή 4K, 8K), όπως είναι αυτά που πλέον αρχίζουν να υποστηρίζουν οι σύγχρονοι δέκτες τηλεοπτικού σήματος.

Οι τηλεπικοινωνιακοί πάροχοι στη χώρα μας, ήδη είναι προετοιμασμένοι για αυτή τη μετάβαση. Οι μεγάλοι παίκτες της αγοράς, Cosmote και Nova, με βαριά καρδιά μεν, καθώς η συντηρητική πλειονότητα των εσόδων της συνδρομητικής τηλεόρασης προέρχεται από τη δορυφορική μετάδοση, ήδη προσφέρουν υπηρεσίες αμιγώς διαδικτυακής τηλεόρασης. Από την άλλη πλευρά, η Vodafone και η Wind πέρασαν στη διαδικτυακή τηλεόραση. Το επόμενο βήμα τους είναι να καταστήσουν τις υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης ανεξάρτητες από τον πάροχο δικτύου. Να μπορεί δηλαδή ο πελάτης της Cosmote να λαμβάνει υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης Vodafone και το αντίστροφο.

Στην αναμονή έως και το 2021 για κινητή τηλεφωνία 5ης γενιάς

Δεν θα κάνει «ποδαρικό» το 2020 η τεχνολογία κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς (5G) στη χώρα μας. Σύμφωνα με στελέχη της αγοράς, στην καλύτερη περίπτωση, μέχρι το τέλος του έτους να έχουν εκχωρηθεί οι άδειες κινητής τηλεφωνίας 5ης γενιάς (5G). Αλλά ακόμη και αυτό δεν θεωρείται σίγουρο, με δεδομένο ότι η ζώνη συχνοτήτων των 700 MHz, που θεωρείται ζωτικής σημασίας στις υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας 5G, παραμένει ακόμη κατελημμένη από τα τηλεοπτικά κανάλια και το υπουργείο Εθνικής Αμυνας. Το σίγουρο πάντως είναι ότι η χρονιά που μόλις ξεκίνησε δεν θα είναι μονότονη.

Από τη μια οι πιθανές αλλαγές στο ι-διοκτισιακό καθεστώς των επιχειρήσεων του κλάδου (Forthnet, Wind) και από την άλλη η παραχώρηση των αδειών 5G αναμένεται να δώσουν νέα πνοή.

Αν πάνω σε όλα αυτά συνυπολογιστούν οι συναμερικανικούς πόλεμους για τα δίκτυα τηλεπικοινωνιών και το ενδεχόμενο να υπάρξει κάποιος τέταρτος ενδιαφερόμενος για την ελληνική αγορά τηλεπικοινωνιών, είτε μέσω Forthnet είτε μέσω των Vodafone/Wind, τότε το 2020 μπορεί να κρυβεί πολλές εξελίξεις. Αναφορικά με τον συναμερικανικό τεχνολογικό πόλεμο, το θέμα ήδη απασχολεί την Ελλάδα, αφού η αμερικανική πλευρά θα το θέσει στηντζέντα των συζητήσεων μεταξύ του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη και του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ την επρχόμενη εβδομάδα στις ΗΠΑ.

Η ελληνική πλευρά προσπαθεί να οχυρωθεί πίσω από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις αποφάσεις της Κομισιόν, όμως οι αμερικανικές πιέσεις προς τη χώρα μας παραμένουν αμείωτες και έχουν ως στόχο να παραμείνει η κινεζική Huawei εκτός των ελληνικών δικτύων 5ης γενιάς. Και

Στην καλύτερη περίπτωση, μέχρι το τέλος του έτους θα έχουν εκχωρηθεί απλά οι άδειες στις εταιρείες.

όσο θα πλησιάζουμε στις αμερικανικές εκλογές (Νοέμβριος 2020) τόσο η ηγεσία του Λευκού Οίκου θα ασκεί πιέσεις, καθώς έχει αναγάγει το θέμα σε βασικό εργαλείο εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής.

Από την άλλη πλευρά, για την παραχώρηση των αδειών 5G στη χώρα μας, όλα δείχνουν ότι θα υπάρξει κάποια διαδικασία προς το τέλος του έτους. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να περιλάβει τις ζώνες των 3,6 GHz και 26 GHz, και όχι τις συχνότητες της ζώνης των 700 MHz. Η τελευταία, προς δυσарόκεια των εταιρειών του κλάδου, θα διατεθεί σε δεύτερο χρόνο, πιθανώς το καλοκαίρι του 2021. Ωστόσο, καθώς η ζώνη αυτή

είναι σημαντική για τα δίκτυα 5ης γενιάς σε ημιαστικές περιοχές, δεν αναμένεται να προκαλέσει καθυστερήσεις στη διάδοση των δικτύων 5G, η οποία τουλάχιστον στο πρώτο διάστημα θα εστιαστεί στα αστικά κέντρα. Αυτό φυσικά θα συμβεί μόνον μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού εκχώρησης συχνοτήτων 5G στις ζώνες 3,6 και 26 GHz που εκτιμάται στο τέταρτο τρίμηνο του 2020.

Ενδεικτικό της κατάστασης με τις άδειες 5G είναι ότι ο φετινός κρατικός προϋπολογισμός δεν περιλαμβάνει κανένα έσοδο από τις άδειες 5G. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους – πρώτον, επειδή η όποια εκταμίευση θα γίνει μέσα στο 2021 ακόμη και αν ο διαγωνισμός διεξαχθεί μέσα στο 2020, και δεύτερον, επειδή η κυβέρνηση δεν σκοπεύει να πιέσει τις εταιρείες κινητής για μια μεγιστοποίηση του τιμήματος των αδειών. Με τον τρόπο αυτό, δεν θα υπονομευθεί (οικονομικά) η ανάπτυξη των δικτύων 5G, σε μια στιγμή ευθραυστής ανάκαμψης της αγοράς.

Ως ένα βαθμό αυτό φέρεται να έχει υποσχεθεί στον κλάδο τηλεπικοινωνιών τόσο ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης όσο και ο αρμόδιος υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερakάκης. Ο τελευταίος είχε δηλώσει ξεκάθαρα ότι εφόσον οι επιχειρήσεις κινητής μειώσουν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, τότε η κυβέρνηση δεν θα επιδιώξει, όπως συνέβη πλιεστάκις στο παρελθόν, τη μεγιστοποίηση του εσόδου από τη διάθεση των αδειών κινητής τηλεφωνίας 5G.

Εξάλλου, τα έσοδα από τις συχνότητες της κινητής κατευθύνονται στην εξυπηρέτηση του χρέους, ενώ τώρα η χώρα χρειάζεται περισσότερες αναπτυξιακές ευκαιρίες.

Για τη φετινή χρονιά μετατέθηκαν οι μεγάλες συμφωνίες στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών. Αν και το τελευταίο διάστημα το ενδιαφέρον μονοπόλησε η Wind, ωστόσο, πιο ώριμη για υλοποίηση θεωρείται εκείνη της Forthnet με αγοραστή την Alter Ego. Η τελευταία συμφωνία, παρά τις συνεχείς διαρροές περί άμεσου κλεισίματός της, τελικά καθυστέρησε εκ νέου επί πολλούς μήνες. Κάποιοι είχαν εκτιμήσει ότι τόσο ο αγοραστής (Alter Ego) όσο και οι πωλητές της Forthnet (πιστώτριες τράπεζες) ανέμεναν τις εξελίξεις σχετικά με την αγοραπωλησία της Wind Hellas, προκειμένου να ολοκληρώσουν τη συγκεκριμένη συμφωνία. Θεωρείται δε σίγουρο ότι μια τόσο σημαντική επένδυση, σύντομα θα έφτανε και στην πόρτα της Forthnet, όπως συνέβη στο παρελθόν με την TIM Hellas και την Q Telecom. Υπενθυμίζεται ότι το 2006, οι αγοραστές της TIM Hellas, προκειμένου να βγάλουν από τη μέση την ανερχόμενη τότε Q Telecom, δεν δίστασαν να διαθέσουν 250 εκατ. ευρώ για την εξαγορά της. Η εξαγορά αυτή έδωσε μια τεράστια ανάσα τον όμιλο Quest που ήλεγχε την Q Telecom.

Η πιο εύλογη, ωστόσο, εξήγηση για την καθυστέρηση στην πώληση της Forthnet είναι ότι η Alter Ego, μη έχοντας στη διάθεσή της επαρκείς και ικανούς πόρους, εστιάζει στις συμφωνίες που η ίδια ιεραρχεί ως πιο σημαντικές. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, η διοίκηση της εταιρείας εστιάζει κυρίως στην επαναλειτουργία του καναλιού Mega που την ενδιαφέρει περισσότερο, αφήνοντας για αργότερα μια συμφωνία ελέγχου της Forthnet. Εξάλλου, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί το σκηνικό, κανένας δεν απειλεί την αρχική συμφωνία της εταιρείας με τις τράπεζες, αναφορικά με

οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές, μετά τον χρηματοοικονομικό έλεγχο που έχουν διεξάγει στην εταιρεία, δεν αποκλείεται να επανέλθουν οποιαδήποτε στιγμή, εφόσον οι ίδιοι διαγνώσουν μια καλύτερη ευκαιρία όπως π.χ. θα ήταν μια περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών μεγεθών της Wind, κάποια βελτίωση του μακροοικονομικού κλίματος της χώρας κ.ο.κ.

Μια συναλλαγή στις ελληνικές τηλεπικοινωνίες, όμως, δεν είναι απαραίτητο να λάβει τα χαρακτηριστικά μιας παραδοσιακής και κάθετου χαρακτήρα αγοραπωλησίας εταιρείας. Για παράδειγμα, οι μέτοχοι της Wind θα μπορούσαν στο άμεσο μέλλον να μην πουλήσουν το σύνολο της επιχείρησης, αλλά μέρος αυτής. Θα μπορούσαν να αποσχιστούν και να πωληθούν οι υποδομές της εταιρείας όπως είναι οι σταθμοί βάσης και ο εξοπλισμός που ενσωματώνουν.

Η πρακτική αυτή είναι ιδιαίτερος δεδομένης στις αγορές πέραν του Ατλαντικού ωκεανού απ’ όπου προέρχονται οι μέτοχοι της (Golden Tree Asset Management και Cygus Capital Management), ενώ πρόσφατα πέρασε και στη Hgraia Ηπειρο. Η Vodafone ξεκίνησε διαδικασία διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων δικτύου σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε οι σταθμοί βάσης και οι κεραίες της, να αποτελέσουν αυτόνομα περιουσιακά στοιχεία, ικανά προς αξιοποίηση είτε αφορούν την πώληση τους, την προσέκλυση επενδύτων κ.ο.κ.

Πάντως, οι μέτοχοι της Wind Hellas δεν βιάζονται, με δεδομένο ότι πρόσφατα έλαβαν επιστροφή κεφαλαίου ύψους 225 εκατ. ευρώ. Είναι ίσως η πρώτη φορά που έλαβαν κάποιο έσοδο από την εταιρεία που σταδιακά απέκτησαν μέσα στη διάρκεια της περασμένων δεκαετίας.

Νέο ρεκόρ τουριστικών εσόδων, στο 10μνηνο εκτινάχθηκαν στα 17,5 δισ. ευρώ

Τα 17,5 δισ. ευρώ άγγιξαν οι ταξιδιωτικές εισπράξεις στο δεκάμηνο του 2019, ξεπερνώντας μακράν το σύνολο εσόδων του 2018, που ήταν στα 16,1 δισ. Σύμφωνα με το τελευταίο δελτίο του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) που δημοσιεύθηκε χθες Δευτέρα, τον Οκτώβριο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις ανήλθαν σε 1.442 δισεκατομμύριο ευρώ, αυξημένες κατά 4,1% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2018. Την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2019, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις εμφάνισαν αύξηση κατά 13,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο και διαμορφώθηκαν στα 17,530 δισεκατομμύρια ευρώ.

Όμως, η άνοδος του τουρισμού συνεχίστηκε και τον Νοέμβριο: Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από τα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις που καταγράφηκαν

Η άνοδος του τουρισμού συνεχίστηκε και τον Νοέμβριο, κυρίως λόγω των αυξημένων αεροπορικών αφίξεων στο αεροδρόμιο Αθηνών.

τον Νοέμβριο του 2019 ήταν αυξημένες κατά 18,5% (+83.000) σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2018, ενώ συνολικά καταγράφηκαν 531.000 διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Η αύξηση αυτή προέκυψε κατά κύριο λόγο στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, όπου παρουσιάστηκε η μεγαλύτερη αύξηση τόσο σε ποσοστιαία (22,5%) όσο και σε απόλυτη διαφορά (72.000), φθάνοντας τους 319.000 επιβάτες. Από τα περιφερειακά αεροδρόμια, σημαντική κίνηση αλλά και σημαντική αύξηση κατά

Την περίοδο Ιανουαρίου-Νοεμβρίου καταγράφηκαν 21 εκατομμύρια διεθνείς αεροπορικές αφίξεις, παρουσιάζοντας αύξηση 3,8% ή 770.000, σε σχέση με το διάστημα του 2018.

14,1% είχε μόνο το αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης, φθάνοντας τους 119.000 επιβάτες. Την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2019 καταγράφηκαν 21 εκατομμύρια διεθνείς αεροπορικές αφίξεις, παρουσιάζοντας αύξηση 3,8% ή 770.000 επιβάτες, η οποία οφείλεται στις αυξήσεις στα αεροδρόμια Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Στην Αθήνα, κατά την εξεταζόμενη περίοδο καταγράφηκαν 6,1 εκατ. αφίξεις (+12,2% / + 665.000), στη Θεσσαλονίκη 2,2 εκατ. (+ 7,8% / + 159.000) και στο σύνολο των περιφερειακών αεροδρομίων 14,9 εκατ. (+0,7% / + 105.000).

Τον Νοέμβριο, όμως, συνεχίστηκε και η αύξηση των οδικών αφίξεων για 5ο συνεχόμενο μήνα: Καταγράφηκαν επιπλέον 28.000 οδικές αφίξεις (+ 4,8%), καθώς οι αφίξεις στην πλειονότητα των μεθοριακών σταθμών παρουσίασαν αύξηση, και το σύνολο ανήλθε στις 614.000. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου

2019 καταγράφηκαν 11,8 εκατ. οδικές αφίξεις, παρουσιάζοντας μείωση -0,9% / -111.000 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2018. Παράλληλα, τα ελληνικά ξενοδοχεία συνεχίζουν να έχουν την καλύτερη επίδοση σε σχέση με αυτά ανταγωνιστικών προορισμών. Τον Νοέμβριο η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση στον γενικό δείκτη ικανοποίησης (GRI) των ξενοδοχείων με 87,2%.

Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Κροατία με 86,6%, ενώ ακολουθούν η Κύπρος και η Ισπανία με 85,0% και η Ιταλία με 84,3%. Η Τουρκία κατέγραψε γενικό δείκτη ικανοποίησης 82,3%, ενώ στην τελευταία θέση βρέθηκε η Γαλλία με 78,4%. Την υψηλότερη θέση ικανοποίησης για τη νησιωτική Ελλάδα κατέχουν οι Κυκλάδες με GRI 91,4%, την υψηλότερη θέση ικανοποίησης για την ηπειρωτική Ελλάδα η Ηπειρος με 90,0%.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Η συλλεκτική ατζέντα της ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ για το 2020 είναι αφιερωμένη σε μεγάλες στιγμές της επιστήμης και της τεχνολογίας κατά τον αιώνα που κυκλοφορεί η «Κ» της Ελλάδος, αλλά και στο πώς παρουσιάστηκαν μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας. Μην τη χάσετε!

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Να αξιοποιήσουμε όσους έμειναν στην Ελλάδα

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας λογισμικού SAP σε Ελλάδα, Κύπρο και Μάλτα, Ανδρέας Ξηρόκωστας, μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟ**

Τεχνολογικά η Ελλάδα δεν είναι τόσο πίσω όσο ακούγεται, ενώ υπάρχουν οι δυνατότητες η χώρα να γίνει ένας κόμβος παροχής υπηρεσιών τεχνολογίας. Για να μπορέσει όμως αυτό να συμβεί και ταυτόχρονα να ενισχυθεί η ανάπτυξη, χρειάζεται και το αντίστοιχο προσωπικό. «Εκτός από αυτούς που έφυγαν, πρέπει να νοιαστούμε και για αυτούς που έμειναν, διότι μιλάμε συνήθως για αυτούς που έφυγαν, ενώ υπάρχουν και αυτοί που έμειναν», υπογραμμίζει ο διευθύνων σύμβουλος της SAP Ελλάδος, Κύπρου και Μάλτας, Ανδρέας Ξηρόκωστας. Η ελληνική θυγατρική της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής εταιρείας λογισμικού με προϊόντα και υπηρεσίες για την οργάνωση των διαδικασιών μιας επιχείρησης, μιλώντας στην «Κ», θυμίζει πως «τα πρωτογενή πλεονάσματα τα έβγαλαν αυτοί που αποφάσισαν να μείνουν εδώ και να παλέψουν». Η SAP Hellas βρίσκεται σε ανοδική πορεία και μάλιστα τα τελευταία τρία χρόνια διπλασίασε τα έσοδα λογισμικού της με αιχμή του δόρατος το Cloud business της, το οποίο τρέχει με ρυθμούς ανάπτυξης πάνω από 30% ετησίως, στο δε πελατολόγιό της προστέθηκαν 200 νέοι πελάτες από τη μικρομεσαία και τη μεγάλη αγορά.

– Θεωρείτε πως η χώρα μπαίνει σε έναν ενάρετο οικονομικό κύκλο;
– Είναι σαφές ότι, εκτός από την ψυχολογία, πλέον, υπάρχει και μια διαφορετική δυναμική. Δεν είναι η εκπαιδευτική ανάπτυξη, δεν υπάρχουν τα θεμελιώδη για να γίνει η εκπαιδευτική ανάπτυξη, αλλά μετά τόσα χρόνια κι αυτό που ζούμε το αντιλαμβάνεται ο καθένας από εμάς ως μια σοβαρή μορφή ανάπτυξης. Αρα είναι αισιόδοξο το μήνυμα. Ζούμε σε μια καλύτερη κατάσταση.
Νομίζω ότι είναι γενικότερο το κλίμα. Οι άνθρωποι πιστεύουν ότι τα πράγματα θα πάνε μάλλον καλύτερα, ενώ αν ρωτούσαμε πριν από τρία χρόνια θα έλεγαν ότι θα πάνε μάλλον χειρότερα. Αρα όλοι στοιχηματίζουν για το καλύτερο. Αυτό είναι θετικό. Ναι, τα θεμελιώδη ακόμα δεν έχουν γυρίσει όσο πρέπει προς το καλύτερο, αλλά θέλουν και περισσότερο

Η Ελλάδα δεν είναι τόσο πίσω όσο ακούγεται ή νομίζουμε στην τεχνολογία.
Τα πρωτογενή πλεονάσματα τα έβγαλαν αυτοί που αποφάσισαν να μείνουν εδώ και να παλέψουν.

χρόνο αυτά για να εμφανιστούν.
– **Είναι σαφές πως η Ελλάδα δεν βρίσκεται στην πρωτοπορία του ψηφιακού μετασχηματισμού... Πόσο πίσω είναι όμως και τι μπορεί να κάνει για να καλύψει την καθυστέρησή της;**
– Τεχνολογικά, η χώρα δεν είναι τόσο πίσω όσο ακούγεται. Όλα αυτά τα χρόνια υπήρξε μια πολύ συστηματική προσπάθεια εκσυγχρονισμού η οποία έχει αποδώσει καρπούς. Η μέση ελληνική επιχείρηση δεν είναι τόσο πίσω όσο εκτιμάται. Οι επιχειρήσεις που έχουν καταφέρει και έχουν ζήσει μέσα στην κρίση έχουν πολύ δυνατές προοπτικές. Μια εταιρεία που κατάφερε αυτή τη δεκαετία και επέζησε ή μεγάλωσε κιόλας, σε ένα καλύτερο περιβάλλον μπορεί να αρχίσει να κινείται με πολύ γρήγορους ρυθμούς και να αρχίσει να επεκτείνεται με εκθετικό τρόπο. Αρα η επιχειρηματικότητα που έχει επιβιώσει έχει πολύ δυνατές προϋποθέσεις, είναι σαφώς υγιέστερη από ό,τι ήταν όταν ήταν αλλιώς τα πράγματα και είμαι αισιόδοξος.
Από εκεί και πέρα, πρέπει να πάμε με πιο γρήγορα βήματα, πρέπει το Δημόσιο να εκσυγχρονιστεί με γρηγορότερα βήματα, νομίζω ότι εκεί είναι που πρέπει να γίνει μεγάλη προσπάθεια. Δηλαδή αυτό που λέμε το φιλικό κράτος είναι το κράτος με το οποίο μπορώ να συνδιαλλαγώ χωρίς να χρειαστεί να κάσω μπροστά από ένα γκισέ. Στο κομμάτι της τεχνολογίας η Ελλάδα έχει τις προοπτικές να γίνει ένας κόμβος παροχής υπηρεσιών. Αυτό είναι κάτι που το βλέπει ο κόσμος και αυτή είναι μια συνολική προσπάθεια. Με την άνοδο της αγοράς που έχουμε

Αυτό που μας ενδιαφέρει ως καινούργια αγορά την οποία επιθυμούμε να αναπτύξουμε είναι ο χώρος της ναυτιλίας. Είναι μια καθαρά ελληνική βιομηχανία στην οποία έχουμε ξεκινήσει και κάνουμε σημαντικά πράγματα, ενώ μας εμπιστεύεται ήδη ένα πολύ σημαντικό κομμάτι, τονίζει στην «Κ» ο κ. Ανδρέας Ξηρόκωστας.
– Έχει η χώρα το ανθρώπινο δυναμικό που απαιτείται για να διαχειριστεί την 4η βιομηχανική επανάσταση; Τι σχεδιάζει επ' αυτού η SAP;
– Μπορεί κάποιος να δει ότι στην Ελλάδα υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό,

Διπλάσιος τζίρος σε 3 χρόνια για SAP Hellas

- **Είστε ικανοποιημένος με τις επιδόσεις της SAP;**
– Η SAP Hellas βρίσκεται σε ανοδική πορεία και έχει καταφέρει να υπερκαλύψει το χαμένο έδαφος των δέκα τελευταίων ετών της κρίσης. Ειδικότερα, τα τελευταία τρία χρόνια η εταιρεία διπλασίασε τα έσοδα λογισμικού της με αιχμή του δόρατος το Cloud business της, το οποίο «τρέχει» με ρυθμούς ανάπτυξης πάνω από 30% ετησίως, στο δε πελατολόγιό της προστέθηκαν 200 νέοι πελάτες από τη μικρομεσαία και τη

μεγάλη αγορά. Έχουμε τη χαρά και την τιμή να συνεργαζόμαστε με τις καλύτερες και μεγαλύτερες εταιρείες. Επιδιώκουμε να δημιουργούμε τις προϋποθέσεις, έτσι ώστε κάποιος που έχει ένα επιχειρηματικό σχέδιο, μία επιχειρηματική δραστηριότητα, να μπορεί να είναι πάντα ο καλύτερος. Αρα το βλέπουμε σε ένα συνεργατικό επίπεδο. Δημιουργούμε μία σχέση ετών, ελπίζοντας ότι προσδίδουμε αξία και τον βοηθάμε να πετύχει τους επιχειρηματικούς του στόχους.

το οποίο μπορεί να εκπληρώσει αυτούς τους σκοπούς. Το θετικό ποιο είναι; Προσπαθούμε να δημιουργήσουμε νέες θέσεις εργασίας. Όταν μιλάμε για νέες θέσεις εργασίας, μιλάμε για θέσεις εξειδικευμένων εργασιών, καλές θέσεις εργασίας. Το έχουμε ξεκινήσει εδώ και 2-3 χρόνια με ένα κέντρο που έχουμε εδώ για big data science.
Θα κάνουμε στοχευμένες κινήσεις, έτσι ώστε να αυξήσουμε τη προστιθέμενη αξία, το οποίο νομίζω ότι είναι θετικό και για την οικονομία και για τη χώρα, αλλά και για να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε συνθήκες ανάπτυξης. Για να μπορέσει να πυροδοτηθεί η ανάπτυξη αυτή τη στιγμή, χρειάζεται και το αντίστοιχο προσωπικό. Εκτός από αυτούς που έφυγαν, πρέπει να νοιαστούμε και για αυτούς που έμειναν, διότι μιλάμε συνήθως για αυτούς που έφυγαν, ενώ υπάρχουν και αυτοί που έμειναν. Είναι σημαντικό διότι κάποιοι αποφάσισαν να μείνουν και να παλέψουν. Τα πρωτογενή πλεονάσματα αυτοί που έμειναν τα έβγαλαν. Αυτή τη στιγμή αυτό που πρέπει να κάνεις είναι να εκπαιδεύσεις τους υπάρχοντες, τα νέα παιδιά, και να τους δώσεις το κάτι παραπάνω που χρειάζονται, γιατί έχουμε φουρνιές από τα πανεπιστήμια που βγαίνουν διαρκώς. Ο στόχος ο δικός μας είναι να αξιοποιήσουμε τα νέα παιδιά που βγαίνουν από τα πανεπιστήμια, τα οποία με τη σωστή επιπλέον εκπαίδευση να μπορούν να είναι άμεσα παραγωγικά.
– Σε ποιες νέες αγορές βλέπετε τις μεγαλύτερες προοπτικές ανάπτυξης τόσο της δραστηριότητάς σας όσο και των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε αυτές;
– Αυτό που μας ενδιαφέρει ως καινούργια αγορά που επιθυμούμε να αναπτύξουμε είναι ο χώρος της ναυτιλίας. Είναι μια καθαρά ελληνική βιομηχανία στην οποία έχουμε ξεκινήσει και κάνουμε σημαντικά πράγματα και μας εμπιστεύεται ήδη ένα πολύ σημαντικό κομμάτι. Υπάρχουν οι προϋποθέσεις αυτή τη στιγμή να μπορέσει να εισέλθει η τεχνολογία πιο δυναμικά. Είναι και η εποχή, είναι και η νέα γενιά, είναι και οι συνθήκες. Πλέον οι ναυτιλιακές εταιρείες αποκτούν και μια πιο corporate λογική. Και ο τουρισμός είναι ένας από τους χώρους που μας ενδιαφέρουν. Αυτή τη στιγμή η γεωγραφία του χώρου του τουρισμού είναι αρκετά κατακερματισμένη. Έχουμε πολλές μικρές μονάδες. Θα είχε ενδιαφέρον να δούμε πώς αυτό θα διαμορφωθεί στο επόμενο διάστημα. Εκεί πιστεύω ότι θα αρχίσουν να δημιουργούνται μεγαλύτερα σχήματα. Όσον αφορά τα παραδοσιακά κανάλια και τον παραδοσιακό τρόπο προμηθειών, κι αυτό θα αλλάξει. Αν δεις με ποιον τρόπο ο κόσμος κλείνει τις διακοπές του, θα καταλάβεις ότι χωρίς ένα σύγχρονο κανάλι επικοινωνίας δεν μπορείς να τα καταφέρεις. Ένας τρίτος χώρος, που είναι πάρα πολύ ενδιαφέρων, είναι ο χώρος της ενέργειας και όπως διαμορφώνεται μετά το άνοιγμα της αγοράς.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Επιλέγω το δικό μου επάγγελμα.

Επιλέγω τις δικές μου σπουδές.

Επιλέγω το δικό μου αύριο.

Ενημερωθείτε από Επαγγελματίες Συμβούλους Σπουδών και Επαγγελματικής Κατάρτισης, Πανεπιστήμια, Κολλέγια και Ανώτερες Σχολές.

Παρακολουθήστε Διαλέξεις από Εκπροσώπους Επαγγελματικών Φορέων και Οργανισμών.

Πληροφορίες στο Facebook.

Κρατική Έκθεση ■ 12 Ιανουαρίου 2020 ■ 14:00 - 20:30

Διοργανωτής
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Υπό την αιγίδα του Έντιμου Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Πρόδρομου Προδρόμου
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Χορηγοί επικοινωνίας
PIK
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΣΤΑ ΜΑΤΗΣ ΚΡΑΟΥΝΑΚΗΣ +ΣΠΕΙΡΑ

Φίλα με... στο Θέατρο Ριάλτο

Σάββατο 25 Ιανουαρίου 2020
Ώρα 20.30

Χορηγός: ΠΤC mediochemie

Χορηγοί Επικοινωνίας: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, LOVE 100.7 FM, ΠΙΚ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Χορηγός Φιλοξενίας: Ρ, f, i, t, You

€ 25 / 20

77 77 77 45

rialto.com.cy

PLACE YOUR ADS IN BRANDS NOT WEBSITES NOT WEBSITES

Invest in your brand safety. Support quality journalism.

Reach more than 1m users* with cutting edge tech

adstore.

NETWORK

H KATHMERPINH

24SPORTS

must

γαστρονόμος

KNEWS

24NEWS

www.ad-store.net

10 apps available in:

* Google Analytics October data: 1m+ unique users, 15m+ page views

Οι αγοραστές πήραν εκ νέου τα ηνία στο Χρηματιστήριο

Ο Γ.Δ. έκλεισε με κέρδη 0,50% στις 920,09 μονάδες – Ο τζίρος στα 64,01 εκατ.

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Αντίδραση σημείωσε το Χρηματιστήριο Αθηνών, ακολουθώντας τα βήματα των ευρωπαϊκών αγορών, οι οποίες έκλεισαν με θετικά πρόσημα, καλύπτοντας μέρος των απωλειών των προηγούμενων συνεδριάσεων που είχαν προκαλέσει οι εντάσεις μεταξύ Ουάσιγκτον και Τεχεράνης. Αν και η συνεδρίαση ξεκίνησε με μικρές απώλειες, οι αγοραστές πήραν γρήγορα τα ηνία στο Χ.Α., στρέφοντας τα ραντάρ τους σε αρκετά blue chips, με τη στάση τους έναντι των τραπεζικών μετοχών να είναι ωστόσο επιφυλακτική.

Παρά το σχετικά «νευρικό» ξεκίνημα της νέας χρονιάς, με τις γεωπολιτικές ανησυχίες να κάνουν το επενδυτικό περιβάλλον εύθραυστο και ευμετάβλητο, ο Γενικός Δείκτης έχει διατηρήσει την ανοδική τάση που «κληρονόμησε» από το 2019 και μάλιστα κινείται στα υψηλότερα επίπεδα από τον Φεβρουάριο του 2015. Όπως σημειώνουν χρηματιστηριακοί παράγοντες, η αγορά συνεχίζει να έχει επι-

Χαρακτηριστική της συνεδρίασης, το ράλι της μετοχής του ΑΔΜΗΕ, η οποία κατέγραψε κέρδη 5,04%.

Θετική τάση και δεν προβληματίζεται από τις διεθνείς αναταράξεις όσο κλείνει πάνω από τις 910 μονάδες.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,50% στις 920,09 μονάδες, ενώ ενδοσυνεδριακά έφτασε έως και τις 927,21 μονάδες (+0,77%), και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 64,01 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,39% στις 2.307,72 μονάδες, ενώ ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης σημείωσε κέρδη 0,68% στις 1.209,31 μονάδες. Ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,12% στις 868,41 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να κλείνει με άνοδο 2,34%, την Εθνική Τράπεζα στο +0,85%, τη Eurobank να σημειώνει απώλειες 1,11% και την Alpha Bank να κλείνει

Σύμφωνα με χρηματιστηριακούς παράγοντες, η αγορά συνεχίζει να έχει επιθετική τάση και δεν προβληματίζεται από τις διεθνείς αναταράξεις όσο κλείνει πάνω από τις 910 μονάδες.

αμετάβλητη στο 1,88 ευρώ. Χαρακτηριστικό, πάντως, της χθεσινής συνεδρίασης ήταν το ράλι της μετοχής του ΑΔΜΗΕ, η οποία έκλεισε με άνοδο 5,04% στα 2,5 ευρώ, με ανάλυτές να υπογραμμίζουν την υποαπόδοση που έχει σημειώσει ο τίτλος το τελευταίο διάστημα, ειδικά σε σύγκριση με τη μετοχή της ΔΕΗ, η οποία έχει σημειώσει κέρδη άνω του 80% το τελευταίο εξάμηνο.

Με την αυξημένη, δηλαδή, γεωπολιτική

αστάθεια σε Μέση Ανατολή και Ανατολική Μεσόγειο, το συναλλακτικό «ετερόφωτο» ελληνικό Χρηματιστήριο συνδέεται ακόμη περισσότερο με την πορεία των διεθνών αγορών, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, επικεφαλής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή».

Είτε γιατί η επίδραση των εγχώριων καταλυτών μετατίθεται χρονικά είτε γιατί η ψήφος εμπιστοσύνης των διεθνών κεφαλαίων δεν αναμένεται να εκδηλωθεί

με ιδιαίτερη συναλλακτική ένταση στο εγγύς μέλλον. Η στάση αναμονής αποτελεί την πιθανότερη «επιλογή» αυτή τη στιγμή απέναντι στην ελληνική αγορά, ωστόσο το Χ.Α. έχει τις προϋποθέσεις να διαφοροποιηθεί από τις άλλες αγορές για μία ακόμη χρονιά, στον βαθμό που συνεχιστεί η μεταρρυθμιστική προσπάθεια, με αιχμή τις ενέργειες εκείνες που θα κάνουν πιο φιλικό το περιβάλλον σε επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

Ανοδική αντίδραση στις ευρωπαϊκές αγορές

Ανέκαμψαν τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια μετά τρεις συναπτές συνεδριάσεις υποχώρησης που ακολούθησαν τη δολοφονία του Ιρανού στρατηγού Κασέμ Σουλεϊμάνι από τις ΗΠΑ την περασμένη Παρασκευή.

Υποχώρησε η ανησυχία για τις επιπτώσεις της έντασης ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στην Τεχεράνη, ενώ η Rolls-Royce ανακοίνωσε ρεκόρ πωλήσεων. Παράλληλα, όμως, δόθηκαν στη δημοσιότητα εκτιμήσεις της Oxford Economics που εκτιμά ότι μειώθηκε η πιθανότητα ύφεσης στη διάρκεια του 2020 στο 25% από το 30% και αντίθετως προβλέπει σταδιακή και αργή ανάκαμψη μετά το πρώτο τρίμηνο του έτους.

Επισημαίνει, άλλωστε, πως τα τελευταία οικονομικά στοιχεία είναι γενικώς ευοίωνα, αλλά τονίζει πως ενώ υποχωρεί η ανησυχία για τον σινοαμερικανικό εμπορικό πόλεμο, παίρνει τη θέση η πιθανότητα κλιμάκωσης της έντασης ανάμεσα στις ΗΠΑ και στο Ιράν. Ετσι, ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 σημείωσε άνοδο περίπου 0,5% με τις μετοχές των γερμανικών εταιρειών να σημειώνουν τη μεγαλύτερη ανάκαμψη ανάμεσα σε όλες τις ευρωπαϊκές εταιρείες. Ο επίμερους δείκτης που παρακολουθεί τις μετοχές των ευρωπαϊκών αυτοκινητοβιομηχανιών σημείωσε άνοδο 0,6%, όταν η βρετανική αυτοκινητοβιομηχανία Rolls-Royce ανακοίνωσε αύξηση πωλήσεων κατά 25% στη διάρκεια του περασμένου έτους.

Ετσι η μετοχή της BMW στην οποία

ανήκει η Rolls-Royce σημείωσε άνοδο περίπου 0,8%, ενώ γενικότερα ενισχύθηκε ο κλάδος των αυτοκινητοβιομηχανιών.

Ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης έκλεισε με άνοδο 0,76% όπως και ο FTSE MIB του Μιλάνου με 0,6%. Οριακά σε αρνητικό πρόσημο έκλεισαν, πάντως, ο δείκτης FTSE 100

Υποχώρησε η ανησυχία για τις επιπτώσεις της έντασης ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στην Τεχεράνη.

του Λονδίνου και ο CAC 40 του Παρισιού. Πτωτικά κινείτο, όμως, μέχρι αργά το βράδυ η Wall Street, με τους βασικούς δείκτες S&P 500 και Dow Jones να καταγράφουν απώλειες 0,14% και 0,24% αντιστοίχως. Σε ό,τι αφορά τα ασφαλή καταφύγια που συνήθως παίρνουν την ανιούσα σε περιόδους κρίσης, αυτή τη φορά είχαν περιορισμένη αντίδραση.

Οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου σημείωσαν άνοδο μικρότερη από μία μονάδα βάσης όπως, άλλωστε, και οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του γερμανικού Δημοσίου. Το παραδοσιακό καταφύγιο του χρυσού σημείωσε άνοδο 0,3% στα 1.544,10 δολάρια η ουγγιά.

Ο δείκτης Xetra DAX στη Φρανκφούρτη έκλεισε με άνοδο 0,76%.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)		
Εταιρείες	Κλείσιμο 30/12	Μετ. %
3M COMPANY	1712	-0.8398
ALCOA CORP	21.215	1.0238
ALLEGHANY CRP	801.25	-0.6041
ALTRIA GROUP	49.57	-0.5218
AMAZON COM	1898.95	-0.2065
AMER EXPRESS C	124.09	0.0242
AMER INTL GROU	50.96	-0.856
AMGEN	238.5	-0.7491
APPLE INC	299.26	-0.1801
BANK OF AMERIC	34.61	-0.6887
BAXTER INT'L IN	85.79	0.5862
BOEING CO	340.108	1.9081
BRISTOL MYERS	64.095	1.7704
CAMPBELL SOUP	48.24	0.1663
CATERPILLAR IN	146.69	-1.7864
CIGNA CORP	207.41	0.2368
CHEVRON	118.01	-2.1476
CISCO SYSTEMS	47.155	-1.6349
CITIGROUP	78.9433	-0.3778
CERVECERIAS	18.9553	-0.2353
COCA-COLA CO	54.3267	-0.6279
COLGATE PALMOL	67.87	-0.9052
DANAOS CORP	9.7	0.9365
DIANA SHIPPING	3.05	-0.3268
DOW INC	52.64	0.8236
DUPONT DE NMOU	60.7	-1.6526
ENTERGY CP	119.45	0.2518
EXXON MOBIL	69.6	-1.792
FEDEX CORP	154	0.4566
FORD MOTOR CO	9.1327	-0.298
INTL BUS MACHI	134.16	0.0447
GENERAL DYNAMI	180.75	-0.7359
GENERAL ELEC C	11.9641	-1.4489
GOLDM SACHS GR	235.61	0.7096
HALLIBURTON CO	24.275	-4.3915
HARTFORD FINL	60.17	-0.5126
HP INC	20.67	0.2911
HOME DEPOT INC	217.18	-1.2639
HONEYWELL INTL	175.72	-1.0084
INTEL CORP	59.145	-1.3099
JOHNSON JOHNSO	144.34	0.1666
JPMORGAN CHASE	136.28	-1.4107
LAZARD	41.22	0.3164
MCDONALD'S COR	201.2297	-0.5438
MERCK & CO	89.815	-1.9915
MICROSOFT CP	158.761	-0.1692
3M COMPANY	177.12	-0.8398
MORGAN STANLEY	50.865	-0.3038
NIKE INC CL B	101.91	0.0786
NORFOLK SOUTHE	196.327	0.2026
PFIZER INC	38.79	-0.2315
PROCTER & GAMB	122.74	-0.0081
RAYTHEON CO	225.96	-0.2769
ROCKWELL AUTOM	204.0314	-0.107
SCHLUMBERGER L	39.785	-2.5355
SOUTHERN	62.535	-0.4378
STEALTH GAS	3.4491	-0.315
TSAKOS ENERGY	4.51	1.3483
UNISYS CORP	11.58	-0.6861
UNITED TECH CP	152.4327	-0.8116
UNITEDHEALTH G	289.6	-0.6688
US BANCORP	57.35	-0.6238
VERIZON COMMS	59.895	-0.6222

WALT DISNEY CO	146.63	0.6728
WELLS FARGO & W	52.635	-0.8757
WALMART INC	116.47	-1.003

London/Λονδίνο		
(Σε ηέρες)		
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	2160	0.699
A.B.FOOD	2672	2.18
ADMIRAL GROUP	2289	0.351
ASHTREAD GRP	2398	-0.25
ANTOFAGASTA	922	1.452
AVIVA PLC	417.4	0.821
ASTRAZENECA	7645	0.289
BABCOCK INTL	646.6	2.896
BAE SYSTEMS	590.2	0.272
BARCLAYS	183.14	1.194
BRIT AM TOBACC	3406	1.672
BARRATT DEV'PM	762.2	1.926
BERKELEY GRP	484.4	-0.309
BR LAND CO	618.6	0.585
BUNZL	2052	-0.774
BURBERRY GRP	498.8	-1.051
BT GROUP	2164	-1.097
UNILE, UTILITIES	192.08	-0.6
VODAFONE GROUP	146.66	-0.286
WPP PLC	1071	0.658
WHITBREAD	4795	-0.146

ROYAL BANK SCO	240.6	0.25
RDS 'A	2290.5	-0.801
RDS 'B	2299	-0.627
RELX	1893	-0.29
RIO TINTO	4440	0.226
ROYAL MAIL R	224.5	1.081
ROLLS ROYCE PL	668.2	-1.3
RSA INSURANCE G	564.8	0.677
SAINSBURY (J)	231	1.942
SCHRODERS	3266	0.215
SAGE GROUP	735.2	-0.136
ST JAMES'S PLAC	1151	0.349
SMITHS GROUP	1720	1.236
SMITH&NEPHEW	1832.5	1.131
SSE PLC	1423.5	-1.283
STANDRD CHART	701.6	-0.764
SEVERN TRENT	2474	-0.961
TRAVIS PERKINS	1638.5	1.739
TESCO	254.5	0.197
TUI AG	972	0.392
TAYLOR WIMPEY	194.4	0.517
UNILEVER	4287.5	-0.856
UNIL, UTILITIES	934	-0.084
VODAFONE GROUP	146.66	-0.286
WPP PLC	1071	0.658
WHITBREAD	4795	-0.146

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβεφς)		
Εταιρείες	30/12	Μετ. %
ABB LTD N	23.64	0.04
RICHMONT N	76.58	1.75
GEBERIT NI	543.8	0.11
LAFARGEHOLCIM	53.28	0.68
NOVARTIS N	92.34	0.27
ROCHE HOLDING	316.15	0.13
SGS N	2639	-0.15
SWATCH GROUP I	66.56	-0.756
ADECCO N	61.12	0.23
JULIUS BAER N	49.8	0.77
CS GROUP AG	13.5	2.54
GIVAUDAN N	3020	-1.02
NESTLE SA	105.2	-1
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	518.6	0.19
SWISS RE N	108.3	-0.05
UBS GROUP N	103.5	2.64
ZURICH INSURAN	401.7	0.4

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)		
Εταιρείες	30/12	Μετ. %
ADIDAS N	294.75	5.1
ALLIANZ SE	218.2	0.5
BASF SE	66.3	0.03
BAY MOT WERKE	74.22	1.17
BEIERSDORF	105.75	-0.25
BAYER N AG	72.13	0.39
COMMERZBANK	5.706	0.097
CONTINENTAL AG	115.12	2.44
DAIMLER AG N	49.195	0.39
DEUTSCHE BANK	74.34	0.249
DEUTSCHE POST	33.92	0.295
DT BOERSE N	139.15	0.8
DT LUFTHANSA A	15.365	0.025

DT TELEKOM N	14.606	0.028
E.ON SE NA	9.4	-0.068
FRESENIUS MEDI	65.1	0.08
FRESENIUS SE	49.475	0.11
HEIDELBERG CEME	65.16	1.58
HENKEL AG&CO V	91.58	0.1
INFINEON TECH	21.04	0.995
K+S AG NA	10.95	0.055
MERCK KGAA	109.5	1.1
ASTELLAS PHARM	1848.5	1.62
MUENCH. RUECK	264.5	1.8
RWE AG	27.05	0.6
THYSSENKRUPP A	12.07	0.03
VOLKSWAGEN VZ	176.06	-0.56
VONOVIA SE	48.71	0.26
SIEMENS N	116.56	0.74
SAP SE	120.1	0.54

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)		
Εταιρείες	Χθεςινό	Μετ. %
AALBERTS	39.94	0.83
AEGON	4.026	1.85
ABN AMRO BANK	16.325	1.21
AKZO NOBEL	90.1	-0.11
ALITICE EUROPE	5.856	1.21
ARCELOMITTAL	15.062	0.37
ASML HOLDING	268.4	2.01
BOSKALIS WESTM	22.8	0.04
GALAPAGOS	185.25	1.01
HEINEKEN	97.48	-0.04
ING GROEP	10.924	0.57
KONINKLIJKE DS	11.67	0.52
KPN KON	2.643	-0.08
NN GROUP	33.98	1.16
KONINKLIJKE DS	11.67	0.52
RELX	78.3	0.06
RANDSTAD	54.86	0.99
RELI	22.3	-0.13
ROYAL DUTCH SH	26.98	-0.63
UNIBAIL RODAM	139.4	0.5
VOPAK	49.8	0.63
WOLTERS KLUWER	64.7	0.22

Μιλάνο/Μιλάνο

(Σε ευρώ)		
Εταιρείες	30/12	Μετ. %
A2A SPA	1.66	1.65
ATLANTIA	20.61	20.35
AZIMUT HLDG	21.91	21.30
CIR-COMP	1.08	1.08
ENEL	7.23	7.24
EXOR	68.90	68.48
ENI	14.32	14.32
GENERALI ASS	18.42	18.34
GEOX	1.18	1.19
INTESA SANPAOL	2.345	0.21
MEDIASET	2.69	2.71
MEDIOBANCA	9.82	9.82
RCS MEDIA GROUP	1.01	1.01
PRYSMIAN	21.14	21.22
SNAM	4.70	4.65
STMICROELEC.N.	24.64	24.03
TELECOM ITALIA	0.55	0.55

TENARIS	10.51	10.30
TERNA	5.89	5.85
UNICREDIT	13.16	0.6

Τοκγιο/Τόκιο

(Σε γέν)		
Εταιρείες	30/12	Μετ. %
AJINOMOTO	1798	1.7
ASAHI GROUP HL	4897	0.84
ASTELLAS PHARM	1848.5	1.62
BRIDGESTONE CO	4072	1.57
CANON INC	3048	1.75
CASIO COMPUTER	2237	2.95
CITIZEN WATCH	588	0.51
CREDIT SAISON	1952	2.85
DAIWA SEC GROU	559	2.06
SUBARU	2683.5	0.66
FUJIFILM HOLDI	5446	5.6
FUJITSU LTD	10535	2.83
HINO MOTORS	1178	0.51
HITACHI	4667	1
HONDA MOTOR	3089	2.73
IHI	2629	1.9
ISUZU MOTORS	1288	2.06
KAWASAKI HVY I	2393	1.1
KAJIMA CORP	1456	1.75
KEIO	6610	3.28
KOBE STEEL	583	0.34
KONICA MINOLTA	713	1.86
IJTEK	1289	0.7
MIITSUBI UFJ FG	584.1	0.34
MIITSUBISHI COR	2918.5	1.2
MIITSUBISHI ELE	1504	1.86
MIITSUBISHI MOT	456	2.24
NEC CORPORATIO	4745	3.6
NIKON HLDG	2725	1.68
NIKON CORP	1356	2.03
NIPPON SUISAN	4897	1.27
NISSAN MOTOR C	636.5	1.76
NOMURA HOLDING	562	0.81
NISSAN CHEMICA	4585	2.57
NIPPON PAPER I	1853	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	924,69	0,5	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	16.957.703	26,76%
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2607,74	0,82	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	11.715.090	18,48%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	3180,51	0,81	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.247.363	9,86%
FTSE MME	0	0	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.924.564	9,35%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	5015,37	-1,16	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.844.519	6,07%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	9740,9	-0,93	ΠΑΚΙΝΙΔΙΑ	3.277.726	5,17%
FTSE Πρώτων Υλών	6910,35	4,26	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.144.254	4,96%
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1974,68	1,63	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.951.630	4,66%
FTSE Τεχνολογίας	904,11	0,09	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	847.537	1,34%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3889,38	0,21	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	726.476	1,15%
FTSE Τραπεζών	868,41	0,12	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	704.170	1,11%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	657,27	0,12	ΥΔΡΕΥΣΗ	697.052	1,10%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	11450,99	0,73	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	630.680	1,00%
FTSE Υγείας	504,83	0	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	598.428	0,94%
FTSE Υγρ. Κοινής Ωφελείας	3289,77	0,85	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	574.319	0,91%
FTSE Χημικών	8912,1	0	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	564.401	0,89%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1036,57	2	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	523.476	0,83%
FTSE Χ.Α. LargeCap	2307,72	0,39	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	504.054	0,80%
FTSE Χ.Α. MidCap	1209,31	0,68	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	347.229	0,55%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	571,33	0,4	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	290.343	0,46%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	2.308.207	3,64%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	63.379.223	

▲ 62

▼ 41

➡ 31

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ						ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.		Κλείσιμο	Μετ.%			
ΑΛΟΥΜΙΝΙ (ΚΟ)	1,380	12,20%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	1,840	-3,66%	ΑΕΓΕΑΝ AIRLINES	8,31	0,85			
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	2,600	11,11%	UNIBIOS (ΚΟ)	0,411	-3,07%	ΑΔΜΗΕ	2,5	5,04			
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,500	5,04%	ΚΕΚΡΩΨ (ΚΟ)	1,844	-2,95%	ALPHA BANK	1,88	0			
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,100	4,85%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	0,865	-2,81%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,06	2,34			
INTERTEK (ΚΟ)	0,710	3,65%	BRIQ PROPERTIES Α.Ε.Ε.Α.Π. (ΚΟ)	2,160	-1,82%	COCACOLA HBC	30,68	0,72			
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,206	3,52%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	4,900	-1,80%	EUROBANK ERGASIAS	0,89	-1,11			
ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,340	3,47%	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	1,375	-1,79%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	7,72	-0,13			
ΕΛΜΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,840	2,91%	INTRAKAT (ΚΟ)	1,760	-1,68%	CENERGY HLD	1,38	-1,57			
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,060	2,34%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	8,550	-1,61%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,77	1,38			
ΕΒΑΛΧΑΛΚΩΡ (ΚΟ)	1,760	2,33%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	1,378	-1,57%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	8,55	-1,61			
						ΟΤΕ	14,13	0,21			

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ						ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25					
ΑΞΙΑ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.		Κλείσιμο	Μετ.%			
ΟΤΕ (ΚΟ)	11.715.090,08		ΑΛΦΗΑ ΕΤF FTSE ATHEX LARGE CAP	2,72%		JUMBO	18,37	-1,45			
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.129.442,95		SPACE HELLAS (ΚΟ)	0,88%		LAMDA DEVELOPMENT	8,8	1,85			
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	5.864.734,87		QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,84%		MOTOR OIL	20,66	-0,96			
ALPHA BANK (ΚΟ)	4.684.093,46		MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,60%		ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	9,96	0,86			
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.347.730,42		ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,53%		ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2,97	0,85			
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	4.325.733,73		ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,50%		ΟΠΑΠ	11,84	1,81			
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.367.782,84		UNIBIOS (ΚΟ)	0,45%		ΟΛΠ	22,95	2,23			
JUMBO (ΚΟ)	3.277.726,42		LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	0,38%		ΔΕΗ	4,31	-0,37			
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.461.919,30		MEDITERRA (ΚΟ)	0,37%		TITAN	19,5	1,04			
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.205.926,94		BYTE COMPUTER (ΚΟ)	0,36%		VIOHALCO	3,68	0,68			
						SARANTIS	8,6	0,35			

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
61.617,76	0,40%	63.377,29	20,99%	25.079,70	11,41%
(εκατ. ευρώ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(χιλ. ευρώ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(χιλ. τεμάρια)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	137	641	10.854
FTSE/Χ.Α. Large Cap	137	641	10.854
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.448	13.830	344.160
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	75	488	5.441
ALPHA BANK (ΚΟ)	91	1.196	41.914
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	12	364	8.036
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	7	15	232
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	17	129	7.901
ΕΛΜΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	154	1.724	23.944
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	58	1.382	47.079
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	19	39	706
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	54
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	51	450	9.678
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	14	33	3.682
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	19	64	2.149
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	5	26	3.596
INTRALOT (ΚΟ)	23	122	4.948
JUMBO (ΚΟ)	3	10	1.114
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	140	543	3.155
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	135	2.919	68.881
MOTOR OIL (ΚΟ)	1	1	692
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	78	293	12.558
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	103	1.098	39.262
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	80	358	1.859
ΟΤΕ (ΚΟ)	14	94	3.017
ΟΛΠ (ΚΟ)	5	7	657
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	152	1.149	30.493
ΔΕΗ (ΚΟ)	127	1.146	12.258
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	41	141	4.224
TITAN CEMENT (ΚΑ)	3	3	68
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	21	36	6.562
Δικαιώματα σε Δείκτες	13	153	1.924
FTSE/Χ.Α. Large Cap	13	153	1.924
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	10	938
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	11
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	160
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	10	443
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	62
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	122
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	140
Συνολική Δραστηριότητα	1.599	14.634	357.876

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 7 Ιανουαρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD						0,8320	0,8480		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,2480	1,2600	1,2500	0,1740	12.013	1,2620	1,2860	1,2600	1,61
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,4820	0,4820	0,4820	-0,0350	789	0,4820	0,4880	0,4820	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0110		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,1240	0,1330		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,1160	0,1220		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2800	1,2900	1,2804	0,0270	1.150	1,2700	1,2800	1,2800	-1,54
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,2900	1,3300		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ						0,0300	0,0330		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0390	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3300	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0220		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1080	0,1210		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1620		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0020	0,0030		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,1700	0,1700	0,1700	-0,0500	2.500	0,1680	0,1700	0,1700	-1,16
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΤΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0380		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)"						1,0300	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1260	0,1400		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0210	0,0235		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1090	0,1280		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0670	0,0735	0,0675	-0,4220	10.220	0,0675	0,0735	0,0705	-4,08
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,6100	0,6100	0,6100	0,2460	8.200	0,6000	0,6350	0,6100	0,00
ΝΤΟΛ	DOMO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8500	0,8550	0,8504	0,0400	6.255	0,8200	0,8500	0,8500	0,00
ΣΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0260	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0605	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΚΕΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,8500		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3840	0,3880	0,3860	-0,1970	7.200	0,3780	0,3860	0,3860	-0,52
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1000	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,2000	2,2000	2,2000	0,0000	31.000	2,1800	2,2200	2,2000	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΟΑΗ	CHRIS ΙΟΑΝΝΟΥ PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,3400	1,4300		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2300		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,6200	0,7000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	0,2400	0,2520	0,2501	0,3050	400.240	0,2520	0,2620	0,2500	0,81
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0750	0,0800		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1850	0,2100		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ	0,0675	0,0720	0,0684	-0,4850	28.416	0,0620	0,0720	0,0675	-9,40
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,1900	0,2100		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0200	1,0400	1,0275	-1,2500	4.000	1,0100	1,0300	1,0200	-1,92
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΔΕΠ	ΔΩΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0940		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1							50,0000	56,0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2							51,0100	55,0000	
ΙΝΥΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		
ΙΝΥΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		

Το VAR έφερε κόσμο στις εξέδρες

Αν και με λιγότερα ματς, ο α΄ γύρος προσείλκυσε κατά Μ.Ο. 1.568 περισσότερους φιλάθλους ανά αγωνιστική

Του ΚΩΣΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Ο μισός δρόμος της κανονικής διάρκειας του πρωταθλήματος της Σούπερ Λιγκ 1 έχει ήδη διανυθεί. Ένα πρωτάθλημα τελείως διαφορετικό, από όλα τα προηγούμενα, καθώς για πρώτη φορά ο τίτλος του πρωταθλητή θα κριθεί μέσα από τα πλάνοφ. Παράλληλα, έπειτα από χρόνια, στην αφετηρία βρέθηκαν μόλις 14 ομάδες, ενώ στη (ποδοσφαιρική) ζωή μας μπήκε και το VAR.

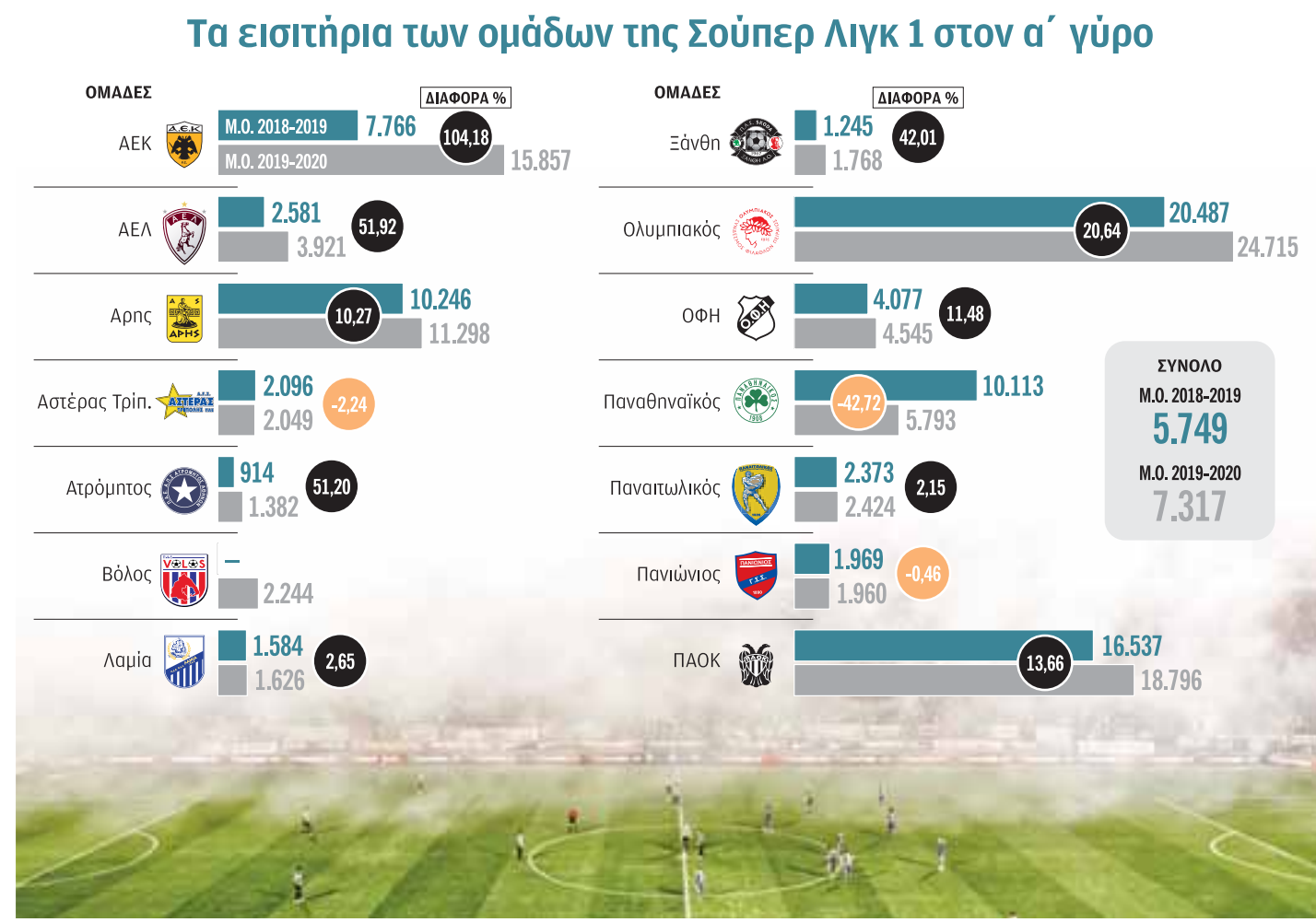
Αν και διαφωνίες πάντα θα υπάρχουν, τα νούμερα δείχνουν (τουλάχιστον στα μισά του διαδρομής) ότι τόσο η μείωση των ομάδων όσο και η παρουσία του «μεγάλου αδελφού» στη διαιτησία έχουν φέρει θετικά αποτελέσματα στο ελληνικό πρωτάθλημα. Μπορεί για τον πρωταθλητή να έχουμε κούρσα για δύο, μεταξύ Ολυμπιακού και ΠΑΟΚ, όμως από εκεί και πέρα οι διαφορές είναι μικρές και οι περισσότερες ομάδες μόνο αδιάφορες δεν είναι, καθώς μία νίκη μπορεί να τις βάλει στην εξέδρα και μία ήττα να τις στείλει να παλεύουν για τη σωτηρία.

Παράλληλα, μπορεί οι ομάδες να μειώθηκαν, όμως τα γκολ αλλά και ο κόσμος στις

Η ΑΕΚ έχει τη μεγαλύτερη αύξηση (104,18%), ο Ολυμπιακός τον περισσότερο κόσμο (24.715). Ο ΠΑΟ -42,72% σε σχέση με πέρυσι.

εξέδρες αυξήθηκε. Σίγουρα απέχουμε πολύ από το να μιλάμε για γεμάτα γήπεδα (με εξαίρεση το Καραϊσκάκη και την Τούμπα), αλλά η πλειονότητα των ομάδων είδε λίγο περισσότερο κόσμο στις εξέδρες, πλην του Παναθηναϊκού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της διοργανώτριας αρχής, στον φετινό πρώτο γύρο με 13 ματς, υπήρξε κατά μέσον όρο αύξηση 1.568 εισιτηρίων ανά αγωνιστική, σε σχέση με πέρυσι που ο πρώτος γύρος είχε μόλις 15 αγώνες. Συγκεκριμένα, στο τέλος του πρώτου γύρου πέρυσι είχαν κοπεί συνολικά στους 15 αγώνες 677.538 εισιτήρια, με τον μέσον όρο για κάθε αγωνιστική να είναι 5.749. Φέτος και στις 13 πρώτες αγωνιστικές κόπηκαν 665.905 εισιτήρια, με τον μέσον όρο

να είναι 7.317 για κάθε αγωνιστική. Όσον αφορά τις ομάδες, ο νταμιπλούχος ΠΑΟΚ αύξησε τον κόσμο του στην Τούμπα κατά μέσον όρο 2.264 θεατές ανά αγώνα (16.537 με 18.796), ενώ πολύ μεγάλη αύξηση είχε και ο Ολυμπιακός, καθώς από τις 20.487 πέρυσι πήγαν στις 24.715 εισιτήρια, δηλαδή αύξηση 4.228 εισιτηρίων ανά παιχνίδι.

Εκπληκτική διαφορά υπάρχει και στην ΑΕΚ, που πέρυσι είχε μέσον όρο 7.766 εισιτήρια και φέτος εκτοξεύθηκε στις 15.857 (+ 8.109). Κερδισμένοι είναι επίσης η ΑΕΛ (2.581 πέρυσι, 3.921 φέτος, +1.340 εισιτήρια μ.ό.) και ο Αρπς (10.246 με 11.298, +1.052). Άνοδο είχαν επίσης η Εθνική (+523 μ.ό.) και ο ΟΦΗ (+468 μ.ό.), ως συνέπεια της καλής τους πορείας στο πρωτάθλημα. Αντίθετα,

μεγάλος χαμένος είναι ο Παναθηναϊκός, που από τα 10.113 πέρυσι έπεσε στις 5.793 έχοντας μια μείωση 4.320 εισιτηρίων. Όμως, δεν είναι μόνο τα εισιτήρια που έχουν σημαντική διαφορά, αλλά και τα γκολ που βλέπουν όσοι πηγαίνουν στα γήπεδα.

Όπως δηλώνουν τα στοιχεία της Super League 1, έχουμε δει ως τώρα 238 γκολ σε 91 αγώνες, ένας μέσος όρος δηλαδή 2,62 γκολ ανά αγώνα, ποσοστό που αν διατηρηθεί θα είναι το καλύτερο στην ιστορία της μεγάλης κατηγορίας. Τελευταία φορά που είχαμε καλύτερο απολογισμό τερμάτων, ήταν πάλι σε πρωτάθλημα 14 ομάδων, όταν τη σεζόν 2001-02 σημειώθηκαν 2,88 γκολ ανά αγώνα και συνολικά 524 γκολ σε 182 ματς. Επίσης, σε 46 φετινά παιχνίδια στον

πρώτο γύρο έχουν σημειωθεί από τρία τέρματα και πάνω, ενώ στα 13 από αυτά είχαμε πέντε γκολ, ενώ μόλις πέντε αναμετρήσεις του πρώτου γύρου ολοκληρώθηκαν χωρίς κάποιο γκολ.

Τελευταίο αφήσαμε το VAR, καθώς όπως έγραψε η «Κ», την Πέμπτη η Κεντρική Επιτροπή Διαιτησίας έδωσε στη δημοσιότητα στατιστικά στοιχεία για το πρώτο μισό του πρωταθλήματος. Πραγματοποιήθηκαν συνολικά 298 VAR checks, δηλαδή 22,9 έλεγχοι ανά α αγωνιστική και 47 φορές χρειάστηκε οι διαιτητές να δουν τη φάση από την οθόνη, αλλάζοντας σε 30 περιπτώσεις την αρχική τους απόφαση. Επίσης είχαμε άλλες 20 φορές ελέγχους με 50 αλλαγές αποφάσεων σε 91 αγώνες.

Το άθλημα με τα συντριπτικά περισσότερα θετικά δείγματα στους ελέγχους (12% GC/C/IRMS) ήταν η άρση βαρών με 51 ευρήματα.

Ένα «υπερόπλο» κατά του ντόπινγκ

Τρέχοντας πάντα η τεχνολογία ανίχνευσης απαγορευμένων ουσιών να προλάβει τις προόδους της δημιουργίας των ουσιών αυτών, έχει εφαρμόσει μία τεχνική ανάλυσης που εντοπίζει υπερδιπλάσια θετικά δείγματα αθλητών ανά τον κόσμο, με βάση τα στατιστικά στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού κατά του Ντόπινγκ (WADA). Εδώ και μερικά χρόνια αρκετά εργαστήρια πιστοποιημένα από τον WADA χρησιμοποιούν την αέρια χρωματογραφία με καύση και φασματογραφία μάζας λόγω ισοτόπων, γνωστή με τα λατινικά GC/C/IRMS. Πρόκειται για ειδική διαδικασία της φασματομετρίας μάζας όπου ελέγχονται ενδελεχώς τα ισότοπα ενός δείγματος, κάτι που επιτρέπει τον έλεγχο των πρόσθετων στοιχείων. Η διαδικασία αυτή, όπως εφαρμόζεται διαρκώς βελτιούμενη την τελευταία δεκαετία, κάνει... θραύση μεταξύ των δειγμάτων που διαφορετικά θα είχαν περάσει ως καθαρά. Όπως δείχνουν τα αναλυτικά στοιχεία του WADA από τους περισσότερους των 340.000 ελέγχων που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια του 2018, η επεξεργασία με το GC/C/IRMS αποφέρει υπερδιπλάσια θετικά δείγματα από όσα προκύπτουν από άλλες μεθόδους ανάλυσης που χρησιμοποιούνται ανά τον κόσμο.

Καθ' όλο το δωδεκάμηνο του 2018 οι έλεγχοι των διαπιστευμένων εργαστηρίων από τον

Η αέρια χρωματογραφία με καύση και φασματογραφία μάζας λόγω ισοτόπων εντοπίζει πρόσθετα στοιχεία από τα δείγματα.

WADA απέφεραν ένα ποσοστό θετικό δειγμάτων 1,42%, ή ένα σε κάθε 70 δείγματα. Ωστόσο, οι έλεγχοι με τη διαδικασία GC/C/IRMS απέφεραν ποσοστό θετικών δειγμάτων 3,52%, ή ένα σε κάθε 28 ελέγχους. Κι αυτό παρότι ο συνολικός αριθμός των ελέγχων με GC/C/IRMS σημείωσε ελαφρά μείωση το 2018 (σε σχέση με το 2017) στις 5.231. Ιδιαίτερως ενδιαφέρον είναι το στοιχείο που προκύπτει από τα στατιστικά του παγκόσμιου οργανισμού, ότι όσον αφορά τα αθλήματα των θερινών Ολυμπιακών το 2018 έγιναν 3.500 έλεγχοι με GC/C/IRMS και εντοπίστηκαν 119 θετικά δείγματα (ποσοστό 3,4%). Όμως το άθλημα με τα συντριπτικά περισσότερα θετικά δείγματα στους ελέγχους αυτούς ήταν η άρση βαρών με 51 ευρήματα (43%), μολονότι στο «άθλημα των δυνατών» οι έλεγχοι με τη διαδικασία αυτή αποτελούσαν μόνο το 12% των ελέγχων με GC/C/IRMS. Ακολούθησαν η ποδηλασία με 23 θετικά δείγματα και ο στίβος με 12.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΣΕΖΟΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ ΑΒΡΑΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΒΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON

Download on the

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

SAMSUNG

Σχεδόν 7 εκατ.

5G Galaxy συσκευές

Το 2019 η Samsung Electronics Co. Ltd διέθεσε προς πώληση περισσότερα από 6,7 εκατομμύρια 5G Galaxy smartphones παγκοσμίως, προσφέροντας στους καταναλωτές εμπειρίες ταχύτητας και απόδοσης επόμενης γενιάς. Τον Νοέμβριο του 2019, η Samsung κατείχε ηγετική θέση στον κλάδο με το 53,9% της παγκόσμιας αγοράς 5G smartphones.”Οι καταναλωτές ανυπομονούν να ζήσουν την εμπειρία του 5G και είμαστε περήφανοι που προσφέρουμε συσκευές για την καλύτερη δυνατή εμπειρία 5G”, δήλωσε ο TM Roh, President και Head of Research & Development του Τμήματος IT & Mobile Communications Division της Samsung Electronics. «Για τη Samsung, το 2020 θα είναι η χρονιά του 5G Galaxy και είμαστε ενθουσιασμένοι που θα φέρουμε το 5G σε ακόμη περισσότερες κατηγορίες συσκευών προσφέροντας εμπειρίες που έμοιαζαν εφικτές». Το Galaxy Tab S6 5G, το οποίο θα είναι διαθέσιμο στην Κορέα το πρώτο τρίμηνο του 2020.

HUAWEI

Επεξεργαστές Kirin και σε άλλα Android

Ρεκόρ αποστολών σημείωσε το 2019 η Huawei παρά τα προβλήματα λόγω κυρώσεων από τις ΗΠΑ. Έχοντας παραδεχτεί ότι το 2020 θα είναι δύσκολη χρονιά, η εταιρεία έχει αναθεωρήσει την πολιτική της σχετικά με τους επεξεργαστές Kirin που κατασκευάζει η θυγατρική HiSilicon. Έτσι για πρώτη φορά θα τους διαθέσει και σε άλλους κατασκευαστές συσκευών Android που ενδιαφέρονται να τους χρησιμοποιήσουν αντί των Qualcomm Snapdragon, MediaTek Helio και Samsung Exynos. Μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει γνωστό αν έχει ήδη κλείσει συμφωνία με κάποιον άλλο κατασκευαστή, αλλά αναμένεται ότι θα υπάρξουν σχετικές ανακοινώσεις είτε στο CES 2020 το οποίο ολοκληρώνεται στις 10 Ιανουαρίου, είτε στις εβδομάδες που θα ακολουθήσουν μέχρι το MWC 2020 τον Φεβρουάριο.

SONY

Το νέο logo του PlayStation 5

Για το επερχόμενο PlayStation 5 μίλησε στο CES 2020 η SONY ο Jim Ryan, πρόεδρος και CEO του τμήματος PlayStation, ο οποίος ανέβηκε στη σκηνή για να αποκαλύψει το logo της νέας παιχνιδιοκοσμάδας. Επίσης, αναφέρθηκε επιγραμματικά σε ορισμένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του PS5, όπως το 3D audio sound, τα νέα triggers στα τηλεχειριστήρια με τεχνολογία απτικής ανάδρασης, την υψηλή ταχύτητα. Θα διαθέτει επίσης αποθηκευτικό χώρο SSD για ελαχιστοποίηση του χρόνου φόρτωσης και θα υποστηρίξει την τεχνολογία Ray Tracing για τα γραφικά των παιχνιδιών. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Sony, το PlayStation 5 θα κυκλοφορήσει στα τέλη του 2020 (Νοέμβριος - Δεκέμβριος).

FACEBOOK

Δαφημιστικές χρεώσεις και ιστορικό πληρωμών

Όσοι χρήστες χρειάζονται βοήθεια για κάποια χρέωση ή αν δεν αναγνωρίζουν κάποια δραστηριότητα στο λογαριασμό τους, μπορούν να ακολουθήσουν τα παρακάτω βήματα. Στην ενότητα “Χρεώσεις” της Διαχείρισης διαφημίσεων υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τις χρεώσεις για τον διαφημιστικό λογαριασμό σας. Από εκεί μπορείτε να δείτε το ιστορικό πληρωμών σας και να μάθετε περισσότερα για συγκεκριμένες χρεώσεις, όπως πότε κάνατε μια πληρωμή, τι ποσό πληρώσατε, για ποιο λόγο χρεωθήκατε και για ποιες διαφημίσεις ξοδέψατε χρήματα. Αν θέλετε να δείτε τις χρεώσεις ταξινομημένες ανά διαφημιζόμενη σελίδα, μπορείτε να πατήσετε το αναπτυσσόμενο μενού Συλλαγές (αριστερά πάνω από τις συλλαγές) και να επιλέξετε Συλλαγές ανά Σελίδα. Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για μια συγκεκριμένη χρέωση, πατήστε τον κωδικό συναλλαγής που αντιστοιχεί στη χρέωση για την οποία θέλετε να μάθετε περισσότερα.

Πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει, μεταξύ άλλων, ότι το άτμισμα κάνει ζημιά στους πνεύμονες, ότι οι ατμιστές είναι πιθανότερο να ξεκινήσουν και το κάπνισμα πιο γρήγορα από ό,τι οι μη ατμιστές.

Οχι σε συνδυασμό συμβατικού τσιγάρου και ατμίσματος

Παρουσιάζουν μεγαλύτερες πιθανότητες για εγκεφαλικό επεισόδιο

Άλλες πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει ότι το άτμισμα κάνει ζημιά στους πνεύμονες, ότι οι ατμιστές είναι πιθανότερο να ξεκινήσουν και το κάπνισμα πιο γρήγορα από ό,τι οι μη ατμιστές, ότι η μακρόχρονη έκθεση του οργανισμού στη νικοτίνη του ηλεκτρονικού τσιγάρου προκαλεί φλεγμονή κ.α. Οι άνθρωποι που καπνίζουν συμβατικά τσιγάρα και παράλληλα ατμίζουν ηλεκτρονικά τσιγάρα, έχουν σχεδόν διπλάσιο κίνδυνο να πάθουν εγκεφαλικό σε σχέση με όσους είναι μόνο καπνιστές και σχεδόν τριπλάσιο κίνδυνο σε σχέση με όσους δεν καπνίζουν καθόλου, σύμφωνα με μια νέα αμερικανική επιστημονική έρευνα. Η νέα μελέτη έρχεται να προστεθεί σε άλλες που δημιουργούν αμφιβολίες για το κατά πόσο τα ηλεκτρονικά τσιγάρα αποτελούν

Οι νεαροί καπνιστές που επίσης κάνουν χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου, βάζουν τον εαυτό τους σε ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο.

όντως μια υγιή εναλλακτική επιλογή σε σχέση με τα κανονικά τσιγάρα. Οι ερευνητές, με επικεφαλής τον Τάρανγκ Παρέκκ του Πανεπιστημίου Τζόρτζ Μείσον της Βιρτζίνια, που μελέτησαν στοιχεία για σχεδόν 162.000 άτομα ηλικίας 18 έως 44 ετών, έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο αμερικανικό περιοδικό προληπτικής ιατρικής “American Journal of

Preventive Medicine”. «Είναι εδώ και καιρό γνωστό ότι ο καπνός του τσιγάρου είναι ανάμεσα στους σημαντικότερους παράγοντες κινδύνου για εγκεφαλικό. Η μελέτη μας δείχνει ότι οι νεαροί καπνιστές που επίσης κάνουν χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου, βάζουν τον εαυτό τους σε ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο. Αυτό είναι ένα σημαντικό μήνυμα για τους νεαρούς καπνιστές, που αντιλαμβάνονται τα ηλεκτρονικά τσιγάρα ως λιγότερο επιβλαβή και τα θεωρούν ασφαλέστερη λύση. Έχουμε αρχίσει να κατανοούμε τις επιπτώσεις στην υγεία από το συνδυασμό ηλεκτρονικών και κανονικών τσιγάρων και αυτές δεν είναι καλές», δήλωσε ο Παρέκκ. Άλλες πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει, μεταξύ άλλων, ότι το άτμισμα κάνει ζημιά στους πνεύ-

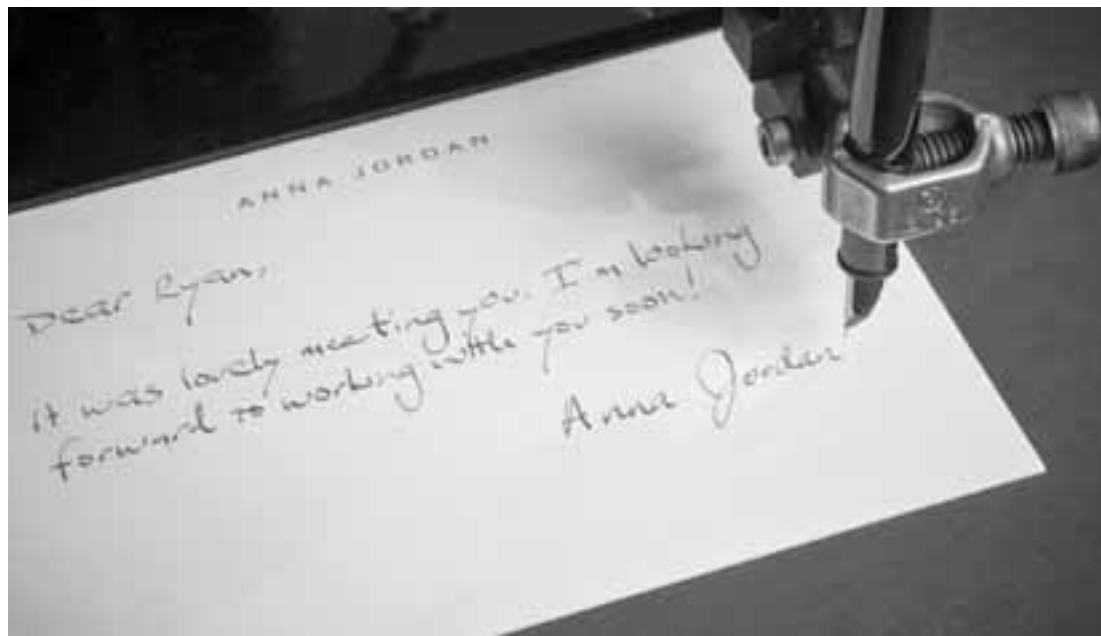
μονες, ότι οι ατμιστές είναι πιθανότερο να ξεκινήσουν και το κάπνισμα πιο γρήγορα από ό,τι οι μη ατμιστές, ότι η μακρόχρονη έκθεση του οργανισμού στη νικοτίνη του ηλεκτρονικού τσιγάρου προκαλεί φλεγμονή κ.α. Σύμφωνα με τη νέα μελέτη, στην περίπτωση ατμιστών που δεν υπήρξαν ποτέ καπνιστές, δεν φαίνεται να αυξάνεται ο κίνδυνος εγκεφαλικού, αν και, σύμφωνα με τους ερευνητές, το ζήτημα πρέπει να μελετηθεί σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου για να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα. Από την άλλη, αν οι πρώην καπνιστές γίνουν ατμιστές, εγκαταλείποντας τελείως τα παραδοσιακά τσιγάρα, δεν φαίνεται να έχουν κάποιο όφελος, όσον αφορά τη μείωση του κινδύνου για εγκεφαλικό στο μέλλον.

Χειρόγραφες κάρτες από ρομπότ

Καλύτερα να ρίξετε μια πιο προσεκτική ματιά στην χειρόγραφη κάρτα που πήρατε για τις γιορτές από κάποιο συγγενικό πρόσωπο, φίλο ή επαγγελματικό συνεργάτη σας. Αν επειδή φαίνεται γραμμένη με το χέρι, την θεωρείτε όντως γραμμένη από άνθρωπο, τότε έχετε μείνει πολύ πίσω. Τα ρομπότ έχουν πια επιστρατευτεί για να γράφουν (και) κάρτες, μια μέθοδο που κερδίζει έδαφος στις ΗΠΑ - και όχι μόνο. Ακόμη και γονείς παίρνουν πια κάρτες από τα παιδιά τους, οι οποίες είναι γραμμένες από το ρομπότ κάποιας εταιρείας, στην οποία απευθύνθηκε το τεμπέλικό τέκνο (συνήθως γιος). Ολοένα περισσότεροι άνθρωποι καταφεύγουν στην ψηφιακή τεχνολογία και στην τεχνητή νοημοσύνη, αναθέτοντας σε κάποιο ρομπότ με στυλό στο χέρι να γράψει εκείνο τις ευχές στην κάρτα ή στο γράμμα, με βάση τις οδηγίες του πελάτη.

Ορισμένες φορές οι κάρτες και τα γράμματα περιέχουν κάποιες σκόπιμες ατέλειες (π.χ. μουντζαλιές) για να δίνεται ένας τόνος ανθρώπινης αυθεντικότητας στη δουλειά του ρομπότ. Μερικά ρομπότ προγραμματίζονται έτσι ώστε να μη γράφουν με απόλυτη ακρίβεια (π.χ. το μέγεθος των γραμμάτων και τις αποστάσεις μεταξύ τους) προκειμένου το κείμενο να φαίνεται πιο πιστευτό ότι προέρχεται από άνθρωπο.

Η ταχέως αναπτυσσόμενη εταιρεία Handwrtitten στο Φοίνιξ της Αριζόνα, που διαθέτει 80 ρομπότ, έχει εφοδιάσει μερικά με μπλε στυλό (και όχι το πιο συννηθισμένο μαύρο), ώστε το γράφημά τους να φαίνεται πιο ρεαλιστικά ανθρώπινο. Οι επικριτές της νέας τεχνολογίας έχουν φριξί στην ιδέα ότι ακόμη και μια προσωπική χριστουγεννιάτικη κάρτα μπορεί να γράφεται από ένα μηχάνημα, θεωρώντας ότι είναι ακόμη μια εξέλιξη στον κατάφορο των ψεύ-

Η ψηφιακή τεχνολογία έγινε μόδα η οποία κερδίζει συνεχώς έδαφος στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Ορισμένες φορές οι κάρτες και τα γράμματα περιέχουν κάποιες σκόπιμες ατέλειες, για να δίνεται ένας τόνος ανθρώπινης αυθεντικότητας στη δουλειά του ρομπότ.

τικών (fake) πληροφοριών και εταιρειών, μετά τις ειδήσεις, τις φωτογραφίες, τα βίντεο κ.α.

Πιο γρήγορα και φθηνά Είναι πλέον πιο γρήγορο, πιο εύκολο και πιο φθηνό να στείλει κανείς μια χειρόγραφη ρομποτική κάρτα, από το να πάει να αγοράσει μια κάρτα, να τη γράψει και μετά να την ταχυδρομήσει. Πέραν του ότι μπορεί κανείς να προγραμματίσει εκ των προτέρων την απο-

στολή της ρομποτικής κάρτας για μια συγκεκριμένη μέρα, ενώ την παραδοσιακή κάρτα μπορεί και να την ξεχάσει κανείς τελείως. Όπως είπε ένας 47χρονος που δουλεύει σε εταιρεία πληροφορικής και έστειλε ρομποτική κάρτα στους γονείς του που έμεναν μακριά, «για μένα είναι το ίδιο, είτε το ρομπότ γράφει, είτε εγώ. Αυτό που έχει σημασία, είναι ότι τους σκέφτηκα».

Οι γονείς του, όταν πήραν την κάρτα, είχαν μια αόριστη αίσθηση ότι κάτι δεν πάει καλά, καθώς δεν αναγνώρισαν τον γραφικό χαρακτήρα του γιου τους. Τελικά, όπως είπε ο 73χρονος πατέρας του, «δεν ήταν ακριβώς κάτι προσωπικό, αλλά χαρήκαμε που μας θυμήθηκε. Η ζήτηση για τέτοιες κάρτες αυξάνει συνεχώς.

Οι πελάτες δεν είναι μόνο παιδιά που στέλνουν στους γονείς τους, αλλά πολιτικοί, θρησκευτικές και άλλες οργανώσεις, εμπορικές και άλλες επιχειρήσεις, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί κ.α., που

πληρώνουν περίπου τρία δολάρια ανά κάρτα για να προσδώσουν πιο προσωπικό χαρακτήρα στις προωθητικές ενέργειες για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, ιδίως κατά την περίοδο των γιορτών. Αν ο πελάτης επιθυμεί η ρομποτική κάρτα να αναπαράγει πιστά το γραφικό χαρακτήρα του, θα πληρώσει περίπου 1.000 δολάρια και θα υποβάλει δείγματα γραπτών του. Για να προστεθεί η αυθεντική υπογραφή του, θα καταβάλει άλλα 150 δολάρια.

Η εταιρεία Felt App του Κολοράντο δίνει στους πελάτες της τη δυνατότητα να γράψουν οι ίδιοι την κάρτα με το χέρι τους ή με ηλεκτρονικό πενάκι στην οθόνη του κινητού τηλεφώνου τους και μετά να τη στείλουν στην εταιρεία για τα περαιτέρω.

Η εταιρεία Postable της Νέας Υόρκης επιτρέπει στους χρήστες να προγραμματίσουν εκ των προτέρων την αποστολή καρτών για όλο το έτος.

MARKET PLACE

Διαγωνισμός επετειακού λογότυπου για τον Cyfield

Ο Όμιλος Cyfield συμπληρώνει φέτος 30 χρόνια παρουσίας και λειτουργίας του και προκηρύσσει διαγωνισμό για τη διαμόρφωση του υφιστάμενου λογότυπού του σε επετειακό. Το έπαθλο του διαγωνισμού είναι χρηματικό βραβείο αξίας χιλίων (€1.000) ευρώ στον πρώτο νικητή. Το λογότυπο θα πρέπει να αποτελεί μια πρωτότυπη αισθητικά σύνθεση, που να διαμορφώνει, χωρίς ωστόσο να αλλοιώνει, το υφιστάμενο λογότυπο και να αποτυπώνει με ευκρίνεια τον επετειακό χαρακτήρα των 30 χρόνων του Ομίλου Cyfield. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν τη συμμετοχή τους μέχρι τη Δευτέρα, 27 Ιανουαρίου 2020, αποστέλλοντας στο email marketing@cyfieldgroup.com τη Δήλωση Συμμετοχής τους και τις δύο δημιουργικές τους προτάσεις.

Πρώτο Career Open Day από την Ελληνική Τράπεζα

Το πρώτο Career Open Day διοργάνωσε το Σάββατο 21 Δεκεμβρίου η Ελληνική Τράπεζα, δίνοντας την ευκαιρία σε φοιτητές να γνωρίσουν τον Οργανισμό, να ενημερωθούν για τις δραστηριότητες και τις εργασίες του, καθώς και για τις μελλοντικές ευκαιρίες απασχόλησής που προσφέρει. Παράλληλα, οι φοιτητές είχαν τη δυνατότητα να αποκτήσουν σημαντικές δεξιότητες που θα τους δώσουν ώθηση στην αγορά εργασίας. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο κτίριο Διοίκησης της Ελληνικής Τράπεζας, επιβεβαιώνοντας τη σημασία που αποδίδει ο Οργανισμός στην επαρκή σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τον κ. Γιώργο Χριστοδουλίδη, Γενικό Διευθυντή Διευθύνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, η προσέλευση και ανάδειξη νέων ταλέντων, ειδικά σε περιόδους ραγδαίων αλλαγών και μεγάλων προκλήσεων, είναι κορυφαία προτεραιότητα για την Ελληνική Τράπεζα.

Πάνω από 1000 εκθέσεις για την LEPTOS ESTATES

Μέσα στο 2019 και με ρεκόρ 1075 εκθέσεων η Leptos Estates κατάφερε για δεύτερη φορά αυτή τη δεκαετία να ξεπεράσει το φράγμα των 1000 εκθέσεων στο εξωτερικό (το 2011 συμμετείχε σε 1015 εκθέσεις). Αυτό το νέο ρεκόρ περιελάμβανε εκθέσεις που οργάνωσε ή συμμετείχε η Leptos Estates, σε συνολικά 60 χώρες του εξωτερικού σε όλες τις ηπείρους. Με την παρουσία και τη συμμετοχή της σε αυτές τις εκθέσεις, η εταιρεία κατάφερε να προωθήσει τις δραστηριότητες, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της, μαζί με τις ομορφιές της Κύπρου και των ελληνικών νησιών, της Κρήτης, της Πάρου και της Σαντορίνης. Οι εκθέσεις αυτές δίνουν τη δυνατότητα σε ένα ευρύ φάσμα ανθρώπων, αγοραστών και επενδυτών, να γνωρίσουν όχι μόνο την εταιρεία και το τι έχει να προσφέρει, αλλά και την όμορφη Κύπρο και την καταπληκτική Ελλάδα ειδικά για εκείνους που δεν είχαν την ευκαιρία να τις επισκεφτούν προηγουμένως.

Σε Coca-Cola HBC Κύπρου μετονομάζεται η Α/φοι Λανίτη

Αλλάζει σε Coca-Cola HBC Κύπρου η μεγαλύτερη εταιρεία μη αλκοολούχων ποτών στην Κύπρο, Α/φοι Λανίτη, η οποία εδώ και 76 χρόνια ικανοποιεί τις προτιμήσεις και ανάγκες των καταναλωτών. Η εταιρεία είναι μέλος του Ομίλου Coca Cola HBC από το 2006. Ο Όμιλος Coca-Cola HBC είναι κορυφαίος εμφιαλωτής της The Coca-Cola Company και δραστηριοποιείται σε 28 χώρες. Η Coca-Cola HBC Κύπρου στοχεύει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου 24/7 χαρτοφυλακίου, που θα καλύπτει τις αυξανόμενες ανάγκες των καταναλωτών καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου. Το χαρτοφυλάκιο της εταιρείας διαθέτει 20 μάρκες και περισσότερες από 250 διαφορετικές ετικέτες, ενώ διαθέτει μια ευρεία γκάμα δίκων της προϊόντων όπως οι σειρές κυριών και γάλακτος ΛΑΝΙΤΗΣ, τα ΛΑΝΙΤΗΣ Γαλακτοκομικά, το Φυσικό Μεταλλικό Νερό ΚΥΚΚΟΣ, ενώ διανέμει και το νερό ΑΥΡΑ, τα ενεργειακά ποτά Monster και τα snacks Τοακίρns.

Θεαματική ήταν η άνοδος στις τράπεζες, με τη μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς να έχει ενισχυθεί συνολικά κατά 250%, της Εθνικής 171%, της Alpha Bank 71% και της Eurobank 67%.

Πρωταθλήτρια αποδόσεων το 2019 η ελληνική χρηματιστηριακή αγορά

Ο Γενικός Δείκτης στην Αθήνα κατέγραψε ετήσια κέρδη ύψους 49,47%

Τη μεγαλύτερη απόδοση ανάμεσα στις αγορές της Ευρώπης, αλλά και παγκοσμίως, κατέγραψε το 2019 το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη να έχει συγκεντρώσει αθροιστικά κέρδη 49,47%.

Όπως υπογραμμίζει εκτενές ρεπορτάζ του αμερικανικού δικτύου CNBC, το 2019 ήταν προπαντός μια εξαιρετικά καλή χρονιά για τις μετοχές των ελληνικών τραπεζών, πολλές από τις οποίες συγκέντρωσαν τριψήφιο ποσοστό κερδών.

Θεαματική ήταν η άνοδος που σημείωσαν ιδιαίτερα οι συστημικές ελληνικές τράπεζες, με τη μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς να έχει ενισχυθεί συνολικά κατά 250%, της Εθνικής Τράπεζας κατά 171%, της Alpha Bank κατά 71% και της Eurobank 67%. Όπως υπογραμμίζει το

Στη δεύτερη θέση βρέθηκε το χρηματιστήριο της Ρωσίας με άνοδο 29% και στην τρίτη της Ιταλίας με 28%.

αμερικανικό δίκτυο, το 2019 ήρθαν στην Ελλάδα οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων και η κυβέρνηση έθεσε σε ισχύ τον μηχανισμό κρατικών εγγυήσεων «Ηρακλής» που επιτρέπει στις ελληνικές τράπεζες να τιτλοποιήσουν τα κόκκινα δάνεια.

Μιλώντας στο CNBC, η Αθανασία Κοκκινογένη, αναλύτρια ευρωπαϊκών θεμάτων στην ε-

ταιρεία ερευνών DuckerFrontier, τόνισε πως η Ελλάδα «ήταν άλλοτε ο μεγάλος ασθενής της Ευρώπης, αλλά φαίνεται να έχει γυρίσει σελίδα και να αρχίζει νέο κεφάλαιο».

Παράλληλα, ο Μάικ Μπελ, αναλύτης διεθνών αγορών στην επενδυτική JP Morgan Asset Management, επισήμανε στο αμερικανικό δίκτυο πως η ΕΚΤ στήριξε την Ελλάδα καθώς ο νέος γύρος ποσοτικής χαλάρωσης μείωσε «δραματικά» το κόστος του δανεισμού.

Ο ίδιος προσέθεσε πως, σε αντίθεση με ό,τι συνέβαινε τα προηγούμενα χρόνια και ιδιαίτερος κατά την κορύφωση της κρίσης χρέους, στη διάρκεια του 2019 δεν υπήρξαν αρνητικές εξελίξεις που να επηρεάζουν τη χώρα μας. Αντιθέτως, υποχώρησαν περαιτέρω οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων μετά την εκλογή της νέας κυβέρνησης τον Ιούλιο.

Ακόμη δύο ευρωπαϊκές αγορές σημείωσαν μεγάλη άνοδο και ακολουθούν το Χρηματιστήριο Αθηνών στη δεύτερη και τρίτη μεγαλύτερη απόδοση στην Ευρώπη: τα χρηματιστήρια της Ρωσίας και της Ιταλίας.

Στη Ρωσία ο δείκτης του χρηματιστηρίου της Μόσχας MOEX σημείωσε συνολικά κέρδη 29% στη διάρκεια του 2019, του έτους που όπως και για πολλές άλλες χώρες ήταν μια χρονιά συστηματικής χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής.

Μιλώντας στο CNBC, ο Ρας Μουλντ, διευθυντής του τομέα επενδύσεων στη βρετανική επενδυτική πλατφόρμα AJ Bell, τόνισε πως «η Ρωσία βγήκε από την ύφεση χάρη στις μειώσεις των επιτοκίων αλλά και στην προσεκτικά σχεδιασμένη πολιτική της προέδρου της κεντρικής τράπεζας, Ελβίρα Ναμπιουλίνα, μιας οικονομολόγου που χαίρει γενικού σεβασμού».

Η Τράπεζα της Ρωσίας εγκαίνιασε σειρά μειώσεων των επιτοκίων του ρουβλίου τον Ιούνιο, τις οποίες και έχει επικροτήσει το ΔΝΤ. Το χρηματιστήριο της Μόσχας ενισχύθηκε, άλλωστε, από ορισμένες ευνοϊκές ειδήσεις σχετικές με τους ρωσικούς επιχειρηματικούς κολοσσούς. Για παράδειγμα, ο ρωσικός κολοσσός του φυσικού αερίου, η Gazprom, που ανακοίνωσε σημαντική αύξηση στα μερίσματα που θα καταβάλει στους μετόχους της παράλληλα με την άρση των εναντίων της διεθνών κυρώσεων.

Σε ό,τι αφορά τη γειτονική Ιταλία, παρά τους αλλεπάλληλους πολιτικούς κραδασμούς και τη συνεχιζόμενη διελκυστίνδα με τις Βρυξέλλες, ο δείκτης FTSE MIB του Μιλάνου συγκέντρωσε στη διάρκεια της χρονιάς κέρδη 28%.

Ο Ρας Μουλντ της AJ Bell επισημαίνει πως πολλοί επενδυτές εγκατέλειψαν τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης καθώς εντεινόταν η ανησυχία για το Brexit, τον εμπορικό πόλεμο, τις παραποιήσεις κυβερνήσεις συνεργασίας και τα υψηλά επίπεδα χρέους, αλλά και επειδή φαινόταν πως η ΕΚΤ δεν κατόρθωνε να ενισχύσει την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό, παρά το οπλοστάσιο που είχε επιστρατεύσει. Οι μειώσεις των επιτοκίων και το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης φαίνεται, όμως, πως προσέφεραν μεγάλη στήριξη στην Ιταλία.

Ορισμένοι επενδυτές απέφυγαν αυτές τις αγορές ως υπερβολικά επικίνδυνες, πολιτικά ασταθείς, αδύναμες οικονομικά ή και όλα αυτά μαζί. Όπως, όμως, υπογραμμίζει ο Ρας Μουλντ, «οι εξελίξεις αποδεικνύουν πως το να αγοράζει κανείς ό,τι φαίνεται ασφαλές σπανίως οδηγεί σε μεγάλα κέρδη».

Εντονες πιέσεις στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια

Με αρνητικά πρόσημα έκλεισαν τα περισσότερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, μετά την είδηση ότι με εντολή του προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, σκοτώθηκε ο Ιρανός στρατηγός Κασέμ Σουλεϊμανί. Την είδηση επιβεβαίωσε το Πεντάγωνο.

Συγκεκριμένα, ο Κασέμ Σουλεϊμανί, επικεφαλής της «Δύναμης Αλ Κουντς» («Ιερουσαλήμ») των Φρουρών της Επανάστασης, σκοτώθηκε σε αεροπορική επίθεση στο διεθνές αεροδρόμιο της Βαγδάτης, τα ξημερώματα σήμερα Παρασκευή ώρα Ελλάδας.

Εν μέσω της ανησυχίας για κλιμάκωση της έντασης στη Μέση Ανατολή, ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 100 έκλεισε με απώλειες 0,02%. Οι μετοχές των εταιρειών ταξιδιού και ψυχαγωγίας κατέγραψαν πτώση κατά 1,7% και σημείωσε τις μεγαλύτερες απώλειες ως κλάδος.

Οι ανησυχίες για την αναζωπύρωση της έντασης στη Μέση Ανατολή έχουν οδηγήσει όλους τους κλάδους στο κόκκινο, οι οποίοι σημειώνουν άνοδο κατά 0,8%.

Σε αυτό το κλίμα, εξάλλου, ράλι σημειώνουν οι τιμές του πετρελαίου την Παρασκευή. Συγκεκριμένα, το Brent παραδόσεως Μαρτίου κατέγραψε αργά χθες το απόγευ-

μα άλμα 3,6% στα 68,66 δολάρια το βαρέλι, ενώ το συμβόλαιο του αργού παραδόσεως Φεβρουαρίου ενισχυόταν σε ποσοστό 3,5%, στα 63,38 δολάρια το βαρέλι.

Μόνο στο Λονδίνο ο δείκτης FTSE 100 που έκλεισε με ελαφρά άνοδο 0,24% και στο Παρίσι ο δείκτης CAC 40 με οριακή άνοδο 0,04%, έκλεισαν με θετικό πρόσημο. Ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης σημείωσε τη μεγαλύτερη υποχώρηση ανάμεσα στις ευρωπαϊκές αγορές, κλείνοντας με απώλειες 1,25%.

Ο δείκτης IBEX 35 της Μαδρίτης έκλεισε, άλλωστε, με απώλειες 0,46% ενώ ο FTSE MIB του Μιλάνου υποχώρησε κατά 0,56%.

Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του δείκτη κυκλοφορίας χρήματος M3 στην Ευρωζώνη υποχώρησε τον Νοέμβριο στο 5,6% από το ανοδικά αναθεωρημένο 5,7% του Οκτωβρίου, όπως ανακοίνωσε σήμερα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η ΕΚΤ ανακοίνωσε ταυτόχρονα ότι ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης των δανείων προς τα νοικοκυριά παρέμεινε στο 3,5% τον Νοέμβριο, αμετάβλητος από τον προηγούμενο μήνα.

Τέλος, ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης των δανείων προς επιχειρήσεις πλην του χρηματοοικονομικού τομέα υποχώρησε στο 3,4% τον Νοέμβριο από 3,8% τον Οκτώβριο.

BusinessCloud

Δωρεάν 20GB χώρος για τα δεδομένα σας στο τοπικό Cloud της Cyta

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελατών:150
www.cyta.com.cy/business-cloud

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Σταθεροποιητικές τάσεις την Τρίτη στο Χρηματιστήριο

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε αμελητέα πτώση 0,09% και έκλεισε στις 65,61 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε πτώση σε ποσοστό 0,08% κλείνοντας στις 39,43 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος των συναλλαγών ανήλθε σε €205.419. Σε ό,τι αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη σημείωσε ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,24%. Αντίθετα, απώλειες σημείωσαν οι δείκτες των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,45% και της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,92%, ενώ χωρίς μεταβολή παρέμεινε ο δείκτης των Επενδυτικών. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της εταιρείας Άλκας Χατζηκυριάκος με 100.082 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,25 ευρώ – άνοδος 0,81%), της Τσιμεντοποιίας

Βασιλικού με 68.200 ευρώ (τιμή κλεισίματος 2,200 ευρώ – χωρίς μεταβολή), της Τράπεζας Κύπρου με 15.016 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,26 ευρώ – άνοδος 1,61%), της Salamis Tours με 5.319 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,85 ευρώ – χωρίς μεταβολή) και της Lordos Hotels (Holdings) με 5.002 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,61 ευρώ – χωρίς μεταβολή). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 2 κινήθηκαν ανοδικά, 6 πτωτικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 116. Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ύστερα από σχετική έγκριση που έχει λάβει από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ανακοίνωσε τη συνέχιση αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων της εταιρείας Rolandos Enterprises Public Ltd για επιπλέον δύο (2) μήνες, δηλαδή μέχρι και τις 9 Μαρτίου 2020, λόγω μη υποβολής και δημοσιοποίησης της Εξα-

μηνιαίας Οικονομικής της Έκθεσης, για την περίοδο που έληξε στις 30/6/2019. Σύμφωνα με ανακοίνωση, η απόφαση αυτή λήφθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 185 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου. Σε περίπτωση που εντός δύο μηνών υποβληθεί η εξαμηνιαία Οικονομική Έκθεση της εταιρείας (για την περίοδο που έληξε 30/6/2019), τότε θα αρθεί η εν λόγω αναστολή.

Επιπλέον, το ΧΑΚ ανακοίνωσε τη συνέχιση της αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων των ακόλουθων εταιρειών της Νέας Αγοράς, για επιπλέον δύο (2) μήνες, δηλαδή μέχρι και τις 9 Μαρτίου 2020:

1. THAMESIDE INVESTMENT GROUP PLC (Bonds 2021)
2. JUST BRIDGING LOANS PLC (Bonds 2020)
3. JUST CASH FLOW PLC (Bonds 2021)

4. JLG GROUP PLC (Μετοχές, Debentures 2020, Bonds 2021, Bonds 2025)

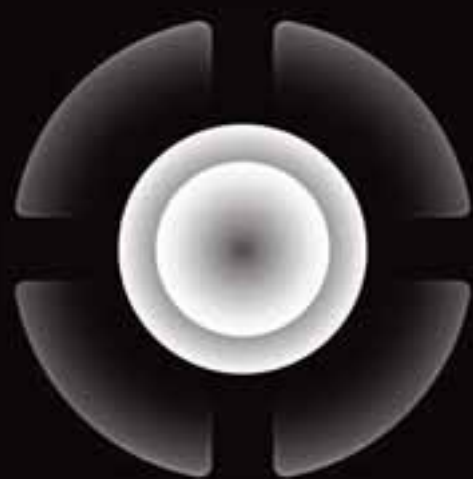
5. PWEHOLDINGSPCL (Bonds 2021)

Αναφέρει ότι η απόφαση αυτή λήφθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 185 του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι λόγοι, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω εταιρείες δεν έχουν προβεί σε σχετικές ενέργειες για διασφάλιση της εκκαθάρισης των συναλλαγών τους, όπως π.χ. στο διορισμό νέου Φορέα Εκκαθάρισης μετά και το διορισμό Ειδικού Διαχειριστή στο Φορέα Εκκαθάρισης Reyker Securities Plc.

Προσθέτει ότι η εταιρεία Thameside Investment Group Plc δεν έχει προβεί στην έκδοση και δημοσίευση της Ετήσιας Οικονομικής της Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 30/6/2019.

Deloitte.

Transparency Report 2019
Committed to high-quality

Read the
report >

www.deloitte.com/transparency-report

